

Historia plaerarumque partium humani corporis ... / [Salomon Alberti].

Contributors

Alberti, Salomon, 1540-1600

Publication/Creation

Wittenberg : Z. Schurerus, 1602.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/ttsc9efr>

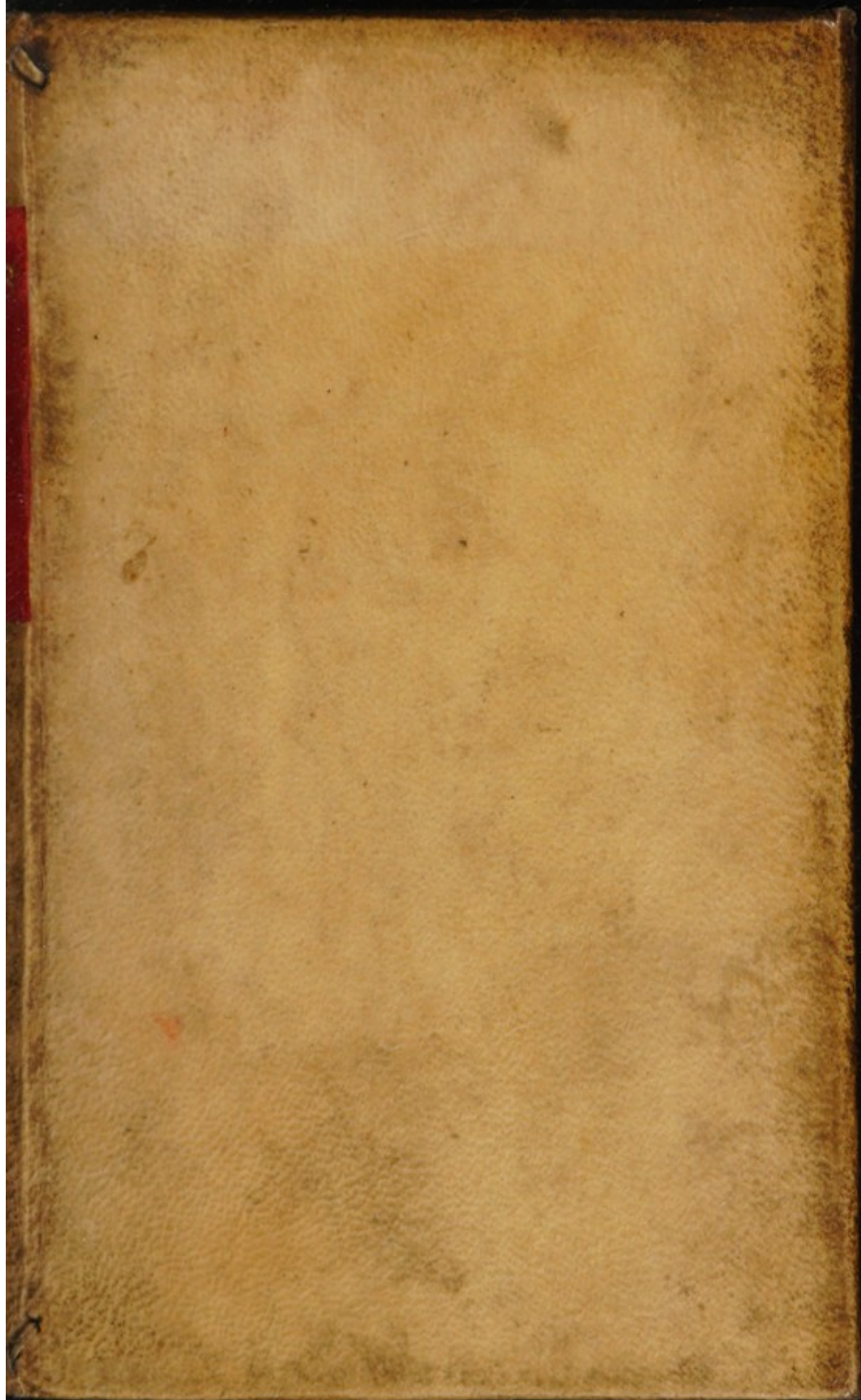
License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

ALBERTU
—
CORP
HUMAN
1602

65012/A

11 2

Aa

28

MEDICAL SOCIETY
OF LONDON

ACCESSION NUMBER

PRESS MARK

ALBERTI, Salomon

127

VI 2

Historia

PLÆRARVM
QVE PARTIVM HVMA-
NI CORPORIS, MEMBRATIM
scripta, & in usum tyronum re-
tractatior antehac edita,

A V T O R E

SALOMONE ALBERTO,

*Medicinae Doctore, ejusq; Professore olim
V Vitebergæ publico:*

NUNC VERO EX IPSIUS AVTO-
grapho auctior & emendatior postremum
in lucem emissa.

ACCESSERVNT EIVSDEM AVTORIS
*observationes aliquot Anatomicae, raræ &
perquam elegantes.*

16

02.

V V I T E B E R G Æ

Impensis Zachariæ Schureri & ejus Sociorum.

SOCIETY OF LONDON.
MEDICAL

E
p
V
for
dim
nus
him
liver
aliqu
con
in an
publ
con
idip
lcon
nova
viter
quam
liver
du
viter
mate
dum
luc
dine
Ige
dine
mod
rectu
luc
genu

Lectori candido S.

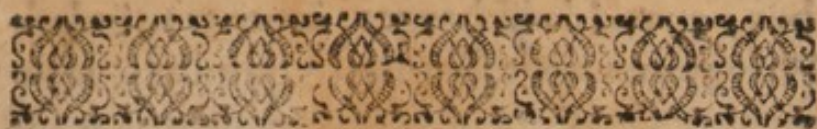
E Didit olim historiam anatomicam, seu
plerarumq; partium humani corporis de-
scriptionem, Vir Excellentissimus, Dn. Sa-
lomon Albertus, Norinbergensis, Philoso-
phiæ & Medicinæ Doctor, tum in inclyta hac
Vitebergensi Academia artis Medicæ Profes-
sor primarius, dein verò illustrissimæ Domus Ele-
ctoralis Saxonicæ Dresdensis Archiater dignissi-
mus. Qui liber, ut eius Autoris omnia, non so-
lùm studiosæ iuventuti, sed etiam viris in Republ.
literaria celeberrimis ita acceptus fuit, vt jam ab
aliquot annis exemplaria desiderari cœperint. Quod
cùm Bibliopolæ nostri animadverterent, dudum
in animo habuerunt, libellum hunc rursum luci
publicæ reddere, & hac etiam in parte, pro virili,
commoda studiosæ iuventutis promovere: atq;
idipsum etiam dudum effectum dedissent, nisi
Iconum defectus, quæ tunc penes Autorem, qui
novam editionem ipse adornabat, erant, eorum
voluntati obstirisset. Verùm enim verò post-
quam vir hic Clarissimus, magna cum bonarum
literarum iactura, virorumque doctorum insigni lu-
ctu, in vivis esse desijt, mundiq; huius ærumnis
valedixit; atq; ego Icones, & exemplar historiæ
anatomicæ, pluribus in locis ab ipso Autore au-
ctum & correctum, ad virum Excell. Dn. D.
Ioannem Georgium Magnum, Augustanum, Me-
dicum apud Berolinentes Clarissimum, Autoris
Socrum dignissimum, devenisse cognovi: ne
diutius studiosorum hac in parte remorarer com-
moda, vt ab eo Icones & Exemplar auctum & cor-
rectum impetrarem, nihil in me deesse passus sum.
Atq; is quidem cùm suarum partium esse intelli-
geret, neq; Socris optimi famæ obstare, nec studio-

forum expectationem eludere, promptè & Icones
mihi communicavit, & ex Autoris chartis non sine
labore & diligentia, ea, quæ Autor addere in ani-
mo habuit, editioni antiquæ addidit, atq; corri-
genda correxit, observationes deniq; anatomicas
aliquot raras & elegantes eiusdem Autoris adiun-
xit. Accipe igitur, Lector Candide, libellum
hunc, et si, quâ numerum chartarum exiguum, quâ
tamen eruditionem, rerumq; gravissimarum, qua-
rum paucis verbis plurimas complectitur, multitu-
dinem, sat amplum, iamq; ultima cura ab Autore
excultum; atq; Viri Clarissimi D. D. Io. Geor-
gij Magni, nostrumq; itidem de Republ. litera-
ria, pro virili, benè merendi studium boni consu-
le. Quod si apud te, quod spero, (iniquum enim
nihil postulo) obtinero; sedulam dabo operam,
ut insigne, & à multis hætenus expetitur opus,
de Compositione Medicamentorum internorum
& externorum, atq; Antidotarium; itemq; erudi-
tum & elegans, ultimaq; lima politum de Theri-
aca & Mithridatio scriptum; eiusdem D. D. Sa-
lomonis Alberti, piæ & laudatæ memoriæ, à D.
D. Ioanne Georgio Magno impetrare, & paulò
post in tuum totiusq; Reipubl. literariæ insignem
usum in publicum dare, possim. Vale.

Zacharias Schüverus
Bibliopola VViteberg.

ILLVSTRI
GENEROSO ET IN-
CLYTO DOMINO OTHONI,
Comiti in Solms, Domino in
Muncenburg & Sonnevvald,
Domino suo clementis-
simo

Salomon Albertus
*Norinbergensis salutem, id est, in
Christo summam felici-
tatem dicit.*

MIRIFICE FOR-
matus sum in inferio-
ribus terræ, id est, in vte-
ro matris, exclamat in
Psalmo David: neque
ἀνεμφάτως: Etenim plus
quàm significante verbo *תמך* eo loci vti-
tur, *διάπλασιν* nostri ijs assimilante vesti-
bus,

bus, quas Idæi Phryges invenire, indeq;
Phrygiones appellati sunt: quod acu varie
pingere eas atque intexere, segmentisq; au-
reis sericisve additis exornare solerent. Quod
& nos aliquando respeximus, cum archite-
cturam aranei (vnde erudita texendi opera-
tio primum putatur defluxisse) quoddam
quali *ἐμπαγείον* statueremus primæ deline-
ationis animantis in utero. Is namq; de la-
nigera fertilitate, quam intra se habet, te-
xere didicit, artemq; eam primus exercuit,
ad cuius instar Natura non solum artificio-
sa, sed planè artifex in utero matris, dum
fundamentum nostri ponit, telam e genitali
semine exorditur suā, pictura prorsus texti-
li. Hiobus quæ sit ὅλη τῆς γενέσεως, id est, ho-
mini generando materia, paullo rudius qui-
dem persequi videtur, sed quam tamen ipse
specie luculenta nequaquam destituat: ut li-
cet perenne sit rudimentum nostri, non ta-
men fribolum Plinio debeat existimari. Ver-
ba Hiobi hæc sunt: Velut lac mulsisti me. &
tanquam caseum coagulasti. Quid quæso la-
cti similis, quàm semen est? quod verè e
maribus emulgetur, coaguliq; modo in sese
glomeratur in utero: à quo deinde tempore
ipso negociosa Natura serum, tanquam ni-
mis fluxum, atq; operæ cultusq; negligens
secernit, reliquum quod spissius est, atq;
inte-

interim sequacius, sibi seruat, inq; eo scitò
fabreq; fingendo corporandoq;, demùm &
spiritu vitæ immortalī animando occupa-
tur. Huius tam diligentis fabricæ humani
corporis, si ab ossibus solum discesseris,
propheta Ezechiel αὐτόπτης fuit. Vidit is ἐν
ἐξάσφ καὶ ἀποκαλύψδ θεῶ, quemadmodum
ossa, quæ iam modo exaruerant, disserta fu-
erint atq; digesta, suum vnumquodq; in
locum, invicemq; sibi adaptata in compa-
gines artuum convenerint: mox vt nervis
altrieta sint, carneq; induta sua, & ad de-
corem investita cute: tandem quomodo
sic repente formatis, & in habitus huma-
nasq; species figuratis corporibus, ast etiam
dum exanimis, spiritus, qui circumferret
ea, sufflatus sit: quod spiritus postlimini-
um in pristina ingredientis corporum
ergastula, vt & cætera structura partium,
τῆς ἀναβιώσεως ἢ ἀναστάσεως exemplar fuit
solidum atq; expressum.

Et hæc quidem eo pertinere volumus
singula & universa, vt testatum fiat, quanta
insit admirabilitas fabricationi nostri cor-
poris, operis præclarissimi: in quo ad vim
incredibilem, ad artem atq; sapientiam eius,
qui ipsum condidit, declarandam, vel vna
pars satis esse potest, extrinsecus solūmodo
aspecta, eademq; minima: quando rerum

Natura nusquam perinde tota est, atq; in
minimis: & quanto vnumquodq; minuti-
us fuerit, tanto maiorem admirationem ex-
citabit. Documento vel machinator ille
fuerit, qui in exiguo annulo Phaethonta,
quatuor in vectum equis, artificio & specta-
culo incredibili sculpendo ita expresserat,
vt ægre quidem propter parvitatem cerni
singula, ac cerni tamen ad claram conversa
lucem possent. Nihil ergo dici verius po-
tuit, nihil omnino scitius, quàm quod cui-
dam barbaro, quisquis sanè ille fuit, si mo-
do fuit barbarus, à nonnullis ascribitur:
qui interrogatus à quopiam, quid in hac
mundana scena arbitraretur maximè suspi-
ciendum admirandumq;, subiecisse fertur,
hominem, vtpote *ἄνθρωπος*: quem
Plato propter maiestatem naturæ, præcipuè
vero mentis, qua nobis cum cælestibus a-
gnatio est, quaq; nihil homini dedit Deus
ipse divinius, *θεῖον ἄνθρωπον* nuncupavit. Nec
enim hamatorum vncinatorumq; corpo-
rum interiectio inani concretorum turba
hominem confecit, quæ magnus ille Demo-
critus rerum omnium semina atq; elemen-
ta astruit. Neq; figura aut situs, aut *εὐγέν-
εια* sive usus membrorum, neque vis talis
ingenij, aut mentis tam politè, tamq; sub-
tili-

tiliter effici fortuna potuit, sed quadam
machinatione atq; solertia à parente illa
rerum omnium, & magistra Natura, per
quam intelligitur effector mundi molitor-
que Deus. Scilicet huius *πλάσμα* homi-
nes sumus, non fortunæ opus: huius cha-
racter & sigillum, ac quasi radius, quem no-
mine proprio Moses vocat imaginem, nem-
pe innuens, archetypum rationalis Naturæ
Deum esse, nos vero ejus effigiem, quam
licet ruina nostri generis obscurando ad-
modum labefactarit, non tamen ita peni-
tius exstinxit, quin aliquid de forma cog-
nationis, quæ nobis cum Deo intercedit,
adhuc retineamus.

In harum rerum considerationem cum
pestidentissimo tempore, quo hæc erudita
Lyceia propè vasta erant atq; deserta, paullo
altius descenderem, inq; contemplatione
hominis, qui verè miraculum est naturæ
universæ, totum me ponerem: arbitrabar
equidem precium operæ me facturum: si
de partibus humani corporis earumq; uti-
litate (cujus *παραμαρτυρία Θεολογίας ἀκρι-
βὲς δέχεται* Galeno nostro constituitur) ali-
quid elucubrarem: idq; in gratiam iuventu-
tis scholasticæ, quam quidem, ut Philoso-
phiæ, & totius Naturæ scientiam sibi com-

parare queat, hisce sacris oportet initiari.
Quare se vocavi me ipse quoq; à luis conta-
gio, inq; Ammonianum meum, quod est
extra urbem, secessi: vbi in ingrato illo
scholæq; funesto ocio hanc partium histo-
riam ex palinxeſto cœpi condere, Deoq; vo-
vere velut bonum quendam ἐπαῖδον, qualis
olim Musicorum fuit, quo ſtantes ante
Deorum aras canebant, hymnis Deos cele-
brantes: aut qualis Poëtarum Lyricorum
ἐροφὴ καὶ αὐλὶς ἐροφὴ.

Cæterum cum extremum hoc mundi
fermè præcipitantis ſeculum ad obtreſtan-
dum nimis quàm proclive ſit, atq; immi-
nentium iudiciorum expectatio multò
profundior, quàm quæ exhauriri à quo-
quam queat: diſpiciendum mihi iudicavi
de aliquo tutelari, cuius fidei atq; clientelæ
hic liber committeretur.

Te autem præſide, OTHO Comes il-
luſtris & generoſe, Domine clementiſſime,
hunc lucubrationis meæ laborem, qualis is
cunq; eſt, prodire in lucem potiſſimum
volui, quod ſic perſuaſum haberem, ex illu-
ſtri nomine tuo genium ipſi conciliatum
iri: quippe ideo plus habere momenti vi-
dentur multa, quoniam ſunt principibus
viris dicata. Adhæc clam me non eſt, quam
cupi-

eupide, & qua iudicii dexteritate in consi-
deratione contemplationeq; Naturæ ver-
feris, cui tantum cotidie impendis tempo-
ris, quantum à studijs gravioribus subcide-
re, & imprimis verò ab historiarum lectio-
ne suffurari tibi licet. Quorsum enim nu-
pera ista tot caussarum latentium investiga-
tio? Quid sibi in mensam advocata illa
ἀριτία παραδοξοτάτη, & captum omnem
excedens esuries puellæ, quæ, ni fallor, tri-
ennium, aut eo amplius, vitam impasta tra-
duxit, quam generosa & pijsissima mater tua
semel atq; iterum odoribus refecit? Sanè
testari ipse possum, toto tempore, quo isthic
essem, ab illustri mensa tua sobriam philo-
sophiam nunquam exulasse, neque etiam
alumnas eius. Suppetebat abunde proble-
matum, quibus fercula tibi ipse condires.
Sed obijciat aliquis, heus tu bone vir, quid
ad Bachum isthæc? Immò certè decoro
convivij maximè respondet, dum corpus
pascitur, animum genio suo non defrauda-
re: quod [equidem fieret, si studij atq; do-
ctrinæ pabulum ipsi deforet. Quare neq;
prorsus à Musis, neq; à Baccho (ut habet
proverbium) aliena ista debent videri. At
enim nec ludicra atq; gesticularia Lynx tua
mihî hîc prætereunda silentio, quæ abs te
cicur,

cicur, & popularis, & homini adeo amica
reddita est, ut sine eo vix momento esse su-
stineat, cæteroqui societatis atq; commercij
nescia: idq; partim ὁμοφυλία, quando
cum homine veluti tribus gentisq; eiusdem
degit, partim accurata nutriendi disciplina:
Vtraq; quicquid inditum Natura sangui-
narium ferumq; fuit, id omne sensim ob-
litteratum est, atq; ipsa adeo τοῖς ἀνθρώποις
ἡ περὶ σωτηρίας αἰωννυμένη, hoc est, humanis
motibus quasi concolorata atq; affirmata.
Mitto Castorem & pugnam, quæ ipsi cum
animantibus cæteris jucundissimo sanè spe-
ctaculo nuper commissa est, & multa hoc
genus alia, quæ abunde testatum faciunt,
quantopere aveas jura Naturæ, etiam quæ
à vulgari intelligentia remota sunt, perno-
scere. Proinde verendum non erit, ne
quis vitio mihi vertat, quòd sub illustri no-
mine tuo in aspectum lucemq; profero
è medio Naturæ sinu detextam hanc par-
tium humani corporis historiam, in qua,
quod verbis & dictionibus assequi mihi
non licuit, id coloribus & figuris conatus
sum utcumq; exprimere atq; repræsentare,
ut tyro adeo in hanc, ut ita loquar, scenam
productus, non solum lector, sed idem spe-
ctator esse, & historia ipsa merito picta dici
queat.

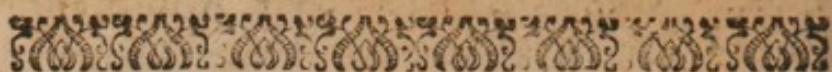
queat. Cumq; hæc, vt cœpi paullo antè
dicere, à me in laudem sospitatoris, & vnici
ἀλεξιάκας Iesu Christi, tanquam Gratia-
rum ara condita sit, ad memoriam meæ
meorumq; salutis tempore illo pestilentif-
simo diuinitus assertæ sempiternam, sum-
mis abs Tua Illustri Generositate peto,
vt in locupletissimam penum suam libra-
riam, quæ magno iudicio à præstanti viro
Theophilo Dasypodio, L.L. Licentiatò, & T.
Generositatis consiliario! nava atq; indu-
strio, delectissimis libris instructa, inq; or-
dinem decenter digesta est, cooptare ipsam
dignetur. Locum convenientem Theophilus
ipse assignabit, qui qualis qualis fuerit, æqui
boniq; consuletur. Est enim profectò ali-
quid, atq; multum adeo, in tam illustri &
splendida Bibliotheca, vnde decus constare
tibi poterit ad seram posteritatem, vel ex-
tremum locum occupare: quæ vt librorum
multitudine nonnullis in Germania cedat:
at bonitate tamen, qua vnica tanquam regu-
la supellectilem librorum metimur, certum
est multas superare. Neq; enim tam refert,
quàm multos libros, ut quàm bonos ha-
beas.

Perscribebatur Vitebergæ

XV. Calend. Aprilis.

Anno Iesu Christi 1585.

EPIGRAMMA.

Egis habens nomen Salomonis, Apol-
linis artes,

(Huius enim inventum carmen
& herba fuit:)

Corporis humani digessit in ordine
partes,

Quaę sit his species, vis ratioę, refert.

Quid sua præ reliquis hec præstet in arte facultas,

Qua nova non notis lux data rebus inest:

Vel pars sola probat, qua caussa est reddita sensus,

A quo suscipitur quilibet aure sonus:

Quaę docet causas, ac instrumenta loquela,

Et vox quos fines articulata tenet.

Est sua Germanis etiam experientia rerum:

Patria sed natis est minus æqua suis.

Quid tum? vera suo contenta est lumine virtus,

In qua ceu speculo cernitur ipse Deus.

Perge tuis operis artem illustrare medendi,

Cunę homo sis, homini sis Deus artis ope.

Nam quæ laus homini poterit contingere maior,

Quàm virtute Dei quod sit imago Dei?

Iohan. Maior. D.

Menda

Menda sic corrigantur.

Legatur folio 10. l. .7. sunt, eò. fol. 17.
διελυγμένη. fol. 35. l. 17. est, fol. 36. ἤτερον. fol. 43
συγγένεια fol. 45. ὑμῶν fol. 81. κίρσοειδής. ib.
ταμεία. fol. 82. l. 5. raro fol. 87. carnulentum
fol. 97. l. 6. deiecta. fol. 101. epididymide. fol.
112. l. 22. a facta. fol. 114. l. 17. utitur, quo-
cunq; volet exc. fol. 118. ζύγωμα. fol. 132. l.
24. supra quo spina quoquo versus. fol. 133.
qui nimium indulgent veneri. ib. lumbifra-
gio. fol. 146. ἐκφυσις. fol. 147. verba παρὲν
θέσει inclusa deleantur. Reliqua leviora le-
ctor & pro sua industria facile animadver-
tet, & pro suo candore dextre corrigeat.

Galenus lib. de foetuum for-
matione affirmat,

Κατασκευῶν τὰ σώματα ὧν ἡμῶν, ἄκρως
ἐνδείκνυσθαι ποιεῖσάντων αὐτοσφίς
αἵ τε ἅμα καὶ δυνάμει.

*Fabricam nostri corporis summam
opificis & sapientiam & potenti-
am præ se ferre,*

128

HISTORIA CAPITIS.

CAPUT est humanæ fabricæ culmen atq; fastigium, orbi depresso utrinq; ad oblongæ sphaeræ similitudinem quadamtenus simile, quo ignis ille diuinus ratio & mens, acris, vicens, & sagax, character quidam & effigies diuinæ essentiae, quinorum sensuum satellitium animæ, tanquam cœlo tegitur: in hoc regimen est totius animantis illic, ut modò dictum est, animæ secundum Platonicos sedes est, quæ indidem derivata influit de in uno perpetuoq; tenore in corpus reliquum, quod ita moderatur ratione vniuersum, nutuq; regit atq; dispensat, vt in qualibet regione membrorum etiam minutissimorum præsens
B   esse

esse, suæq; benignitatis aura *γυναικείῃ*
κῶς quodam quasi numero afflare ipsis
videatur. Datum capiti nomen est,
ut quidem Varro ad Ciceronem scri-
bit, quòd hinc initium capiant sensus
ac nervi. In hoc religio, & quoddam
inesse numen fertur: ea propter ibi
honorum insignia, & diademata re-
gum esse voluere. Iusserunt etiam
venerationis causa aspectu magistra-
tuum capita aperiri: etsi in gratiam
valetudinis id factum esse Varro autus-
met, quò sensim firmiora ea consue-
tudine fierent.

Cerebrum calva munitur ossea,
eademq; sutili, & transpirationi per
quàm opportuna. Cum enim caput
velut caminus sit vniversi, immò cu-
curbitulæ instar infideat trunco cor-
poris, sorbet ab infernis, quicquid
volatile & sequax est, nempe expira-
tiones omnis generis: quarum exha-
lationi nisi dehiscens calva vsq; pate-
ret, certè abesse non posset, quin assi-
duis haustibus Cerebrum inebriare-
tur, cæteroquin viscerum vt excelis-
simum

simum, ita humidissimum & frigidissimum, homini portione maximum, eò quòd operationum varietate nobilitatèq; vincat, unum de principiis. Voco autem principia, quorum causa videtur alias partes in politia corporis genuisse Natura, ea inquam voco, quæ virtutem, aut succum perfectum ex sese promunt, conservatio-
ni corporis universi, vel certè speciei necessarium. Sicut ergo epas sanguinis officina est, testes genitalis atque prolifici seminis, cor promptuarium viuifici & vitalis spiritus; Sic cerebrum tertium spiritum animale è penu promens suo, per nervos, quò & quando decet, motus & sensus ex naturæ præscripto κατὰ προαίρεσιν ciendorum gratia, trajcit. Caluæ adiacet superiori quidem pericranium id est, cutis capillata, inferiori verò dura meninx.

Summa pars calvæ paullo profundius orbiculatim resecta.

B 2

Calvæ

Calvaria.

Ceſt quod-
dam quaffi-
coelum ca-
pitis, cui ce-
rebrum pro-
ximè ſubeſt.
Huic lamela-
re, ut in ce-
pis, ad aſpe-
ctum futura-
rum ſuum
abſtraximuss

περιράνιον : quod perioſtii ritu calvami
obit atq; inveſtit, ob craſſitiem excel-
lenti carniſi o m enclatione indigita-
tum. Eiuſdem hoc planè conditionis
eſt, cuius ipſa membrana cerebrum
ſubtus involuens, vnde illa produci-
tur. Os calvæ non ſimplex eſt atq; uni-
cum, ſed duplicata paſſim lamina con-
ſpicitur, quas inter meditullium, *δι-*
ωλόην nominant. Offis quod ſupra eſt,
ſub cute capillata, adjacet pericranio,
quod infra, meningi, omnium mem-
branarum parenti atq; origini. Vtri-
uſq;

usq; superficies terfa atq; polita τὴν ὁμό-
χρῶσαν veterum Pythagoræorum exhibet, quibus sua cuiusq; corporis superficies χρῶσα nuncupata est. Quid? quod summum os, qua parte solidissimum est, non quidem situ, terræ modo, quæ situ induruit, hiulcatur, sed æstivis solibus lamellatim finditur, atq; abscedit; non secus atq; in conchulis maris, in vesicæ calculis, aut lapide Bezoar, in rumine siue ventriculo hirci Indici, corticatim compactis usu accidere solet. Sed nec integra est calvaria, verum de compluribus ossibus more dentatæ ferræ pectinatim coagmentata, ac ceu ferruminata. Suture ita consertæ atq; commissæ, spiracula sunt atque infumibula Cerebri, inter quas Coronalis quidem a fronti superposita est. Eius medio rectâ insistit veruculata siue sagittalis C, perticæ in modum per verticem producta. Locus, * quo hæc inuicem ad obtusiores angulos vna alteri innituntur, ad eò tener in infante est, vt micationem arteriarum intuentibus repræsentet, &

iuxta formulam earum vicissim sub-
 sultimq; vibretur: quem moveri et-
 iam inter mandendum Galenus con-
 spexit: Plinio palpitans vertex est,
 summæ inter cuncta animalia imbe-
 cillitatis indicium. Barbari ab vuido
 madore, & pulsu, Fontem pulsantem
 Teutones Foliolum indigitant. Po-
 stremò omnium ossescit, consummati-
 tam virium roboris argumentum.
 Huic loco candentem sartaginem ad-
 crines vstulandos impingimus, hunc
 vrimus cauteri, quem in vivis designat
 aut medius digitus, radice palmæ ad
 intercilium posita, aut vola manus, si
 teneriorum corporum vertici admo-
 veris, interim utraq; maxillarum mor-
 dicus & itentidem stricta. Sutura
 λαμβδοειδης γ ex aduerso coronali sita,
 occiput circumscribit. Ea nonnun-
 quam ingeminata excludit in medio
 sui triquetrum ossiculum,
 quod præter cætera capi-
 tis ossa, ne scio quam,
 vim mirificam aduersus comitiales
 obtinet, idq; indultu familiæ Paracel-
 si: quod

si: quod de opposita ossis parte, coro-
 nalem describente futuram, nostri as-
 firmare audent: quorum utrumque
 non sensus, non ratio, sed vna patefa-
 ciet experiendi & observandi consue-
 tudo. Meo arbitrato ex aquo omni-
 bus calvæ partibus eadem vis inest, neq;
 anticæ, neq; posticæ præter cæteras
 egregia aut prærogativa. Quamvis
 prætulerim tamen ego quoq; anticam
 cæteris, quippe quæ aspergine & rore
 cerebri subinde humeat, vni homini
 in infantia similiter arterijs quadam
 vicissitudine per intervalla palpitet,
 neq; roboretur ante primum sermo-
 nis exordium. Quæ præterea utrinq;
 ad aures obiacent, non tam futuræ
 sunt, quàm imbricata potius aggluti-
 namenta *παράλληλα*, id est, à sagittali
 paribus spacijs distantia. Hactenus
 usu captum atq; probatum est, ut ipsa
 illa quoq; futuræ vocentur, non
 genuinæ tamen, sed
 spurix.

*Convexa crassæ meningis superficies, ut
resectæ parti calvæ suberat, cum
ternis sinibus, & torculari
conspicua.*

Cerebrū
duab⁹
suprà sub-
terq; mē-
branis ves-
latur, qua-
rum alter-
utrā rum-
pi lethale
putatur :
Omēta e-
as Macro-
bius audet :

nuncupare. Huius vestitus sui bene-
ficio vim sentientem & tractabilem
tum suscipit cerebrum, tum cæteris
particulis confert. Tactu namq; me-
ninges pollent exquisitissimo. Harum
exterior crassā, subtensa cranio, pas-
simq; ut sic dicam, subsuta est, sinua-
taq; Nam sedibus quibusdam nobis
exhibet

exhibet quaternos sinus, qui sunt va-
forum ceu vicarij, rivos sanguinis &
spiritus quoquo versus ad irrorandum
cerebrum publicos in vsus erogantes
vtribus culeisve, quibus vina elutriari
solent, aut aquæductibus pratorum
non absimiles: excepto, quod eorum
capacitas passim triangularis, non au-
tem teres est. Bini laterales sunt ζ. η.
qui exorsi à sexti coniugij nervorum
cerebri foramine, sub occipite ferun-
tur, vsq; dum coalescant, quod fit in
elatissima cerebelli sede, qua id occi-
pitis os contingit. *συνδρομή* ea siue coa-
litus duorum sinuum θ torcular nun-
cupatur. Estq; velut castellum, in
quod commeatus sanguinis & spiritus
vitalis, è iugularibus vasis corrivatus,
prædictis sinibus tanquam elicibus
confluit: inde exoneratur partim in
sinum tertium ι, sub sagittali sutura
antrorsum adusq; diaphragma, cuius
ope foramina ossis *ἡθροειδὲς* ad summi-
tatem narium intersepta sunt, perti-
nentem: partim deorsum in quartum
κ (quem in figura sequenti seorsim

adumbravimus) via recondita, eaq;
 brevissima: qua sepimentum (cuius
 interiectu cerebrum à cerebello di-
 rentum est) velut actò cuniculo per-
 forat. Hic postremus clunibus ce-
 rebri finitur. Venæ λ in duram
 cerebri membranam sparsæ sunt. Eò
 loci multò crassissimæ: quod cere-
 brum illic iaccat vberius, quàm parte
 postica, quorsum oræ venularum per-
 tinent, alicubi etiam trajectæ per cal-
 variam in pericranij conuexa osculis
 dehiscunt suis. Summa duræ menyn-
 gis facies maxima sui parte tersa ac
 lævis est, lævataq; , nisi vbi tuberculis
 asperata caluæ intus suppingitur atq;
 affirmatur.

*Figura quartum sinum & integrum, cæ-
 teros autem dissectos exhibet, propter
 orificia vasculorum, quæ ex omni-
 bus finibus quaquaversus
 educuntur.*

Cer-

11
 Cernere est
 ad latera
 sinuum crassæ
 menyngis in-
 numeras ve-
 nulas, longa
 viæ intercape-
 dine passim
 emergentes,
 quæ in tenuē
 membranam

deinceps propagantur: per quarum
 oscula stillans succus alibilis in omnē
 cerebri partem ad necessarium vitæ
 com meatum diditur. Reptitias meo
 arbitratu appellare licet, à reptatu
 clandestino, quo traiecta meninge
 tenui, capillares fibrillas, quibus ra-
 dicantur, in medullam cerebri peni-
 tiorem defigunt: quod observavit
 Fallopius, & cruenta illa *signata* vi-
 dentur attestari, quibus cerebri sub-
 stantia in ijs, qui vel phrenitide, vel
 gula laqueo fracta periere, insignita
 est.

Molcs

Moles cerebri duriorē meninge nudata, processusq̃ illius propter corpus callosum detecti.

PReterea
crassæ
menyngis
duo sunt
processus,
Vnus μ κατὰ
τὴν μῆκος ce-
rebri, pro-
ximè sub
vertice, aut
veruculata
futura, si-
milis falci,

demeti solent: quem hîc è sede sua
in sinistram cerebri partem sum moui-
mus. Alter ν κατὰ πλάτ $\odot$ eiusdem
αἰώνου $\odot$: quo interfinium cerebri &
cerebelli in postico sub lambdoideo
constituitur, in altum hîc sublatus:
priorē illo cerebrum in dextrum &
læuum, hoc verò in anticum & posticum,
cum,

cum, non tamen penitus, sed magna
 fui parte, ferè ut pulmo & iecur in lo-
 bos, dirimitur: interim corpus cere-
 bri ad basin continuum est. In deie-
 ctu illo, qui dextræ & lævæ cerebri
 parti interpositus est, callosum cor-
 pus & terso candore suo subluet,
 limes duorum ventriculorum cere-
 bri.

Cerebri pars dextra, læva eius-
 dem π , tenui meninge amiculo suo
 (vulgus piam matrem aut matricem
 nominat) circumdata, à qua vasa ce-
 rebri perinde vt à chorio vteri susti-
 nentur, vnde $\chi\epsilon\gamma\omega\delta\eta\varsigma$ dicitur. & Maan-
 dris siue gyratis anfractibus, in quos
 velut nubes, aut intestinorum volu-
 mina cerebrum contorquetur tenuis
 menynx sese altè admodum insinuat.
 σ Elatissima pars cerebelli, à cerebro
 nihil dissidentis, nisi quod callosa
 duritie præditum, & loco gyrorum,
 quibusdam versibus duntaxat striat-
 um est, tenui sua menynge adhuc in-
 dutum.

Calua

Calua, & insigni portione substantiæ
cerebri, quæ subest ei, remotis, iam
porro alia occurrunt, notatu
digna & ipsa.

AC foris quidem velamina sive massæ
tres cerebri, in decusses defectæ
propendent: quarum 1 exterior Du-
ra, & interior Pia appellatur. Crania
um hoc loci & iuxta sedem supercili-
orum natura diffidit in duas tabulas,
quarum externam lues venerea non.

nunquam exest, ac tum inter sternu-
 endum illâc insolens animæ iter est.
 Tabulis magna sæpenumero cavitas
 * intercedit ad os narium devexa, inq;
 altitudinem abrupta, quam infercit
 tenax quidam mador, elaborando ad
 odorandum aëri, vt videtur, apposi-
 tus. Consentaneum verò est, aliquid,
 atq; multum adeo humoris per abdi-
 tos interioris tabulæ meatulos sive res-
 cessus transcolatione quadam inibi
 colligi, tractuq; temporis vitari pos-
 se: Vnde existunt postea cruciatus illi
 ὀσθηκόποι, omnium immanissimi & ob-
 stinatissimi, non rarò statim repetentes
 circuitibus. Galenus duabus Caluæ
 tabulis sive laminis, superiori & infe-
 riori διωλόην interlocat, ceu quoddam
 discrimen, cavernosum illud, pumi-
 cisq; æmulum, quod naturæ mediæ
 inter superum & inferum os, à duris-
 sima & densissima in molliorem σύσ-
 σιν degenerat. Sanguine ea farcta est,
 scaturiente è venis tenuioribus illic
 discurrentibus: qui tum emanare so-
 let, quando terebra ἀθάπης per Cra-
 niūna

nium intrò adigitur. In hoc meditullio frustà quærentur *αρχία* sive carunculae, quicquid argutetur Fallopius peritissimus rei anatomicae. & Cutis capitis in occipite longè crassissima: eoq; nomine interiorum exhalationum minus pervia, quæ intus coëreita diutius, vbi ad naturam redierint, distendendo dolorem inferunt, à vulgo Crinalem dictum, qui sæpè *αρθροποι* esse arthritidis solet. Hoc enim ex fonte Fernelio supervacui humores: per summa corporis sub cute iter fibroaditumq; molientes, ad artuum compages defluunt. & Vestigia notae cerebro impressa ab altiore tenui meningis in substantiam eius ingressa: *ω* Medullaceam substantiam cerebri. *α* Septum lucidum seu speculum determinans duos anteriores ventriculos, antrorsum porrigitur. Pars id est callosi corporis & sursum reiecti, & testudinis *β*, quorum illud supra est, hæc infra tertio ventriculo obiacens, fornicis in modum arcuatur, quò superstructam cerebri molelem

lem faciliùs sustineat. Priorum ventriculorum cerebri, dexter, & sinister: Vterq; forma semicirculi lateribus septi assistit, animalis spiritus, de vitali atq; aëre naribus hausto nuper in plexibus secundas referentibus & incohas-
ἐργαστήριον atq; conceptaculum. Ventribus obliquè insistent prius dicti plexus seu textus venarum & arteriarum labyrinthi, utrinq; singuli & colore saturè rubro. Græci *πλέγματα ἢ συσρέματα χοροῦ* δὴ nominant, perperam autem *δικτῶ* δὴ, siquidem rete arteriarum admirabile in hominibus non reperitur, & in cæteris animalibus, alio situm est loco, nimirū ad latera *κλαυοῦ* δὴ *ἀποφύσεων*, id est, lectuliosis cunei.

Septo iam sursum elevato paullo conspectiora fiunt primū testudo b, camera modo extracta ac tribus quasi columnis suffulta, quam ab anterioribus retrò evertimus. deinde intricatus plexus secundarum, id est, involucri foetus æmulus, in utrumq; ventrium sese obliquè penetrans. Is constat partim è vaic s, quod à quarto

C duræ

duræ mem.
branæ sinu
enatū, mox
variè fissū
in ramulos
ac rursus
instar reti-
culi cuius-
dam in se
collectum,
sub testudi-
ne prorsū
in interio-
rem tertij

ventriculi sedem fertur: partim, &
quidem maxima sui portione ab arte-
rijs *e*, quæ germina sunt soporalium,
inferiorem ac posteriorem ventrium
anteriorum sedem conscendentibus.
Vbi vas nuper dictum bifurcatur *f*, ibi
meatus ex communi cauitate ventri-
culorum dextri ac sinistri, hoc est, è
tertio cerebri ventriculo rectà decli-
uis ad peluim pertinet. Ex bifurca-
tione sive divortio emergunt venulæ
g, quæ ventriculorum substantiæ ob-
nascuntur.

nascuntur. Cætera habet hæc figura
cum antecedenti communia.

*Sequens figura sub aspectum vocat
quatuor ventres Cerebri, priores duos,
quartum postremum, & his interiectum
tertium, una cum suis ductibus &
corporibus obiacentibus.*

VEntres cerebri nihil aliud quam si-
nus quidam sunt, unde tanquam è
iugi fonte riui quoquo versum e ducti
ita sibi invicem junguntur, ut per eos
spiritibus sensibilium rerum specie im-
butis libertas sit ultrò citroq; ab uno
in alium commeandi. 3. Tertius ven-
tricularius sub calloso corpore aut opere
testudineato, tutissimè ad confinium
anteriorum ventrium reconditus, ni-
hil aliud est, quam communis la-
cuna, in quam ventrium priorum
vterq; 1. 2. humiliore sui sede dehiscens
commeatum spirituum deponit.
Biforis autem est, geminos de se pro-
ferens ductus, ob separatam atque
revulsam in sinistra substantiam cere-
bri ♂ admodum conspicuos: quo-

rum unus sub *g*
 prorsum declivi
 itinere ad basin
 cerebri descendit,
 expuens eò illius
 supervacua, à qua
 provincia jure se-
 cerniculum dixe-
 ris. Alter canalis
 sub *h* retrò in quar-
 tum ventrem di-
 rigitur atq; absu-
 mitur. Exquisitiùs
 autem itinera ge-
 minorum ductu-
 um exploranti-
 bus multa obve-

niunt, peculiaribus insignita nòmini-
 bus: & quidem in declivi illo itinere
 priore ad basin cerebri est pelvis i dicta
 velut vtriculus quidam, seu tenuioris
 meningis, (per quam, tanquam ma-
 nicam Hippocratis, aut saccum pitui-
 ta colatur) seu cerebri ipsius portiun-
 cula, ab assiduís pituitæ decursibuss
 admodum infundibuli suprà quidem
 ampli-

amplius laxa-
ta, infrà verò
in collum pro-
cerius deorsū
turbinata. Ei
substernitur in
fella ossis cu-

nei glans pituitaria *k*, carne porosa &
bibula, illuiei excipiendæ peridonea,
quam tamen ob exiguitatem minùs
diu potest retinere. Proinde in quatuor
deriuat canales, quorum duo *l. m.*
retrorsum viam capeffunt ad palatum,
totidem *n. o.* sub oculorum orbita ad
nares, vt inde postea exhauriatur. Sci-
licet hæc sunt aquosæ pituitæ ab Cere-
bro emunctæ deriuacula. Pars eius-
dem pituitæ in lacrimas absumitur, ca-
lore cerebri prius fusa, & in primis au-
tem à perturbatione cordis incitata.

In altero itinere, quo ad quartum
retrò dorsalem medullam versus per-
gitur, occurrit glandula coloris à ce-
rebro diuersi, id est, palcaris sive pal-
lidi, figura nucis pineæ *p*, vnde nomen
ei *κωνάριον*, quæ cerebro obiter dunta-

xat, hoc est, vix ac ne vix quidē obhaer-
 ret, fornici paullo posteriùs allocata
 quàm ut meatum tertij ventriculi su-
 b ad quartum & possit obturare. Ita na-
 mirum liber patet spiritui animali,,
 prioribus ventriculis in tertium, &
 hinc deinceps in quartum aditus. Co-
 nario à tergo utrinq; contigua sunt
 gemina corpuscula q, pomorum spec-
 cie audentius protuberantia, ac ro-
 tundata, tenui præcincta membrana
 coloreq; subflava. Quo loci autem at-
 tingunt se invicem terna hæc corpora
 quidam quasi deiectus excluditur
 quem Realdus Inguen muliebri san-
 quàm eleganter exprimere ait, vulvæ cō-
 speciem mentiri. Versus posteriorem
 transversim è corpore calloso limbus
 circumfertur, qui dictis corpusculis
 accumbit, sulculo duntaxat ab iisdem
 disclusus. Hæc corpora ita desuper im-
 pendent, ut canalem posteriorem ter-
 tij ventriculi in quartum efforment
 inque eo saluum conductum spiritum
 prabeant. Singulis artificum filij (qui
 soli penè in hoc erudito anatomia
 pulve-

pulvere primùm exerciti sunt) nomi-
na pueriliter indidère sua, ab ijs rebus,
quibus cum similitudinem habere vi-
derentur. Sic glans p peni, adiacen-
tes ei eminentiæ q testibus, deiectus
qui ex accubitu trium corporum re-
linquitur, vuluæ, limbus deniq; r, vnà
cum exitu canalisi in quartum ventri-
culum, ano siue cluni forato respon-
det. Obtinuit igitur, ut ijsdem voca-
bulis insignirentur, translatis ab ipsis
rebus, quæ ita propriè nominantur,
quarum imagines vocabula adum-
brant saltem, si minus solidè repræ-
sentant.

Scilicet hæc utriusq; sexus ludi-
bria in Cerebro adumbrare Naturæ
placuit, quæ ipsa nonnunquam in *γυναι-
κείῃ* & hermaphroditis, seu errore,
seu potius luxurie, tam proprii vigo-
ris, quàm genitalis humoris, ad un-
guem exprimit: etsi Plato in Sympo-
sio iam olim defecisse putat hoc ge-
nus hominum naturæ ancipitis,
neq; quicquam restare nobis præter
infame nomen.

Quartus ventriculus & statim in
 clunibus, sive natibus init, cerebellico
 & dorsali medullæ communis. Ita au-
 tem incohatur, ut à principio paulum
 amplior sit, ad liberaliorem spirituum
 influxum, in itinere propius medullam
 lam dorsii sensim arctetur, donec tam-
 dem ad cerebelli præcipitium in acui-
 men rostri desinat, ad instar calami,
 qui ad scribendum attemperatus est.
 Hac parte dorsii medulla cerebellico
 continua est. Medulla dorsalis triu-
 est cerebri, ope succenturiata vice-
 eius gerens in trunco corporis. In eius
 medio lineam « rudiùs duximus, quæ
 non secus ac cerebrum bipartitò dis-
 pescit ut vniuersa, quod licet in assa ver-
 elixa deprehendere. Ex hac *diagnosis* par-
 lam fit, cur in paralyti offenso una late-
 re, alterum saluum perstet, & à noxia
 omninò immune. Tantum de Cere-
 bro parte nobilissima & diuinitati
 plena, ratiocinationis fonte atq; officio
 na, sede & domicilio voluntatis. Illi
 namq; organa & principia virtutis
 animalis, tam apprehendentis, quàm
 eligem

cligentis seu volūtariè moventis: cui
 τὰ ἐνορχιζντα ἡγεμονικὰ, id est, spiritus prin-
 cipales sive animales tam sentiendo
 quàm mouendo morem gerunt. Imò
 cætera membrorum respublica jure
 merito ipsi ancillatur, ac ut numen ser-
 vili circumferunt gestatione, quod
 censoria sua potestate dirigit omnia.

*πυραμοειδὴς figura oculi, extra orbitam
 suam, intra quam oculebatur, exempti,
 cuius basis extrorsum est, conus in-
 trorsum ad nervum opticum.*

OCulorum in nostro corpore natu-
 ra nullius prope partis contempla-
 tione minor est: siquidem acies hu-
 mani ingenij omnia in eiusmodi cer-
 nendi organis & quasi parvis mundi
 luminaribus exsequi queat. Sunt illi
 speculatores totius corporis, altissi-
 mum obtinentes locum, penes quos
 intersensus cæteros imperium est, quæ-
 dam quasi κατόπτρα, specula mentis &
 rationis expressa & solida imago. Quā
 si detraxeris, quis, quælo, erit oculo-

C 5 rum

rum, imò cæterorum sensuum omni-
um usus? Qui ut mente & ratione ad
suum quidem opus nil indigeant: ta-
men nisi præstò ea fuerit, huc intentat,
nullus sensuum ullam vim efficiendi,
habebit, vt rectè dictum sit: *ὄψις ὁρῇ, καὶ*
ὄψις ἀκρόαται, δὲ ἄλλα κωφὰ καὶ τυφλὰ, quic-
quid interim de effusione oculorum
argutetur Lucretius. In oculis ergò
animus inhabitat, & profectò fene-
stratus est: in his natura hominis ac-
tacitus sermo exprimitur. Nàm cordis
nuncij sunt quorum tum intentione,
tum remissione, tum coniectu, tum
hilaritate motus animorum præsentii-
untur, ac velut penicillo adumbrati
præsentantur. Hi lucis usu vitam di-
stinguunt à morte. Oculorum orbes,
quos natura concavis foraminibus
conclusit, & per quos mens seipsam in-
tendit, ut videat, constituuntur ex hu-
moribus, tunicis, & musculis. Humo-
rum tres sunt: *ὕδατος* & ab aqua di-
ctus: *ὕαλος* & vitro fuso similis:
quorum ille anticum, hic posticum
obtinet. *κρίσάλλων* ◉ ◻ centrum pro-
pè oca

teriore sui parte, qua Iride circum-
 scribitur, assiduo humore terfa purē-
 nitet, atq; instar cornu pellucet, cu-
 ius duritiem etiam in noctua statim
 ab Iridis circulo retrò æmulatur, ubi
 ex contabulatis laminis invicem sibi
 quadam serie applicatis condita cerni-
 tur. Posteriore A paulo crassior est &
 opaca, quæ propterea σκληρὰ nuncu-
 patur, sicut altera illa, κερατοειδής. Quar-
 ta & acinum vinaceum exprimit, aut
 folliculum eius, cui avulsus est pedi-
 culus, introrsum ad B compressa atq;
 fenestrata, ubi acies cernendi est C, quæ
 pupilla vocatur. Quinta, velut oculi
 diametros est, succinctu suo medium
 penè dividens in duos semiglobos
 quorum anterior paullo minor est. In-
 terstitium vulgus nominat, quo aque-
 us & vitreus disparantur: idem quod
 Ciliare, quoniam ex fibris ab vnea, cui
 liorum more, quasi radiatione qua-
 dam procedentibus confit. Huius me-
 ditullium sexta obtinet, telam ara-
 neæ mentita teneritate textus sui vnde
 δαχνοειδής. Prorsum ea integit humo-
 rem

rem crystallinum. Ei aduersa septima 7
 retró cristallini partem obvelat, ne
 nudus vitreo immergatur. Octava 8 à
 reticuli similitudine ἀμφιβληστροειδής, ex
 videndi nervo tenuissimè fuso dilata-
 toq; pronascitur. Sed & lubricos ocu-
 los Natura machinata est, & mobiles,
 ut & declinarent, si quid noceret, &
 aspectum, quò mens intenderet, in-
 offenso videndi tenore converterent.
 Quam ad rem sex musculos adepti
 sunt, duos obliquos, unum, si hircuo-
 rum situm respicias internum, alte-
 rum externum; ab his alios quatuor
 rectos: hi sursum deorsum & ἐκατέρω-
 θεν ad latera dextrorsum laevorsumq;
 ducunt, rectorum motuum procura-
 tores: illi versant & circumferunt ob-
 liquè, sed non absq; rectorum subsi-
 dio. Inter obliquos vnus tantum apa-
 ret, V. Inter rectos verò tres I. II.
 III. latente exaduersus quarto, antas-
 tonista medij. Medium rectum II. sum-
 ma sui parte nonnihil invertendo de-
 traximus, ut in conspectum venirent
 tunicae oculorum, neruum opticum
 vagi-

vaginæ in modum induentes, ac versus Cerebrum pergentes. In cono oculi, sive aditu ad cerebrum, cernere primum est nervum opticum D. peruium: in elixo enim, vel nuper mactati grandis animalis nervo, quasi cauitas deprehenditur: ab hoc è meningibuss cerebri productas tunicas, è tenui quidem Vucam 4, è dura 1 Crassam siue Corneam 3 adipe oblitam, Adeps E musculis interspergitur, valdè copiosus & lubricus, non planè nihil ad incomprehensibilem pernecitatem motuum, quibus obtutus reficitur, conferens, oculumq; ab iniuria siccitatis, aut παρασπῆ defendens.

P R I M A

*Humani corporis figura, cui caput
& artus præsecti sunt, & truncus
appellatur.*

BReuius historiæ huius filum esse debuit: idcirco velitatim & saltuatim scribimus interim animos lectorum
nouit

non impedituri. In quascunq; autem
 partes in republica corporis incidem⁹,
 eas ita delineabimus, ut possint agno-
 sci. Quo nomine solidum, quod cuiq;
 lebere videmur, liquidò solvemus.
 Lati colli muscoli, carnosæ mem-
 branæ vniversum corpus obeuntis
 uædam portiunculæ, infernè à iugu-
 is ad confinia labiorum vsq; in mo-
 rum Calanticæ expansi, obliquiori-
 us, quàm rectioribus fibrarum acie-
 us in anteriore colli sede concurrūt.
 Musculus qui secundum dextram
 mammam est, velut amiculum quod-
 am pectori tegendo, brachium mul-
 fariam pectori adducit, pro vt hæ vel
 læ fibræ eius intētæ fuerint. In huius
 parte humiliore, quæ torus est, id est,
 culpa carnis musculosa & succulen-
 ta, ad latera sterni, substantia mam-
 marum utrinq; obiacet, per quas fons
 es nutrimenti lactei infantibus deri-
 untur, glandulosa ea, & admodum
 ra, multoq; adipe passim obūta; ad-
 æc vasculis intertexta vtcunq; fre-
 uentibus, derivatis ab eorum pro-
 pagis

ngine
umbili
muscul
vascul
ciant
exten
men i
manu
margin
quom
antur
riam
confu
Quon
gnatio
in re
neg; h
abfu
m sec
Ex not
Tuven
quod
earum
is per
um tr
Curios
minen

pagine, quæ sub osse pectoris versus
 umbilicum sub recto abdominis
 musculo, paulò post deducemus. Quæ
 vascula hoc loci * musculum F traj-
 ciunt permeantq; , in viris quidem, ad
 exteriorum musculorum nutritio-
 nem, in foeminis verò insuper ad com-
 meatum lactis: quo non rarò etiam
 virginum nubilium, itemq; marium
 quorundam mammæ gravidæ reperi-
 untur, quibus nempè pulpa ea pector-
 is amplior & fungosior est, aut aliqua
 consuetarum euacuationum substitit.
 Quo modo lac in vberibus inter præ-
 gnationis *τεκμήρια* Logicis, Plinium ea
 in re imitantibus, minimè deputari,
 neq; hircorum mulctus Poëtis ampli-
 us absurdus videri debet, siquidem no-
 stro seculo Matthiolus hircos mulcit,
 & potu lactis eorum comitialibus
 subvenit. * Capitulum mammarum.
 quod papularum modo ad fastigium
 earum extat, foraminibus ambagio-
 sis peruium, quo [sucto] puer alimen-
 tum trahit: Papillam latini dixere.
 Curiosior senatus Grammaticorum
 eminentias illas, mammæ, quemad-
 modum

modū interiora, vbera mauult appellare. G Primus scapulam mouentium musculus sinister, subiectus ei, quod pectori brachium admouetur. H Sinistra ossis pectoris sedes, dimidio nuda, cuius lateri costæ numeris notatae 1.2.3. &c. cratis more affirmantur. I Digitatae insertiones secundi thoracem mouentis musculi, quas in octo costas superiores, nonnunquam & in nonam, pectinatim molitur, utroque latere conspicuae. K Musculi inter costarum interualla siti, staminum ductu in priora euariant. Nam inter cartilagineas costarum sursum, inter osses earundem contra deorsum prorepunt. Habitus abdominis exos est, & in eo octo musculi, quaterni obliqui quorum alij descendunt fibris suis; alij ascendunt: Bini recti, totidem transuersi, in utroque semper latentes singuli, licet pariter omnes hic expressi non sint. Extimus oblique descendens L secundum abdominis spacium musculus dexter, cum coniuge suo (quem hic resecuimus) toti abdomini suum inuolucrum efformat. Obliqui

qu

quē ascendens sinister M, ita descen-
dēti obliquē subditus, ut fibras eius de-
cussatum intersecet. *χιασμός* ille fibra-
rum in imo abdominis litera N adum-
bratur: ubi aliquot ex carnes fibræ ob-
liquē descendētis musculi relictæ
sunt. Alba linea O, in quam ob-
liqui musculi velut enervati coale-
scunt. Ea vice discerniculi est, medi-
um ventrem in duas partes, dextram
& sinistram discriminans, à summo
abdominis ad pubem usq; promissa. Sic
autem à coriaceo & ex angui corpore,
multo nonnunquam adipe obfuso co-
gnominata est.

P In medio lineæ huius umbilis
cus est venarum, per quas in utero
olim nutriebatur embryo, quoddam
quasi segmentum *ἔλθα γαστρός* Aristo-
teli. Hic in lucem editis castratus est,
& ferè plerunq; intro secedit, atq; ali-
qua abscinditur. Divina lex in sinu
huius dominatum libidinis statuit:
alibi in lumbis marium eam recon-
dit. At in *σεῖσαι* id est, levi compagi-
nis uertebrae dimotione indecorè
prominet; quod vitium à nostratibus

mulierculis in nondum ephebis siue
 investibus perinde curari solet, atq;
 ventriculi ex assidua subversione ob-
 orta convulsio, videlicet cute circa
 extremum dorsi spondylum digitis
 prehensa, atq; in sublime tracta. Cen-
 trum corporis naturaliter umbilicus
 est, modo probus sit corporis & mem-
 brorum ad universam compositio-
 nem commensus atq; commodatio.
 Si enim homo collocatus fuerit superi-
 nus, manibus & pedibus pansi, tan-
 tum à medio umbilico aberit extre-
 mum pedum, quantum idem à sum-
 mo manuum, indeq; rotundationis
 schema efficietur. Talis ergo parti-
 um omnium ad corpus uniuersum re-
 sponsus est, ne quid sit deforme. Me-
 dius vmbro μεσόμεφαλον ἢ ἀκρόμεφαλον me-
 ditullium dicitur: supra quod est ἐπι-
 γάστριον ἢ ἐπομφάλιον: quod infra, ad pu-
 bem & pilos pudendorum ὑπογάστριον
 abdomen & ἡρπὸν aqualiculus siue iua-
 men, quasi sagimen, & rumen pro-
 priè in suis, quo vbera & carnosiss-
 or pars specile in ijs continentur. Quae
 lumini contigua sunt ἐπισείς pectiniis
 & ἡβη...

& ἡβης five ἐφηβαίς nomine veniunt. Sinistri recti musculi q. finis in abdomine. R Peritonæi productio vasa περιεµατικά in viris amiciens, ne nuda extrà abdomen in scrotum procidant, adeoq; testes ipsos præcingens. Inguinum cavitatem farcientes adenes, vasis crura petentibus illic superstrati. Statuuntur hi iecoris emunctoria esse, perinde ut alarum glandulæ, cordis, quò viscera abijciunt, quicquid habent vel superflui, ut in crescentibus, in mensium instantia, aut eorundem suppressione: vel virosi aut maligni, ut in pestilentia: vnde λοιµώδεις βελώνες, soboles iecoris Aretæo, indeq; inguen (v̄ Festus loquitur) existit, id est intumescit. Ventri subnexa sunt genitalia, in quibus Penem T à præputio suo liberatum. V Glandē penis notat.

S E C V N D A

Totius trunci figura.

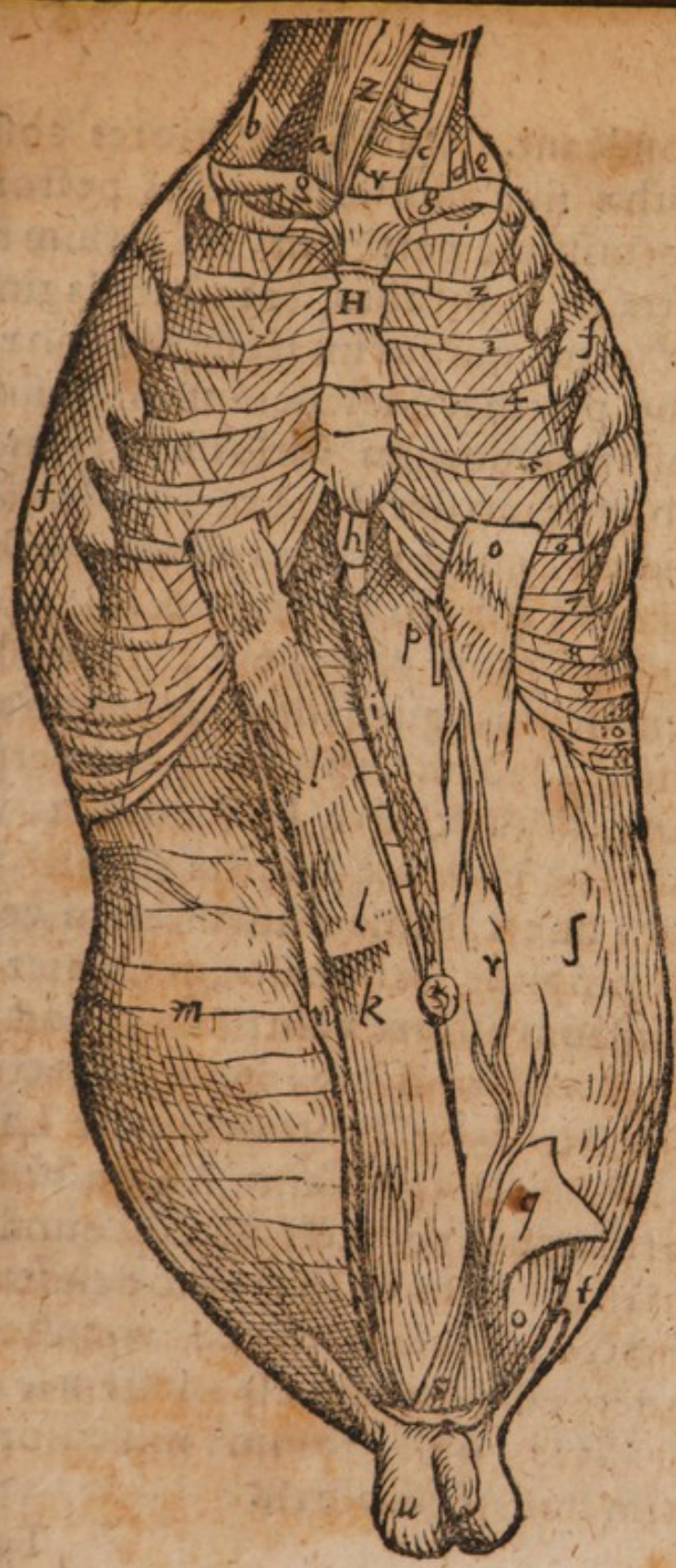
Anterior sedes asperæ arteriæ X ab incubitu musculorum libera, quā cartilagine r in dimidiatos orbes ad

D 3 C litteræ

c litteræ speciem adæ, in itinere ad
 pulmones subinde intercipiunt, membra
 branæ verò interiectæ devinciunt. 22
 Dexter duorum musculorum, qui
 ducto primordio à superiori pectoris
 ossis sede in humiliorem regionem
 scutiformis cartilaginis in larynge de
 figitur. Dexter primi conjugij a dor
 sum agentium. Dexter secundi coniu
 gij b dorsum agentium. Inter motores
 capitis primus c musculus sinistri later
 ris. Secundus d caput mouentium
 eiusdem lateris. Tertius e scapulam
 mouentium. Secundus f mouentium
 thoracem, cum serratis suis insertioni
 bus. Duo clauium siue iugulorum
 ossa g, sterni summo transversim ita
 commissa, vt supremis costis incum
 bant. Compages colli sunt cum trun
 co. Os ipsum pectoris sternum h, linea
 is interstinctum per unionem mutua
 coalescentibus, in quod costæ integra
 subeuntes concurrunt. Costæ septem
 superiores perfectæ in leues sinus ossi
 pectoris extremis suis cartilaginosis
 ita conduntur, vt singulis integris
 costis, singula pene pectoris ossa re
 spondent.

neri ad
mem.
unt. z
m. qui
ectoris
gionem
nge de
dor-
conu-
otores
riate
ntium
apulam
ntium
rtioni-
lorum
in ita
cum-
ntrum-
s, line-
murū
tegra
eptem
s offis
inofis
tegris
lla re
onder

spondeant. Quinq; inferiores costae
 nothæ siue adulterinæ ad os pectoris
 usq; minimè pertinent, sed sursùm re-
 tortæ, ac velut abruptæ in cartilagine
 finiuntur, quibus invicem sibi cohæ-
 sanè pertinaci devinciuntur. Infimæ
 costarum dorsum versùs abdita late-
 Ab extremo sterni aptum est $\pi\epsilon\chi\phi\phi\phi\phi$
 b, id est, ensiformis cartilago, pectus
 finiens, Amato Lusitano credita quæ
 busdam poris pervia esse, ut onustus
 ventriculus quadantenus perspiratio-
 nem illac moliri posset, sed perper-
 ram. Infra & circa hanc eo loci, vbi
 præceps pectus è planitie in altitudi-
 nem siue carnosam inanitatē velut
 abruptitur, iter quaecunq; patet ad
 sinistram ostium ventriculi, quod v-
 teros $\kappa\alpha\rho\delta\iota\alpha\nu$ dixere, ipsum deiectionis
 verò $\pi\epsilon\chi\kappa\alpha\rho\delta\iota\alpha\nu$, Teutones hodiè Lac-
 nam cordis appellant. Ab ensiformi
 cartilagine, vbi recti muscoli quodam
 quasi divortio factò mutuò dehiscunt
 directò deorsum usq; ad umbilicum
 videre est quandam asperitatem, quæ
 coalitus obliquorum musculorum
 cum transversis efficit.

Tertio

Tertium par musculorum abdominis *k* toris suis teretioribus admodum speciosum, directo tractu fibrarum suarum a pube sursum contendit, nerueis delineamentis *l* transversim inscriptum, ac velut cæsim interpellatum truncatumq; , quibus obliquè ascendens inibi gracilescens tenacissimè obhæret.

Transversus abdominis musculus infimus *m* reliquis omnibus specie membranæ substratus, ventremq; integens. Vestigium ad *n* reliquimus secundum latus externum dextri recti musculi, quo signatur coalitus obliquè ascendentis & transversi. Præsecto supra infraq; recto musculo *o* sinistri lateris, in summa *περιτεναίς* facie, *ὀπισπολαίως* exarata est κοινῶν φλεβῶν, id est, vasorum communium, sursum deorsum, vltro citroq; progressio, quæ admodum subter rectis musculis ea occurrit. Horum alia *p* ab axilla prope bipartitionē cavæ ad iugulos in externa thoracis emittuntur: alia *q* infernè è duobus truncis, in quos caudex cavæ & aortæ in aditu ad crura direm-

rus est, surrepunt. & Summis vasa am-
 bo extremitatibus aut osculatione
 mutua coalescunt, aut saltem inui-
 cem sibi occurrunt. Vnde deduci poss-
 se in foeminis videtur insignis illa *συ-
 γένεια καὶ οἷον ἀδελφίς*, hoc est, com-
 munio, & quasi germanitas uteri cum
 mammis, argumentum diuinæ provi-
 dentiae evidentissimum. Nam per hor-
 rivos uteris sanguine ingrauescens de-
 pletur, foetuiq; emissio commectus in
 mammis gliscente lactis copia decer-
 nitur. Quo nomine menstrua & lacte
 Hippocrati *ἀδελφὰ* germana & quasi
 consanguinea dicuntur, utrorumq;
ἡ αὐτὴ φύσις explicatore Aristotele
 Scilicet hinc deduci posse ratio vide-
 tur, quod non multis ab hinc annis
 cuidam foeminae sanguis, singulis men-
 sibus praescriptione naturæ euacuari
 solitus, commutata velificatione,
 mammis liberalissimè prorupit, quip-
 pè ante diem desierant menstrua, cum
 haftenus respondissent quàm optimè
 Neq; potuit foemina ulla ope aut im-
 dustria amplius *γυναικωθῆναι*, id est, au-
 muliebritatem quæ est in purgatione
 menstrui

menstrua, postliminio redire, sanguine semel atq; iterum à norma naturæ egressio.

Quintam *συνγίαν* musculorum sumini, quod *συνγίαν* prisci nominasse videntur, elargitur Fallopius: quæ Vesalio pro carneo principio restorum putata est. A pubis medio, basi latiore exorsa illa, fibrarum suarum obliquo in priora ductu sensim fastigiatur in mucronem, & infra umbilicum desinit, triquetrum spacium occupans, quod ipsi à rectis, mutuò illic dehiscantibus, excluditur. Et hæc ipsius est *συνγίαν*. In hirsutis maribus tota illa regio pilorum segete nullam ob utilitatem, quasi ad quendam ornatum luxuriat. Deorsum ad inferiora vellit par hoc musculorum, quicquid infra umbilicum, & in primis vero in vesica conceptum est. Qui contra aliorum placita recti paris communem tendinem in os pubis defigunt, hosce musculos tanquam succenturiatos tutelæ crassi & communis illius tendinis præficiunt, ne in concubitu atteratur. Nobis à loco
appellatur

appellare eos libuit vel ἡτρεαίς, quòd
 lumen occupent, vel ἐφρεαίς, quia pu-
 bi obtenduntur. / Peritonæi dimidia
 pars imum ventrem metiens, & quæ-
 cunq; ille continet, prensans circum-
 sepiensq;. Porrigitur ab ima sede en-
 siformis cartilaginis vsq; ad pubem::
 abdominis musculos succingit, & pon-
 dus intestinorū quomodolibet sustinet..
 r Hoc loci peritonæi portio extrà ca-
 pacitatem abdominis vnà cum geni-
 talibus vasis in scrotum « clabitur, qui-
 bus vice amiculi est.

T E R T I A

Figura trunci corporis humani,

A Perto thoracis ergastulo sustulim9
 sternū x, vnà cum ipsi coartatis car-
 tilaginibus r. Secundū sterni latera
 venæ communes z, comitatæ arterijs
 decliui itinere ab axillari è iugulis de-
 currunt in elatiorem regionem abdo-
 minis, donec sub musculis rectis con-
 dantur. Δ Glans (Ἰσχυρὸν græca natio
 appellat) sub editissima pectoris ossiss
 sede:

...de n
...ficta.
...ffra
...perfr
...renta
...rum
...pro
...us pr
...as iu
...lle la
...qui in
...egum
...carni
...huu
...nor
...pam
...pates
...quim
...iute
...figui
...latum
...accep
...ut ne
...tu me
...dquo
...Hac
...arude

sede reposita, vasorumq; diremtui præ-
 fecta. □ Costarum crates extrorsum
 effracta tunicam exhibet ♂, quæ su-
 perstrata vndiq; & immediatè adhæ-
 renti perioftio, costas, mediaq; ear-
 um spacia, atq; adeò thoracis ἐνερ-
 γωπίαν siue capacitatem vniversam in-
 tus prævelat: à quo succinctu ὑπεζω-
 σµένον græcis dicta est. In hac dolor
 ille lateris existit, longè acutissimus,
 qui instar carnificis efflictim torquet
 egrum, thoracis interiora laniat, ex-
 carnificatuq; conficit. De laterum
 huius concursu ad os pectoris confi-
 unt mediastini ♂ vulgò dicti, hoc est,
 panniculi ad media pulmonis dela-
 tentes, thoracemq; intersepientes,
 qui inter pulmones struuntur, & qua-
 si intergeruntur, passim invicem con-
 tigui, nisi ad os pectoris, pro cuius
 latitudine & mutuò distant. Ideò
 accepta illíc vulnera non perspirant,
 neq; alibi, quandò pulmo interven-
 tu membranarum costis astrictus est,
 id quod vñ accidere aliquandò solet.
 ○ Hac perlucet cor regium nonnihil
 extuberantius. ☞ Gibbæ pulmonum
 partes

partes costis conterminæ in quatuor
 diffusæ fibras, quarum duæ elatiores
 1. 3. totidem humiliores 2. 4. sunt.
 Mucronata ossis pectoris cartilaginea
 & Diaphragma est in medio discissum
 ut sursum versum revelli possit. γ Pars
 superior circuli membranei in dia-
 phragmate, extrâ quam, quicquid
 occurrit, carnosius est. δ Epar sursum
 & extrinsecus prominens, & ventriculi
 lo leniter obiectum. ϵ Ligamentum
 teres, quo septo epar affirmatur ac di-
 vincitur. ζ Rima epatis (Ciceroni
 fissa iecoris) intrâ quam umbilicalis
 vena sese penitus abdit. ρ Umbilicus
 cum meatu urinario η , & vesica θ ad
 huc peritonæo connexa, & arteriis
 & foetui spiritum vitæ sumministrant
 bus. Ventriculus κ cibi sarcina impe-
 sè onustus, cui per transversum pan-
 omenti λ anterior exilibus passim
 conspersa venis & arterijs velut assu-
 tur. Philosophus eius futuræ mem-
 nit in historia animalium. subter
 mentum est μ adiposum tegmen ven-
 triculi, ritu viduli aut marsupij inte-
 na obnubens, vel potius ijs innata

unde etiam nomen ei factum. Ad su-
 men paucissimis pertingit, plerisq; um-
 bilicotenus, aut altius convoluitur.
 deinceps truncatum à nobis & lacerum
 exhibetur, ne situm intestinorum in-
 specturis foret obstaculo, sub cuius
 obtentu ipsa in alveo abdominis tan-
 quam suo in contubernio latitant.
 Infra futuram perlucet transversus du-
 ctus coli, ita autem circumfertur è
 dextro rene ad jecoris concava, & se-
 cundum fundum ventriculi, ad lienis
 usq; regionem pertinet, ut gracilia in-
 testina sepiat, omnium amplissimum
 & capacissimum *έντερον* excellenti no-
 mine priscis nuncupatum. Ab hoc cru-
 ciatus *κωλικοί*, quibus nihil dirius,
 nihil immanius est, nomen invene-
 runt, *ερόφοις*, id est, verminibus tor-
 minibusq; interdum ocys iugulantes.
 Hinc in sinistris quidem & circum-
 ductum sinistro reni sese affirmat. De-
 niq; devolutum per ilia ad pubis os
 pessum mergitur: Ex tanta coli cir-
 cumferentia, eiusdēque cum finitimis
 partibus connexione, iam cuius facile
 fuerit *της συμπαθείας τε καὶ σωτηρίας*
 causam

causam indagare : cur nimirum in
 cruciatu colico frequenter subuer-
 ventriculū contingat, & cur idem
 met, nephritico siue renum dolore
 adeo germanus sit, vt non solū
 ementiri eum, sed & continere vide-
 tur. Hoc ergo loci σ rectum intesti-
 num π incohans $\kappa\alpha\tau$ $\zeta\iota\upsilon$ pergit in p^{ro-}
 dicem, extrema sui ora sphinctere mus-
 sculo tanquā repagulo incinctum
 ne ante iussu rationis, arbitrium
 voluntatis sex aut flatus ab alio respici-
 atur, quod contingere ijs solet, quibus
 ex resolutione musculus procidens
 iamq; retinendi impotens, alui sabum-
 ram spontē exonerat.

Colum in dextris ϵ à concauo i^{nter-}
 cinoris versus regionem renis in v^{itru-}
 stum globum σ protuberat : in cuius
 sinistrum latus dehiscens ileum τ ex
 tremitate sua in fimbriatam valua-
 intus definit, à me bis in cadaveribus
 humanis, & in castore magna frequen-
 tia confessuq; theatri nostri obserua-
 tam annisq; ab hinc 21 VViteberg
 primū, dein Norinbergæ unā cum
 cruralium venarum valvulis in alic

rum usum editam. Semel atq; iterum
 obstiterat ea mihi facturo periculum
 an per cæcum & colum specillum in-
 tra cavitatem ilei adigere possem. Sed
 spe frustrabar. Idcirco dissecui & ob-
 staculum reperi. In homine cutanea
 illa valvula fimbriato corpore con-
 spicua utriusq; intestini confinio præ-
 fecta est, qua patefacta sentina cibo-
 rum in colum depulsa promptius ex-
 hauritur. Remigrare autem inde, nisi
 in violentiore impetû, in summo præ-
 cordiorum æstu, & nativa intestino-
 rum vi resoluta, aut planè prostata,
 vix potest: etsi interim perfunctoriè
 ilei extremitatem oblèrat, non secus
 atq; ἐπιγλωττῖς summum laryngis osti-
 um. Hac ergo subter infusus alenti-
 um Enematum cremor in gracilia in-
 testina pervenire, atq; ipsamet officis
 um suum vitale, ratione cuius secun-
 das tenent inter partes nutricias, rectè
 præstare queant: Ad quod cum fame-
 ica intestinorum natura, tum deside-
 rium τῆς οἰκείας τροφῆς familiaris nutria-
 menti non instrenuam operam suam
 commodat, Ab ima sede globi τῆς

κώλη cernere est appendiculum verius
quàm intestinum, contorti lumbrici
specie, quod cæcum v appellat, quia
egressu definitur. Tàm exile hoc est
vt difficile sit æstimare sitne ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἀφ' αὐτῆς naturæ instituta eius molitio, cum
τὸ λεγόμενον ex ipso obscurum, sit neq; dumi-
liquet. Sed de hoc alij me multò li-
quidius iudicabunt. Nequaquam au-
tem liberè pendet cæcum omni solu-
tum vinculo, sed peritonæo firmiter
affigitur. Quæ ergo quaeso (si Galenæ
fides habenda) laxato peritonæo im-
scrotum illabetur, aut ut labatur om-
ninò, tantum tumorem, qui ramex di-
citur, minuscule suo corpore poterit
procreare?

*Delineatio valvule quemadmodum
in fibro ad fores ilei prope cæ-
cum occurrit.*

α Leon est, in cæcum satis grandi or-
ificio exiens β. valvula in capacita-
tem cæci intestini, quod in γαστρομάργ-
γοις animantibus δούπερας γαστέρα am-
plitudine sua mentitur; ita capax est
γ Finis

γ Finis cæci
intestini. δ
globus seu
tuber coli.
ε ductus eius
de defectus.

In hæc
crassa inte-
stina, tanquã
corporis vni-
versi senti-
nam, recre-
menta aridi-
ora conve-
niūt, quem-
admodũ hu-
midiora in
vesicam re-
trahũtur. Ne

Verò ariditate sua obhærerent resiste-
rentue, quod propter voluminũ in in-
testinis flexiones in se sæpe redeuntes
fieri poterat, neq; sine perniciẽ, Natu-
ra intestinorum parietes crassiore suc-
co aut mucò potius intrinsecus oble-
vit, quo tam bilis impunè defluens
quàm cætera purgamenta ventris acri-

monia illius acta tersaq; facilius per
lubricum niterentur, strictimq; , qui
exitum ipsa patefecit, egererentur.

Φ. Glomus intestinorum gracili-
lium (quæ Plinio lactium, haud scio an
à lacteo chyli candore, quem faciunt
sicut alijs à bilis illuvie *χολαδών* nomi-
ne veniunt) natura in medium sub-
duxit. *πύλωρον* deinceps ostendemus
ad exitum ventriculi, cui continua-
tur. Proximum ei ieiunium est, rario-
ribus quidem implicatum gyris, ac
pluribus vasculis scatens, cæterisq;
inanius, quoniam nulla cunctatione
chylum extrudit, affluentis in se bilis
acrimonia lacescitum. Ileum tum foris
plurimis orbibus labyrintheisq; atq;
concameratis anfractibus, tum intus
crebrioribus rugis ad diuturniorē chy-
li moram involutum, ex succatione ma-
que benignioris cremoris, interq; ilia
& coxas subter umbilico utrinq; positi-
tum est: qua quidem situs sui oportu-
nitate ileum sanè quàm promptè exci-
dere in scrotum potest, peritonæi pro-
ductione hoc loci vascula seminarisa
promittentis plusculum dilatata, non-
dum

dum disrupta. Si absq; intestinorum voluminibus esset, profectò succus, quo corpus alitur, singulis membris commodè distribui haudquaquam posset.

Omniū intestinorum summa hæc provincia est, pylori transponendi chylum: jejunū digerendi, distribuendiq; ad jecur per mesaraicas portæ venas: ilei sequestrandi fecem ad cœcum, indeq; ad rectum tanquam in sentinam, vnde postea per sedem velut alui ostium exoneratur.

*Διαγραφή siue delineatio
Mensenterij.*

Mensenterium (vnde nomen factum venis Mesaraicis, quæ ab intestinis, tanquàm viæ in portas iccōris directæ sunt, ad chyli cremorem, postquam is ab intestinis direptus, & ab aridioribus recrementis secretus est, comportandum) duplicatum peritonæum est, in medio situm intestinorum ad ea devinciēda, ne asperiore contactu spinæ lædantur, dura ob id membranaceaq; substantia constans.

E 3   Consper-

Conspergitur crebris vasorum
 atq; neruorum furculis, hinc inde dis-
 currentibus, quorum intermedia spa-
 cia adeps copiosus insercit. In adi-
 pem glandes insistant, cum ad vaso-
 rum directus, tum ut intestina ma-
 dore suo proluant. Inter glandes cor-
 pus glandosum x propè centrum √
 occurrit, appellatione excellenti, &

xab

50
καὶ ὁπρεοχλω' ita cognominatum. Flexuosi margines ω, quibus intestina adhærescunt. Hic v rectum intestinum dorso alligatur.

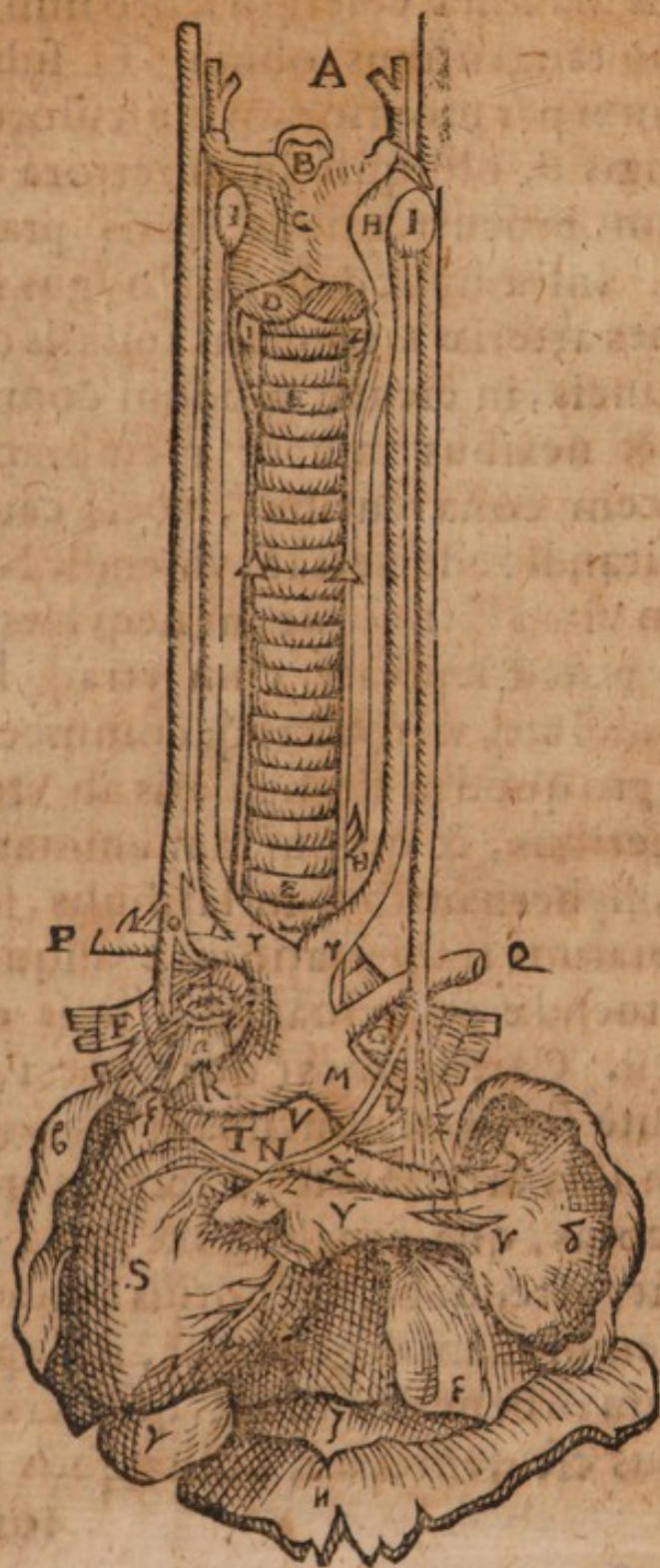
Præsens figura multas partes exprimit, ad collum & Ventrem medium attinentes, in qua eversum cor, & in dextram reiectum est.

A Rteria a ob cartilaginosa natus ram τρεαχέα appellata, ad pulmones vsq; pertinet, animam, spiritu quæ ducta est, excipiens, eandemq; à pulmonibus respirans, & in os intimum reddens, per quam vox principio à mente ducto, ita quidem percipitur funditurq;. Respiratur primum à pulmonibus aer inutilis, perq; spiritalis cannæ rimam (Græci γλαττίδα nominant) à musculis laryngis traiectus, in vocalem spiritum ceu animatur. Simulac verò in oris amplitudine, tanquam patente cicuta, nonnihil ab obstantia faucium stipatus, concauoq; palati percussus fuerit, dædala lingua, tanquam plectrum modera-

tissimum, arguti acuminis sui in pa-
 latum illis, in verba articulatim con-
 cedit atque discernit, subsidio interim
 venientibus labiorum compressione,
 & dentium cumprimis offensione.
 Atq; hæc sanè vim quandam incredi-
 bilem artificiosi operis diuiniq; testan-
 tur. Arteria Lactantio spiritalis fi-
 stula dicitur, nobis canalis animæ, ex
 qua pars eius redditur respirando, pars
 ventriculo cordis concipitur, ad spiri-
 tus vitalis educationem, & caloris na-
 tiui conservationem. Nullus enim
 ignis sine ventilatione & pastu aliquo
 diu potest permanere. *λάρυγξ* summū
 eius caput est, atq; ostium, edendæ vo-
 cis (quæ Aristoteli est *ἀὴρ ἐσχηματισμένος*)
 instrumentum primum. Is supræ
 tegitur in epulando quodam quasi
 operculo (*ὑπεργλωττὶς* B græcis dicitur)
 ne, si quid in arteriam cibi fortè deer-
 rauerit, meantis illac spiritus recipro-
 cationem, intempestiua restagnatio-
 ne impediat. Negligentiùs tamem
 ab eo obthuratur, quò liquidioris po-
 rus aliquid ad irrigandos pulmones
 sensim defluere queat. C Cartilago la-
 ryngis

ryngis maxima, veterum scuto similis nobis tangentibus obuia. Ei sube-
 primum par priorum muscutorum laryngis D, obliquis in anteriora de-
 orsum procurrentibus fibris prædi-
 tum. Infra hunc dein init longus illi-
 trames arteriæ E, constans annulis carti-
 lagineis, in cicutæ modum compa-
 ctis, & nexibus insuper membranem
 inuicem cohærentibus, vocis causis
 & spirandi: addo etiam viuendi. Non
 enim vita à spiratione, ut neq; hæc ab
 illa, potest separari, cum vtraq; simi-
ἀχώριστα, atq; vtrò citroq; commeent
 excepto quòd in strangulatis ab utero
 mulieribus, & quibusdam animanti-
 bus, hybernantibus in latibulis, solæ
 arteriarum transpiratio vitæ aliquan-
 diu tuendæ conseruandæq; satis effice-
 potest. Cartilagine (quas græci de-
 minutè *βρόγχια* nuncupant: *βρόγχος*
 enim ipsa arteria est) à tergo versùs
 vertebra, quæ canalus gulæ iuxta de-
 currit, attenuatæ, aut potius abruptæ,
 in membranam degenerant, neq; per-
 fectum orbem absoluunt, quò crassi-
 oribus esculentorum bolis, quos gu-
 lones

lones auidè glutunt, mollitie sua ce-
 dere possint. Nihilominus autem sem-
 per patet arteria, quando nullam re-
 quiem micandi spiritus habere potest:
 2. Glandulæ laryngis, radici eius
 utrinque annatæ. *FG* Trunci asperæ
 arteriæ, in quos caudex eius ad pulmo-
 nes finditur. *H* Gula siue stomachus ad
 radicem linguæ hærens, ponè subterq;
 euergit: quo cibus primùm agitati-
 one & motibus linguæ depulsus, &
 quasi detrusus, in ventriculum illabi-
 tur. Oris utraq; ex parte tonsillas ca-
 ttingit. *I* Tonsillæ in homine, in sue
 glandulæ, stomacho & laryngi com-
 munes, utrinq; assistunt, satis magnæ,
 linguam & os partesq; subditas mado-
 proluentes: Græcis *παρίσθμια*, vul-
 go chirurgorum amygdalæ dictæ. Se-
 cundum longitudinem stomachi & fe-
 cem *τ βρογχίων* arteriæ, infernè ad
 vasculos laryngis revertuntur redu-
 s nervi *Δ*, inde *παλινδρομῶντες* nuncu-
 ti, pulluli quidam sexti coniugij *K*,
 inferiora secundum cervicem pro-
 fusi. Ac sinister *L* quidem aortam
 qua parte ex corde in dorsi verte-
 bras

bras detorquetur, paulò infrà furculum
 li N in basin cordis dehiscens exortu
 tum, circumplicat. Dexter o eum
 aortæ ramum P circumvectus ambit
 qui in alam dextram procedit. Motu
 vterq; recurrentium obeunt per simi
 le me, qui in architecturæ machin
 ope trochlearum completur. Repræ
 sentant enim ipsi ductarios funes, qui
 per trochlearum striatarum orbiculor
 traiciuntur. His præfectis vox elicit
 solet & animal obmutescere. **Q** Aortis
 tæ portio obliquiore ductu sursùm in
 alam sinistram pertendens. **R** Cauda
 aortæ ex sinistro cordis specu exortu
 r. Arteriæ *καρωτίδες*, quæ eadem & *λαγναι*
θαγγιναι nec non *ἀποπληκτικαι* dicuntur
 dextra & sinistra iuxta asperam arteri
 am sursùm procedunt: quibus obles
 aut contusis, aut vinculo, vel inie
 one manus (quam prensationem Iu
 daicam vulgus Teutonum vocare so
 let) interceptis, homo in sterilitatem
 nonnunquam castratur, quod pen
 multum materiæ inde semini suppedit
 tetur, tum cataphora, vertigine, ap
 plexia, & caro soporifero more corū
 quco

quos ἐμβροντήτες καὶ ἐμβροντημένους græ-
 ci appellarunt, corripitur: etsi non
 tam compressione arteriarum id acci-
 dit, quam nervorum recurrentium of-
 fensione, quando eadem habentur
 parte ac situ. s. Cor liberum ab invo-
 luto suo, & in dextrum latus devo-
 lutum, pleraq; vasa oculis subijcit. Ea
 propter ipsum unà cum pulmone ex-
 pectoravimus. T Initium est venæ ar-
 terialis, secundum quam nervulus
 A cordis N exporrigitur, centrum basis
 cordis aditurus. V Arterialis venæ in
 dextrum pulmonem, X eiusdem in si-
 nistrum progressio. Eodem pertinent
 & arteria venosa r, & sinistri nervi z,
 qui non revertitur, furculus. * Sinistra
 auris cordis. ζ Apex dextræ auriculæ.
 tipus venæ cavæ α vinculo astrictus,
 in quam sanguis confunditur, perq;
 am ad cor confectus iam perlabitur.
 γ δ. e. pulmonū lobi siue fibræ. ζ Sc-
 ti transversus membraneus circulus. η
 Eiusdem carnea portio lacera,
 & fibrarum staminibus
 interstincta.

Quar-

Q V A R T A.

Trunci corporis figura, in qua non solum membra suum tenorem ac situm in omnibus servant, sed etiam partes membrorum: ad quam pellegendis sequentibus, toties subinde revertere, quoties signum ¶ tibi occurrit. Cetera enim insititia sunt quibus historia interrumpitur.

THorax non solum ea pars est, quæ à jugulis ad præcordia usq; pertinet: sed etiam totum illud, quod intra iugula, ad genitalia concluditur: quod διδασκαλίας ἐνερὰ in ventres duos medium & imum dirimitur.

MEDIUS in corpore venter vitæ destinatus est. Circumscribitur infra quidem jugulis, infra transverso septo, circumcincta dorso, adlateribus costis & pectore. Cor θ princeps medij ventris membrum est inquires, δεξιὰ τῆς κεφαλῆς, καὶ τῆς ζώνης, hoc est, caloris, & quæ ab hoc sustinetur, vitæ sedes, & iugis scaturigo. Scilicet in hoc viscere
quali

...miliare
...mura lo
...mi con
...de in o
...ut cas
...ingum
...ais eius
...conce
...era a tu
...allam in
...mōt fuit
...horas
...etro in
...abitu
...disce
...oculla
...ur huc
...perdo
...m & f
...agus vi
...Quo
...amicon
...cuimus
...gura in
...xali
...unt; Coe
...ntit in

uasculares esse focumq; oportuit, quo
 naturæ fomites, & primordia ignis na-
 tui continerentur, atq; pertinerent
 inde in omne corpus: quo refrigerato
 ut extincto occidimus ipsi atq; ex-
 inguimur. Figura est πυραμοειδής.
 asis eius: ad medium sub osse pecto-
 is concedit. Extrema, quæ in mucro-
 em & turbinantur, subter laeuam pa-
 illam in thoracis priora demersa sūt,
 unde fieri putandum est, vt anteriora
 thoracis magis caleant. Etenim calor
 etrò infringitur, tum ob interiectum
 abitiorum musculorum ossiumq; so-
 ditatem: tum ob algorem dorsalis
 medullæ & vertebrarum. Suffragan-
 ar huic sententiæ rigores febrium,
 qui per dorsum inuadunt, calore inte-
 um & sudore in pectore & ventre
 magis vigentibus.

Quò verò penitius introspicì thā-
 mi cordis possent, per transuersum
 cuimus, quemadmodum patent ij
 gura subiecta.

κοιλίας siue specus cordis gemini
 unt; Coelio à muneris prouincia des-
 ente metaphora diribitoria nuncus
 pati,

pati, sinuosi ad-
 modum. Dexter
 & venosus, tenui-
 or & capacior, in
 quem crassus san-
 guis è patentissi-
 mo caue ostio re-
 stagnans illustrior
 redditur. Laeuus
 & arteriosus, &
 crassior, in quo
 vapor roscido
 sanguinis, à carne
 pulmonum, assiduoq; eorum verber-
 rudius extenuato, species vitalis spi-
 ritus atq; ornatus ultimus induitur. S-
 pium intermedium, satis spissum in
 lud, sanguinisq; è dextro in sinistru
 transcolationi minimè peruium, licet
 is ab æstu cordis adeò extenuatus si-
 ut aëris roscidiuè vaporis speciem in-
 duerit. Per hoc ipsum interstitium
 aut, quæ in eo insunt, foramina, sum-
 qui etiam pulmonis vomicam, hoc
 est, collectum pus ausint traducere
 quò deinceps in caua ad epar, hinc
 portas, tandemq; ad intestina de-
 tum

um, internè exhauriatur. Quæ fanè
 ia neq; expedita est, neq; conducibi-
 is, neq; proxima. Veruntamen Gale-
 us septi foramina huius κοινῶνίας ἐνεκα
 xstitisse autumavit.

Cor non caret auribus. Geminis
 utem præditum est: quarum dextra
 caux ostio præiacet, sinistra * sub
 er caua ad ortum aortæ recondita: il-
 a sanguinem, hæc aërem alterat, ne
 pentino incursu suo offendant. Vena
 inc inde circà caput cordis propagi-
 bus suis sparsa o, coronæ in modum
 mbitum eius redimit, στεφανία inde
 meritò appellata, cuius nutritu cor
 educatur. R Caudex magnæ arteriæ,
 uæ veteri loquendi more vena nunc
 apatur. Nobis differentiæ causa
 ulsatis, quemadmodum Galeno
 λένψ η σφύζουσι. Nam vena suapte vi-
 mobilis est. Est tamen, vbi & ipsa
 icat, motuq; tremulo vibratur, quo-
 es videlicet per occultam cuticulari-
 om meatuum siue pororum inspirati-
 nem, & vasorum πρὸς ἀλλήλα συνανα-
 μωσιν, qua nimirum ora sua, vnum
 teri commercio quodam adaptant,
 F aërem

aërem intra capedinem suam con-
 perit. Contremiscere interdum videt
 as etiam sanguinem in lebecæ post
 etionem venæ, quem vulgus chyru-
 gorum prius adhuc, quàm intepuerit
 ingurgitare cogit eos, quibus detri-
 ctus est, ratum subesse animam, qui
 tali potatione corpori postliminio in-
 stituatur. Arteria conceptaculum
 vitalis spiritus, misti cum tenui
 sanguine. r Vena arteriosa nutriti-
 nis ergo expansa pulmonibus, quæ
 quasi quoddam ἐργαστήριον sunt vitalis
 spiritus, in quem etiam residuum
 alitione sanguinem elaborant. S-
 cundum huius posteriora dixim
 neruulum N a sinistro recurrente di-
 ctum, trajecto cordis inuolucro
 basis meditullium pertinere. Hic
 mirum subornat Fallopius cohortes
 neruorum sanè quàm numerosam, in-
 ticulari vasorum in calua seriei nil
 quicquam concedentem, quin potius
 eam superantem, quæ ab alijs pro
 gamento putata sit. Ad hunc finem
 tam esse eam existimat, ne tam nobis
 le viscus stupidius iusto redderetur

α Cauda

Caudex caua, quæ conceptaculum
 est nutrimentalis sanguinis cum natu-
 rali spiritu confusi. & Cordis inuo-
 lucrum ab anteriore eius sede in late-
 ra reiectum, græcis *ἑμάριον* est, cor-
 di vacuum relinquens ad ciendos mor-
 tus suos interstitium, tam laxum, ut
 nonnunquam cordi liceat artem in ea
 facere ludicram, atq; in pectus emi-
 care, hoc est, insolentius palpitare,
 gestire: quod in animorum perturba-
 tionibus accidere constat. In hoc eti-
 am, tanquam in penu quodam, ros-
 cida humiditatis nonnihil continetur
 irrigando cordi, ne motu perenni fa-
 tiscat. Augeri illa à morte vi funesti
 frigoris solet: cuiusmodi de vulnerato
 Christi latere, in cruce uberiore copia
 prodigiosè scaturijt.

Pulmo & spirandi artifex
 officina, vngula bubula modo bifidus
 & mediastino diremtus, ac sinistra sui
 parte, qua cor operit, sublatum. In hoc
 inest raritas quædã, & assimilis spongijs
 mollitudo, ad haustum vitalis vœu siue aë-
 ris aptissima: qui tunc cōtrahit se aspiras
 tunc, spiritu dilatat *ἐναμαζ*, id est, vicib9

& alternis, eaq; vicissitudine recipi
 ca recipiendi reddendiq; anhe-
 tus, vita in adultis sustinetur. Foetus
 autem vtero etiamnum degenti, a
 ter prouidit Natura, qui pulmone
 fide, neq; dùm operi accincto pub-
 co, per os non respirat. Vt verò nil-
 lo seciùs, non modò nutriri, sed &
 vere, immò etiam formari, mem-
 brisq; corporari suis posset, tam Cava
 Venæ candelæ sub basi cordis, ad dex-
 tram eius auriculam, in arteriam v-
 nosam, quàm Aortæ stipes eodem
 met in loco, in venam arterialem, se-
 osculis duntaxat, seu peculiaribus di-
 etibus peruij sunt. Vtrisq; sanè per com-
 modè in pulmones deriuari comme-
 tus potest illac quidem sanguinis, a
 conformationem educationemq;
 hac autem spiritus, ad vitam insit-
 caloris distillationem. Hæc vasa ab ip-
 sa statim natiuitate tanquam emerita
 & rude donata sua, perinde vt vasa
 umbilicalia, solent coalescere. a
 πῆς, Vena iecoraria, quæ & Cava dis-
 citur, è conuexo iecoris egressa in dex-
 xtrum cordis sinum hincit ostio patenti-
 tissimo

recipiuntissimo, prorsumq; oblitescit. Quo
 anhelus ductus fortasse Aristoteles, ut arte-
 riarum, ita venarum *δεχὴν καὶ ἐξέσσυται*
 in corde statuit. Paullò superius ad
 extram è caua pullulat vena illa soli-
 taria *b*, omnisque coniugij expers, spa-
 tibus costarum ramos, quibus veluti
 publicis in itinere suo fulcitur, effun-
 dens, & ad secundam ferè lomborum
 vertebra usq; descendens: quo loci
 ad dextram ramis cauæ, aut emulgentis, fini-
 tiam præsertim, circa genitalis venæ ex-
 ortum iungitur. Propter hanc renum
 cum thorace communionem, id est,
 mutuam affectionem, ritè & *καὶ ἔξιν*,
 sine multis ambagibus, pulmonis
 omica lotio creditur exhauriri. Di-
 ortum siue bifurcatio vasorum, pri-
 squam iugulum attingunt. Horum
 partim ad axillas *d* emanant atq; hu-
 meros: partim per cervicem fursùm
 contendunt in caput. Venæ cervicis
 incedunt comitatæ arterijs carotidi-
 bus, quibus impactò vulnere læsis, in-
 terfectis, vel præstrictis laqueo, vel
 sanguine concreto præpeditis, (quod
 malum vulgò Gutta dicitur, germanis

Der tropff) animal corruit morte sopor
 rifea, atq; eliditur, spiritus influxu
 corde intercepto: Vnde lisa appellatur
 se Donatus putatur. Glandiū Δ, adeo
 insigni nomine sic vocatur, ad iugul
 in sede thoracis elatissima, ubi collu
 trunco insistens in cauum quoddam
 σφαιρὴν dehiscit. Vasorum direm
 vice puluim ad incubitum aternit
 ἱμῶν indigitarunt græci, siue quod le
 cusis cædi admodum opportunus si
 seu potius, quod in perturbationib
 animorum spiritus impetuosiore a
 sultu impactus in eum, identidem
 reciprocatus, tanquam in scateb
 ebulliat, atq; efferuescat, ac thorac
 cem aduersus insidias induat. In t
 tonum gratiam Columbus Lactes n
 minauit. f Qui media bifurcationis
 iugulo sede propendent ramuli, in
 utroq; latere singuli atq; detruncat
 vnà cum tenuioribus sui portionib
 siue propaginibus, quas obiter in fin
 timis partes pectoris distribuunt, v
 næ sunt mamillares, subter ossē p
 toris deorsum ad abdomen exporre
 Etæ: quo loci, sub rectis musculis ob

iam eunt epigastricis, quæ per humi-
 oreni regionem à pube aciebus ade-
 versis & in procinctu stantibus surri-
 guntur. Ac ne videar pensi parum
 neminiſſe, in ſecunda figura trunci,
 p. q. insignitas veterum autho-
 ritate κοινὰς φλέβας nominaui. Sub
 Caua a enascitur magna arteria g, è
 ventriculo cordis sinistro, commea-
 tum vitalium spirituum per ramos su-
 os tanquam tubos, quorum multi &
 crebri toto corpore intexti sunt, quo-
 quoverſum distribuens, ſalutaremq;
 & vitalem calorem impertiens. Duo
 hæc vaſa inter ſe quaſi civili concili-
 atione & ſocietate coniuncta, mem-
 brorum rempublicam nutricantur,
 conſervant, ſuſtinent. Aortæ trun-
 cus protinus ut è corde proſiliit, bipar-
 titò ſinditur in duos prægrandes ſtipi-
 les, quorum minor ſuſum, maior
 deorſum ad dorſi vertebraſ explicatur.
 Multi ab ea infra ſupraq; riui deſluunt,

Et hæcenus quidem ut noſtra tu-
 lit imbecillitas, de medio ventre ad
 ſummum ſapientiæ æquilibriū confor-
 mato breuiter, qui diaphragmate ſi-
 nitur.

F 4 Figu.

Figura diaphragmatis, quod est limex
 seu marca, ut loquamur cum Gallis
 & confinium quoddam duorum
 ventrium, Medij & imi.

EST autem διάφραγμα velut paries
 intergerinus, obliquiore interie
 ctu suo vitalia à naturalibus, regio
 nem cordis ab imo ventre & intesti
 nis dirimens. Latini dixerē præcor
 dia, quia cordi obtentui est; Macro
 biu

pius disseptum, pro quo apud ipsum
 perperam nulloq; sensu dissipium
 legitur. Huic acceptam olim retulere
 subtilitatem mentis, unde *Φρένας* Græ-
 ci nuncupavere, siue quod non con-
 ferre nihil *εἰς τὴν Φρεσίν τε καὶ νοεῖν* videa-
 tur, seu quod eo inflammatione affecto
 mens oblædatur, Cerebro in confor-
 tium mali pertracto. Eius inferior
 circumferentia duntaxat hîc conspi-
 cua est. Summum eius caput A, in me-
 dio membranæ ritu prætenue, tendi-
 niq; finitimum est. Finis B, craticu-
 larum adulterinarum ad extremum
 firmatus, multæ carnis particeps.
 Interior circulus C sursùm obtusius
 mucronatus, membraneam septi na-
 turam, pars verò, quæ eum foris un-
 iq; ambit fibris striata, carneam de-
 nit. Duo insignes canales id traijci-
 unt, gula D, & vena cava E: Aorta,
 & secundùm Vesalium, caudex venæ
 parentis pari, rimam eius F transit,
 quam propendula ligamenta G ad
 ambobos porrecta efficiunt.

¶ In INFERVM corporis
 entrem culina abditur, quem ex-

F 5 terna

terna circumscriptio ab ima ossis sterni
 num & pectus finientis regione, utrinque
 que per cartilaginosa costarū extremis
 (græci *προχόνδρια* appellant) ad ilia
 & inguina, tandemq; ad pubem præ-
 tensa metitur. Septo transverso iectu
 ita sub est, ne ipsi tanquam flabelli
 præcordia ventilanti obsit. Sic di-
 ctum, quod iuxta cordis vires potes-
 statem exerceat suam, velut illi ass-
 dens in excitanda vi appetitionis, qui
 ad vitæ pertinet fomenta. Hic in pri-
 ora sursum reductum est, ac resupina-
 tum, quò simæ eius partes I, & vesi-
 culæ O intra eas reconditæ situs em-
 susq; portarum melius notari possent.
 Quo factum ut septum sublituerit.

Iecur ex visceribus vegetationis
 organum est, & principium venarum
 quibus tanquam riuis in omne corpus
 discurrens humor, quem amplexu su-
 calfactuq; concoxit, vniuersam rem-
 publ. membrorum succis vitalibus in-
 rigat. Quia enim publico muneri præ-
 est viscus id, nequaquam patitur, ut
 ullum dispendium intertrimentum
 crediti sibi a ventriculo chyli fiat, quod
 minu-

minus cum & creditori ventriculo, &
 membris cæteris puriorem defecatio-
 nemq; cum foenore redhibeat. Speci-
 em gerit limi sanguinis concreti. Lu-
 menato sinu K obliquatur in parte læua,
 qua locum amicè cedit, subiecto sto-
 macho L, cum ventriculi orificio co-
 alescenti. Ad finem eius occurrit vin-
 culum M, cuius ope phrenibus epar-
 adalligatur. Caudex portarum N trur-
 catus illinc emergit, vbi cauum ieco-
 ris sinibus quasi sulcatum scinditur,
 cum promontoriolis quibusdam (Hie-
 conymus pinnulas vocat) audacius
 prominentibus, sed hinc delitescenti-
 bus subter ventriculo, exasperatur.
 Per portarum venulas, quæ in intesti-
 norum capacitatem ἀναγομῶνται, tan-
 quam per manus exintestinis, & alio
 cretus a reliquo cibo succus is, quo
 alimur, permanat ad iecur. Folliculus
 felli O parte iecoris caua resimaquæ
 dextris propendet, duobus ferens
 felli ductibus insignis: quorum
 unus P abscissus hinc amarissimum li-
 quorem in sese ex epate allicit: alter
 eidem in duodenum exonerando
 dica-

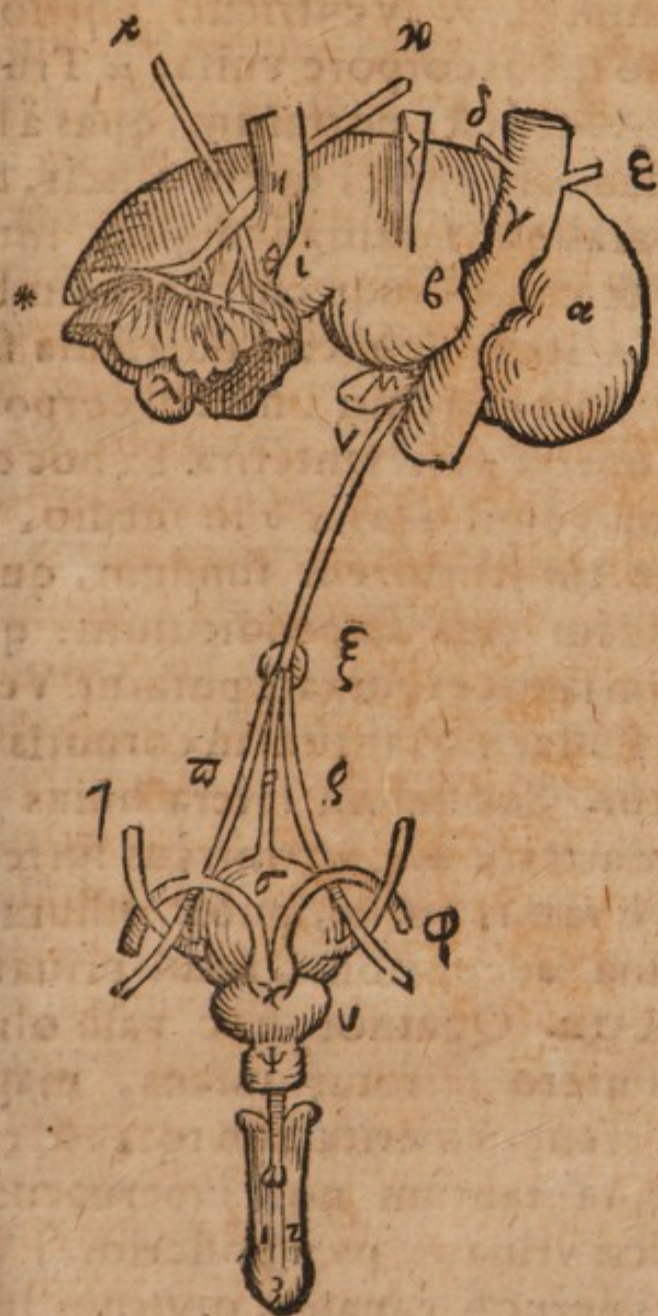
dicatus est, ut acumine eius, quam
adhibito stimulo intestina irritentur
& cibi reliquiae abstergeantur. R Veni
ab umbilico in fissuram iecoris insecu-
ta, embrijq; nutricula: quo in lucem
edito tanquam emerita ipsa ac victa
degenerat in ligamentum.

*Gibbum iecoris, quod dorsum spectant
& spinæ accumbit, una cum supina v-
sice vrinariae parte, & postica sto-
machi, praesens figura ocu-
lis subiicit.*

a **G**ibba siue conuexa iecoris. ϵ Haec
sede epae permittit, aut emittit
potius caudicem venae cauae γ , cum
duobus ramulis δ & ϵ , diaphragma
vtrinq; sursum exporrectis. ζ portio
vinculi, quo jecur phrenibus ita sub-
ligatur, ut quasi aptum ab eo videatur
sustineri. Ligamentum * iecur dia-
phragmati affirmans. Truncatus stom-
achus η , cui ea in parte, qua is sinistro
vetriculi orificio θ continuatur, amicus
iecur locum cedit: nonnihil sinu-
tum. Nervi κ in orificium sinistrum

à sexto

à sexta coniugatione neruorum cen-
 bri immissi. λ Ventriculi portico
 reliquo ipsius corpore vulsa. μ Trun-
 cus *πυλών*, id est, portarum, quas à
 cæto candore chyli, quem allicit, à
 cætas arabum familia indigitat. In
 hunc & caux caudicem, vena um-
 blici in iecur dehiscit, nutricula ff-
 tus. ξ Vmbilici, qui universi corporis
 centrum est, facies interna. Ex hoc co-
 orsum pergit *ἔραχος* ο in medio,
 vesicæ tumentiorum fundum, qui
 quoddam eius suspendiculum: quod
 lotium fætus expurgari putatur Vex-
 lio. Eustachio tantum in cornutis
 peritur. Secundum latera huius
 minæ arteriæ π. ς, altrinsecus surre-
 sunt è ramis aortæ, pubis ossium
 ramina adeuntibus, fætui priuati
 dedicatz. Quatuor hæc vasa olim
 dum utero ferretur infans, magis
 vsui erant, emerita iam tota, & re-
 accepta tantum non superuacua
 Vesicæ vrinariæ pars posterior. ¶ V-
 teres neruosi canales, quorum in-
 tio fit propè ceruicem vesicæ, paulo
 suprâ corpus glandulosum υ, (quod
 vec

reluti duarum glandium sibi accum-
 pentium, annatarumq; & continua-
 um imaginem refert) ubi vasa ϕ se-
 men à testibus deportantia ex resultu
 id os pectinis coalescunt: atq; obli-
 escunt in vesiculas quasdam χ : quæ
 propter gyros & vertigines, in quos
 perplexè admodum inuoluuntur.
 Herophilo *παράσταται κισσινδεῖς*, id est,
 varicosi astites, Vesalio autem gyri &
 infractus nominantur: suntq; genita-
 i semine etiamnum grauidi atq; præ-
 gnantes. Huius enim *πυμῆα* sunt, &
 quoties vel copia, vel qualitate, vel
 traq; molestum id fuerit, promunt.
 Musculus vesicæ cervicem ambiens,
 notus arbitrarij quidem, ut musculi
 æteri, præses: at non omninò tamen
 ui mancipij, siquidem effluxum lotij
 strictione sui perpetuò prohibere
 non potest: ut neq; sphincter alui ex-
 crementa, neq; musculi thoracis ex-
 istas à calore cordis fuligines, vel ani-
 mam, quæ ducta est spiritu vsq; co-
 hibere. Naturæ enim necessitas tana-
 lem præualet, ut rectè de ijs pronun-
 ciat Nemesius, *τὸ ψυχικὸν τῷ φυσικῷ*, id
 est,

est, animæ opus cum naturæ munere
coniunctum esse. $\omega \ \xi\rho\eta\theta\rho\alpha$, id est, m
atus semini & lotio communis. μ
Bina penis corpora textu ad suscipi
endam spiritum rarò, atq; spiracul
pleno, diremtu medix $\xi\rho\eta\theta\rho\alpha$ s inu
cem separata. 3 Glans, in quam me
tus urinx & feminis definit, immu
à præputio.

 Stomacho proceriori subii
cta est alvi siue ventriculi natura s, :
latitudinem & longitudinem lagem
modo fusa, cibi & potionis commu
ne conceptaculum, & officina $\chi\upsilon\lambda\alpha$
 $\sigma\tau\omega$ s, id est, primæ concoctionis. Ideo
paterfamilias dici meruit, quasi om
ne animal solus gubernans. Nam
ægre sciat, vita in ancipiti est, deficient
te com meatu publico. Gemina ip
ostia sunt, quorum sinistrum T, quod
veteres (siue secuti hac in re sensui
vulgi & opinionem popularem, siui
potius ob periculosam cordi viciniam
atq; $\xi\upsilon\omega\acute{\alpha}\phi\epsilon\iota\alpha\nu$) $\kappa\alpha\rho\delta\iota\alpha\nu$ appellare com
sueverunt, annexum est phrenibuss
longè maius altero, quippè in quo
semmanfa adhuc, aut saltem minù
exquirit

exquisitè à dentibus confecta esculen-
 deuoerentur, inque follem ventris
 condantur. Dextrum V strictius,
 citus est ventriculi, ideo πύλωσ
 ominatum, quòd alimentum tan-
 uàm ianitor vsq; eò cohibeat, quo-
 id potestate caloris tùm insiti, tùm
 uentitij ex adiacentibus splene &
 core, tùm spiritus appulsu atq; sub-
 dio, sibiq; ingenita temperie ac pro-
 ietate ventriculus elaborârit. Hinc
 orta aut potius detexta intestina λή-
 εως καὶ ἀποκρίσεως αἰτία Democrito
 incupata, continuo ductu defluunt.
 ab concuum epatis ventriculus ma-
 a sui parte abstruditur.

FIGURA.

*orsum exprimens faciem ventriculi
 & vesicæ fellis.*

Rovidentissimus rerum author &
 molitor Deus ventriculum cibi re-
 ptaculum in medio locauit, quo
 mùm cum potus humore permis-
 , dein concocto, liquefactoq; vi-
 es succos membris omnibus ex
 uo dispartiretur, vniuersūq; corpus
 eò vegetaret.

G

Α ΟΙΟΝ

α οισοφάγος, Lactantius ciballum
 fistulam, nos Gulam nominamus:
 non inscitè Martialis ingenium tristi-
 it: quoniam sapiens est eorum, quibus
 vescimur, potulentorumq; iller-
 bra perfruitur. Hinc Philoxenus gra-
 tho cam sibi collo gruis proccrior
 optare solitus est. Summum eius
 ad linguam annexum fauces voca-
 tur: postremum y stomachus teste E-
 nio, dehiscens in summum ventricu-
 In ruminantium genere argutior In-
 insertio & paulò altior est, aliter per
 properè deglutitum pabulum revo-
 ri inde, dentiumq; moletrinae reco-
 haud posset. δ Tonillæ commun-
 in intimo atq; extremo palati, salu-
 prægnantes. Iter œsophago est in
 interiora cervicis κατ' ἐνδον: mox sub pro-
 mone demersus in quinta dorsi ve-
 tebra confidit: cui interiectu corporis
 ris glandosi e etiam affirmatur. Hinc
 super quinta & consequentibus ve-
 tebris modicè dextrorsum primu-
 se erigit: tandem sub Caua ad finem
 strum reclinatus superscensa Aorta
 septum traiecit. Medio stomacho su-
 cessit

cesophago, quâ is asperæ arteriæ in
 duos diuisæ truncos substernitur, ad
 quintam thoracis vertebram, duo vi-
 suntur glandosa corpora e, quæ sto-
 machum, ad siccioris esculenti velut
 per lubrica transitum expeditiorem,

perenni rore ceu perfundunt. Quo illis cor
 ci hic canalis utroq; versus contem
 quetur, & tracheæ iuxta incumben
 do adiacet, solet nonnunquam in
 quibus uilli gulæ aliquantò imbec
 liores sunt, dùm accelerata degluti
 tione loquicupiant, bolus esculent
 resistare, anhelitum interciperet
 strangulationemq; vnà cum suffoca
 tionis periculo intentare. Quos vultu
 gus è uestigio aut desultu ex locis ecc
 tioribus liberat, aut pugno intra sc
 pulas scitè considerateq; illiso. Hic copia
 namq; succussione infarcta gula expul
 ditur, compressu coarctatuq; guttu
 liberatur dilataturq;, atq; anima ægri
 glutientibus redux revertitur. Eodem
 dem præsidio, quod certè tussi sæpe
 numero subsidio venire debet, explicat
 ditur etiam, si quid de esca in trame
 tem æstuantis animæ, qui stomacho
 vicinus est, (plebs nominat die vnrecht
 te fehlen) inter loquendum errore dec
 uenerit. § Nerui è sexto cerebri comiti, in
 iugio promissi, sinistro orificio sessum
 mutuo complexu impingunt: inde
 multiplici serie distributi in reliquum
 ciu

Quod corpus adusq; canulentum fun-
 um in tenues exilitates exhauriun-
 ur. Horum commercio iunctus est
 cerebro ventriculus. Proinde quoti-
 in alimenti penuria ab inanitis ve-
 is in se pertinentibus mulsus suctus
 e fuerit, non tantum esurit ipse, sed
 cerebrum vibratis nervis laceffit,
 t membra instiget ad procurandum
 abulum. Stomachus summo ven-
 triculo à lava committitur, vbi y si-
 natum est. Venarum & arteriarum
 copia exuberat ventriculi substan-
 a, quarum quædam coronæ ritu si-
 istrum orificium præcingunt, aliæ
 et elatiorem eius partem, aliæ per
 emissiorem siue fundum discurrunt.

Figuræ species etsi capacitatis
 rgō globosa est, nihilo tamen seciùs
 icurbitæ in modum lateraliter por-
 gitur, ob ductuum canaliumq; inser-
 onem. Ad utrunque ostium intus
 uasi fimbriatum est corpus ventri-
 ali, inq; limbos protuberat: in quo-
 um læuo θ stomachus ventriculo
 ontinuatur: è dextro, intestino
 m tela longa serie detexitur. Hic so-

lummodò adumbratus limborum loci
 cus est, & vestigium quoddam litterarum
 θ, consignatum. In inverso autē ventri-
 culo expressi sunt, & cuius obuij. V
 fica fellis κ (noxius humani corporis
 ris inquilinus, vbi humor eius effe-
 buerit ex candueritue) magnitudini
 pijri, cum poris suis *χοληδόχοις*, um
 singulari ac decliui λ, directò duodlo
 num ad eunte: altero ac cliui μ iectu
 versùs multifariam diuiso: quem su
 perius abscidimus: hic propè portarum
 rum explantationem haurit sorbet
 ex epate purgamentum pessimi fain
 guinis: ille in intestina idem defert a
 fordium depulsionem, quas ipsa na-
 turam acrimonia interpellans sua um
 secum eluit. Quo loci machinatio
 ne quadam atq; solertia natura im-
 plantationem eius fabricata est. Fall
 lopius aditu prohiberi fel ait, dum
 intestina chyli cremore etiam nutu
 distenta sunt, repulsumq; diverter
 in suam vesiculam, quoad exsucto cre
 flaccuerint: quod ipse non tam rep
 risse, quàm à Natura didicisse vide
 tur. Verum ne ipsa illa vesicam

on frustra, saltem casu temerèue ma-
 hinata sit, eoq; nomine à Momo ac-
 usari merito queat, nauitas homi-
 um, nostri seculi geminas valuulas in
 orpusculo biliaris vesicæ aperuit,
 nam, qua bilis infunditur, alteram,
 qua collecta inibi exoneratur in inte-
 stina: posteriore hîc omnis diuerten-
 ti occasio lurido humori præcisa est
 non prius dehiscens quam felle præ-
 gnans gliscat. Tum primum enim il-
 lud nequaquam stilatim sed affatim
 depellere in intestina seseq; ab onere
 euare suo satagit. Fit via vi à turgen-
 te & urgente ferocioris fellis vberta-
 te: vt adeo alium ad finem follicu-
 us fellis non sit conditus à natura,
 quàm ut fel in se corriuet, aggerat, &
 tandem per emissarium suum coueni-
 enter amandet. Quibus præterea in
 ventriculum porus è vesicula assurgit,
 & bilis ἀκράτος (vt Cicero nominat)
 ut, ut Hippocrates, καταισθης mera
 & abunde saturata eijcitur, ij κακός &
 καχοὶ sunt, & ad ipso statim vitæ pri-
 mordio miseri, biliosi ἢ Φύσας habitu
 & conformatione. Rima v intra cas

pacitatem duodeni, qua bilis se infundit, paulo inferiore loco est, quàm introitus, vt artificiosa insertio, & co-
liquitas eius utcunq; possit notari. Glandulosum corpus ξ , pyloro
duodeno assistens, vt vasa eò digerere
sustineat.

 Lien x sub præcordia, & co-
stas adulterinas in sinistra parte con-
ditus est, aduersus iecur, specie lin-
guæ bubulæ, spongiæq; imagine,
facilius sanguinem crassiores seccan-
do & alliciendo repurgaret feculen-
tiam. Quà ventriculo accumbens
concauus est, extrinsecus intumescens
in gibbum. In huius imo, à ramis
venæ, in lienem iam iam insertio-
nem molituræ suam, furculus r
fundum ventriculi reijcitur, residuum
à nutritione succum atrum squa-
lidumq; & fecis vinaceæ æmulum
eructans prodigensq;. Hac ex alue
ventriculi aliquid in lienem rapi pos-
se, testantur rugitus & murruræ
quæ in spleneticis *ὀδονώταις* statim
atq; frigida hausta est, solent exis-
tere.

Lien

Lien unâ cum portarum ramo, magna
 sui parte in ipsum dehiscente, & cum
 Venis ventriculi summa perreptantibus,
 Pancreate atq; Omento in hac fi-
 gura delineantur.

72
a Porum notat, quem lien è por-
suscipit, in aditu ad ipsum inte-
diuisum, quo crassa & lutulenta sin-
corum cluuias, è cauo iecoris haustis
nutritionis gratia in lienem distribu-
tur. Is unà cum tenuibus ramis vassu-
rum in itinere fulcitur pancreate
glanduloso corpore & carniformi
tanquam molli stragulo, plurimis sec-
tente glandulis. Vena grandis c
inferiorem omenti membranam di-
fusa. Venæ d, è ramo portarum sec-
arrigentes, cinctu suo ventriculi li-
uum orificium, coronæ in modum
ambiunt, quædam ceu ventriculi in-
signia. e Reducta lienis pars, in qua
truncus ille portarum a numerosa st-
bole absumitur: cuius infima □ su-
tus spargit furculum, partim transue-
so itinere in sinistram fundi ventriculi
sedem perreptantem, vt fecem san-
guinis melancholici eò abijciat, par-
tim via decliui se se omenti membra-
næ offerentem. f Omentum (κύρ-
ἀπάσης κοιλίας nominat Democritus
in uentris capacitate fluctuans, obna-
tansq; intestinis, viduli siue marsupii
speciei

specie: cuius pars ad laeuam decisa
 tq; eversa + imum lienis mucronem
 tetegit, quem aliqui vnà cum inte-
 stinis cæteris circundat. Geminae
 mento membranae sunt *g b*, a perito-
 neo pronatae, adipeq; & vasorum sur-
 culis passim conspersae: quibus velut
 aginis interiora prouidens natura
 inclusit. » Hac caudex portarum in
 mesenterium disseminatur.

¶ Renes *z* ambo supini altrina-
 rii cùs hærent, infra iecur, in regione
 lomborum, lateribus cauae venae ad
 extrahendum è sanguine serum allo-
 cati: quod quidem præstant, uti cate-
 rorum membrorum respublica vni-
 uersa, nempe *ἡ ἐξ ἡτῶ τῇ φύσει βία*, aut
ὁμοιότητι τῆς ὅλης οὐσίας, totius substan-
 tiae similitudine: aut, ut collineemus
 propius, *ὁρεῖται τῆς οὐκείας ποιότητος* hoc
 est, naturali desiderio, ac velut appe-
 titu sibi conuenientis qualitatis. Re-
 nes dexter & plerunq; altior, sinister
 depressior est. Quà cauam spectant,
 inuati: extrinsecus ad ilia, quasi in-
 tusae lineae speciem more fascicolo-
 rum globosi. Vtriq; suum inuolu-
 crum

crum adipe oblitum γ abstraximus
 ut vasorum insertiones in resinam e-
 rum partem sub oculos caderent.
 medio Cauæ littera δ posita demon-
 strat emulgentes venas, more dispo-
 forum brachiorum vtrinq; eductas
 perinde ut inferiores ζ , quæ in mu-
 culos dispensantur. Per emulgentes
 dilutior sanguis è proximis Cauæ secun-
 bus exstringitur. Ita autem emulgentes
 gunt non absq; prouidentia rationis
 ut ostium vnius alteri ex adversum, si-
 non $\epsilon\kappa$ $\delta\iota\alpha\mu\epsilon\tau\epsilon\rho\varsigma$ respondeat. Tenu-
 tatibus admodum exilibus dispersæ
 renum substantiam oblitescunt. ϵ Si-
 milis est arteriarum ex aorta lumbi
 annexa propagatio. ζ . $\delta\epsilon\eta\tau\eta\epsilon\varsigma$, can-
 les nervosi, proceri sunt, è concaui-
 renum producti, per quos urina siue
 saccatus humor (ita namq; Lucretius
 lotium indigitare placuit, quòd per
 corpus universum quasi per sacculum
 percoletur) in vesicam corruat
 Vesicæ lateribus propè collum miri-
 cè admodum implantantur. Non enim
 directò, sed reflexu sinuoso, & in an-
 fractum conuoluto, Vesalio quidem
 inter

inter tunicam peritonæi & propriam
vesicæ: Fallopio verò, inter duas pro-
prias medijs sese insinuant, ne illapsus
in vesicam humor remigret.

*Figura hæc renis interiora & pe-
netralia exhibet.*

En parte sui
resima per
medium disse-
ctus subijcitur,
quò pandi me-
tus parietes, &
utrospici pene-
tralia possint.
a notatus est.
nus eius me-
us & ceu ven-

quidam, aut cisterna, ab vtretere
formatur, in quem lotium vndeli-
riuat, nihil mordacitate sua
labefactare. γ γρητήρ, id est, po-
s urinarius in ramos aliquot, ple-
nq; autem nouem, nonnunquam
plures paucioresue digitatim
ditur, qui anserum pedes explica-
vel interiores palmas digitis inui-
cem

cem implexas representant. Eorum
 extremitates in renis substantiam
 cundum conuexa eius sensim oblita-
 rata absumentur. δ Dorsum re-
 oblongius, quod intrà sinum spectat
 carne densius stipata. ϵ Subalbida
 runculae, seu glandulae verrucosae,
 cundum dorsum renis more papill-
 rum extuberantes, eiusdem planè cu-
 dorso substantiae, nisi quod fungo-
 sunt, ac poris, pilum haud perm-
 tentibus, passim peruia. Pori in
 muneri obscœnum humorem im-
 num stillatim percolandi deleg-
 sunt: quæ est lotij à sanguine seu $\kappa\rho\iota\varsigma$,
 seu $\epsilon\kappa\kappa\rho\iota\varsigma$, qualis scri à lacte
 questratio. Secundum quæ iam ap-
 pi Ephesij illa possunt ac debent, de
 de membrana incerniculi comm-
 tatur. Non enim aliud incerniculi
 neq; colatorium aliud, aut $\iota\pi\lambda\upsilon\varsigma$ $\eta\tau\epsilon$
 $\delta\omega\varsigma$ $\kappa\alpha\tau\alpha$ $\tau\epsilon\tau\epsilon\eta\mu\epsilon\upsilon$ $\textcircled{C}$ id est, membrana
 instar cribri plurimis pertusa for-
 nibus alia quærenda est, præter di-
 iam spiracula caruncularum in
 brana succinctarum, quæ in dilac-
 tis distentisue carunculis velut sta-
 num acies cernere licet.

Dicebamus in præcedentibus
 us è renibus lotium per vteros des-
 inari in vesicam. Vesica igitur η cor-
 oris matula est, & lotij laguncula
 uadam, sub pectinis os in antrum
 oxarum directa: in viris recto inte-
 ino, in foeminis etiam vtriculo an-
 exa, & in genitale procumbens. θ
 undus siue clatissima sedes vesicæ,
 ius medium tuber, locum repræ-
 ntat $\tau\delta$ $\delta\epsilon\acute{\alpha}\chi\chi$, id est, meatus urinae
 ), ad umbilicum pertinentis. Supra
 unc, portio intestini recti κ , (quod
 esicæ substratum in podicem definit)
 situr laqueo astricta. λ Corpus glan-
 osum ad vesicæ collum est, quod a-
 rgo suscipit vascula, semen à testi-
 us delatum condentia. Quæ vasa au-
 m semen deferunt, ea vides hîc ad te-
 es Δ primùm conuolui, mox sur-
 m versùs posteriora vesicæ, more te-
 tium neruorum resupinari. Litera μ
 notantur. Vesalius humilimæ vesicæ
 sedi, infra corpus glandosum λ , sub-
 it $\sigma\phi\iota\gamma\kappa\tau\eta\rho\alpha$ musculū, ad penis radis
 m, vice ianitoris præfectū retinendo
 tio, ne præter arbitriū & nolentibus
 effluat

effluat. Estq; velut fascis fibrarū tram
 uersarum, in orbem vesicæ collum cu
 gentium. Fallopio spincter supersta
 Arantiois geminus est. Rationes h
 rum librandas lectori perpendenda
 relinquimus. ζ. *ἐνθρα*, fistula coriacea
 qua lotium è vesica mictu forās pro
 funditur, è collo eius in glandem vss
 directa. Ex eadem semen in man
 evibratur. Assistunt ei utrinq; du
 corpora o penem constituentia, qu
 in glandem mucronatam π quasi con
 lescunt. Virga ipsa π cernitur flac
 cida, nonnihil intorta instar s, quem
 admodum subter commissura ossium
 pubis procedit. Summa sui parte
 ventri substricta est, cætera autem
 pendula. Scilicet hæc illa pars e
 corporis, quæ aliterius coniunctione
 eget ad procreandum.

☞ *De vasis genitalibus viri.*

VEnarum feminalium dispar exor
 tus est. Dextra enim ε prodit è triū
 co Caux, secundum spinam repenti
 quæ sanguinem fert depuratum, egre
 gieq; percoctum. Sinistra σ ab emul
 gent

& (ut sic dicam) delineandi prouidentia à natura delegata est, utrimque
 lento orru, neq; sine cunctatione
 lumbis ad ilia deurgunt, ubi in vnâ
 compagem *ὑπεραμοδῶς*, id est, è
 filatiore in mucronem, deorsum
 stigmatam coeunt. Mox dein supra
 pubis coxendicisq; regionem ϕ , abd
 minis amplitudinem cum producti
 ne peritonæi & egrediuntur, muscu
 comitata cremastere ψ , ex ilibus ca
 nem assumente, qui testium suspens
 diculum quoddam est. Statim ut ex
 ciderunt vasa, admirabili sui conto
 taq; implicatione capreolorum vitt
 um, hederæuè, aut calamistratoru
 cincinnorum æmula, in varicosu
 corpus ω degenerant. Quo in itinere
 mora ea, quam natura viarum pe
 plexitate nectit, vis seminaria ex farni
 guineo in album colorem, velut riu
 dimentum futuri seminis, demutatu
 haud dubiè *Πρόπον τῆς δυνάμεως*, id est
 facultate à testibus irradiatione qua
 dam demanante. Plexus varicosus
 per inguina ad testes ita labitur, v
 corpora eorum non subeat, sed iij
 propter

propter caput incumbat, vnde Ἰπιδι-
 ος *ἱπιδιός* meritò dictus est. Testes Δ ob
 im tūm σπερματοποιητικῶν, qua pollent
 ipsi, tum procreandi, quæ in est, prie
 ana gignendi organa, maribus exstant,
 rominentq;: qui πῆς θλασίαις ἢ θλαδίαις
 ranguntur rumpunturq;, θλαδίαις
 colliduntur atq; atteruntur, ἐκτομίαις
 unditus parcium illarum stirpes inci-
 untur, spadonibus euelluntur: eus
 uchis vnà cum cole demetuntur,
 ui castrati inde dicti sunt. Mollis
 orum & cavernosa, glandulæq; assie
 nilis substantia, duabus tunicis ijsa
 emq; proprijs conclusa est, si à duo-
 us illis communibus involucris, ru-
 oso nimirum scroto, atq; carnosio,
 niuersum obeuntibus corpus disces-
 cris. Earum exterior hîc obuia, quo-
 iam carnis fibris conspersa subru-
 et, ἐρυθροειδής: mitra altera proximè
 immediatè ambiens, ὀμὴν νευρώδης ap-
 ellatur, quam genitalia vasa furculo
 um benignitate spaisim attingunt.
 ab epididij mîde primordia ducunt
 asa semen deferentia μ, conuoluta
 rimùm illa, & ad humilimam testis

um sedem contorta, vnde sursūm
 sternerui teretia resiliunt, mox
 præceps iterum acta per decliue cor-
 rum spacium, in varicosos astites (qui
 in inuersa vesica urinaria & literat
 præ notauimus) ampliantur, tra-
 demq; in ἔμφραυ desinunt, per qua
 stimulante Venere semen euibratu
 muliebria conferit arua.

*Vasa generationi famulantia in
 foeminis.*

PLeraq; gignendi partes foemii
 cum viris communes sunt, except
 testibus, qui in altum corporis pec-
 tius abstrusi iacent, neq; extra v
 trem pendent, atque vtriculo (Tim
 us Platonis aruum verecundè nor
 nat) medijs in ilibus, vbi nascent
 consistunt initia, & in quem hum
 corporis, in quo nascendi materia
 est, & causa gignendi, cum sensu v
 luptatis ad propagandam successi
 nem ex adiugato corpore emittitur
 atq; coaguli modo in sese primum gl
 meratur, omnem ferè cibum ad sec
 rapiens, eoq; septum tempore de
 corporatur, in speciem hominum

guir

pratur, ac demum animatur, vita
 uè imbutur. Idquè fit secundum
 os, quibus tradux animæ, hoc est,
 criuatio eius vnà cum semine in con-
 ceptum absurdus videtur, maribus
 uidem maturius, foemellis serius: il-
 die quarto ferè ac quadagesimo,
 s quinquagesimo.

Sed diuortium sententiarum de
 origine & insertione animæ ab anci-
 ti vendicare, neque nostri juris, neq;
 ius loci est. Sufficiat scire in præ-
 sentia, ferendarum animarum ratio-
 nem vni ac soli Deo subiacere, qui le-
 gem nascendi tenet solus, siquidem so-
 lus efficit: cuius munus est, quòd spi-
 ritus, quòd viuimus, quòd vigemus.

Commistio genitalium venarum
 τ , & arteriarum τ , instar habet pyra-
 midis v : è cuius mucronato cono sur-
 gunt quidam a in fundum vteri disse-
 minantur. Ab hac init plexus ille va-
 cum imagine c , similiter pyramida-
 rum, cuius basis testi commissa est. Te-
 stis mulieris b finis atq; compressus,
 rili mollior & humidior, multis con-
 tans vesiculis, sibi inuicem annatis, in

H 3 modum

modum varicosorum παρασπετών, id est
vesicularum, in quibus semen ad cia-
culationem tanquàm in penuarijs cel-
lis colligitur: quibus etiam multò su-
milior, quàm testis videtur. Unica am-
bitur

bitur membrana prætenui, cui tam va-
 a semen in uterum comportantia,
 quàm contextus varicosus applantantur.
 Namq; peritonæi processus, quo
 uterus, & quæ ad hunc pertinent, sta-
 miliuntur, subter duntaxat testem per-
 tringit, non autem circundat, neq;
 involuit.

Quocirca etiam vasa solum cir-
 cumstant temerarioq; circumvectu,
 ut in viris, testem amplectuntur, ac
 semen excipiunt per membranæ tene-
 oris spiracula resudans, quæ in cada-
 veribus spiritu caloreq; profligatis oc-
 cecantur. Quà testi accumbunt ea,
ἰδιόφυιδ nomen quibusdam me-
 rere: quæ verò recedunt ab ijs, & ite-
 re flexuoso, in gyros atq; vertigines
 ortilium lumbricorum, aut more
 arum in vespertilionibus voluuntur,
 donec in uterum hiscant, deferentia
 appellantur. Quo autem loco dehif-
 unt, utrinq; in utero eminent obtus-
 ores apices (græci *δορυφόρος* *μασσοδείς*
 cant) instar sororiantium mamillas
 m, aut cornuum iam mox prorup-
 torum. In brutis cornua veriùs di-

xeris, quàm in hominibus. Foetæ mulieris vterus ē (quem locos alio nomine appellant, & ab involuendo vocant, nam, nos ab angustia, Gurgustium quod inhabitamus, prius quàm in lucem edimur) in coxarum capacitatem inter rectum intestinum, & vesicam hîc in latera reiectam, situs est, omniaque, quæ alio circumscripta sunt, in ea continentur, nobilissimus: ut nec sine causa Plato ζῶον ἐπιθυμητικόν, animal generandi avidum, nuncupasse deatur. Cùm vterus gravidus non esse refert formam maiusculi pyri. Vt rîo ope tenuium vinculorum astringitur, quibus laxatis, vterus veluti arbor ramus huc illuc versus Ilia susq; decurrere licenter potest, iucundos odores vestigando affectari, foedè olentia nostra refugere: quo nomine ζῶον Plato cum nuncupavit, Aretæus πολλὰ ἀγχομένη ζῶδες. In interiorem capacitatem per dicta iam cornua iter esse contendit Galenus, quicquid semen infertur, quòd comprobatur videtur seminis in prægnantibus emissio.

Bulg

Bulga matris, vterus gravidus, &
 foetu turgidus, sarcinam gestiens de-
 onere suam, hinc cingitur, & ut fa-
 cies eius interior appareret, quadri-
 ariam sectus ipse, & partes $\square$ eversa,
 aluarumq; ritu discessit sunt. Mem-
 branæ foetum inuoluentes duæ sunt,
 teneræ & transparentes: vna externa
 Chorion ζ, cuius conuexa pars ma-
 tricis concava ita adaptatur, ut nus-
 quam cohereat, nisi ad orbicularem
 diffusionem, qua inter sese superficies
 tanquam glutine vna alteri deuinci-
 untur. Affusio ea η (Placenta Fallos-
 io dicta) est nihil aliud, quam glo-
 bulus quoddam, ex vario, & interim
 planè mirifico vasorum vterum pe-
 centium, & eorum, quæ ab umbilico
 foetus noua illis quasi aggenerantur,
 complexu contextum, cui ad securita-
 tem sanguis interspergitur. Similitu-
 dinem gerit speciemq; sanguinis con-
 arbat, ardore tosti, exhaustoq; vapo-
 res aridi, atq; concreti, cuiusmodi est,
 ὄν. παρεγχυμάτων ἢ προχυμάτων. Cho-
 rion θ, quod de segestribus foetus
 num est, passim palantibus venulis

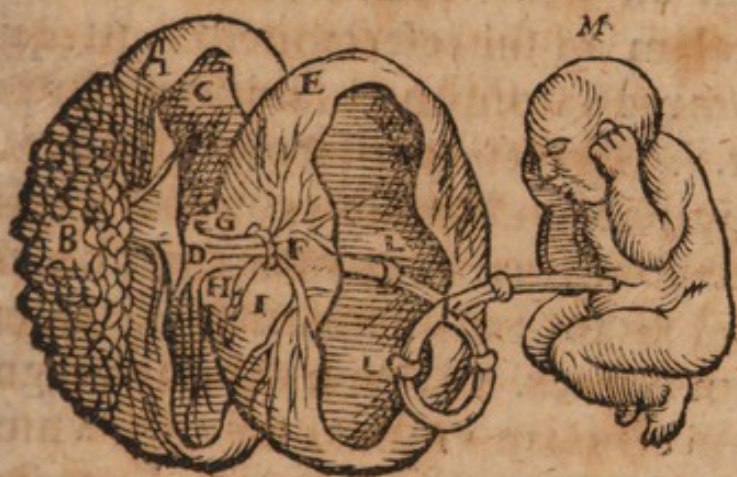

& arteriolis conspergitur, quarum in
 la sanguinem menstruis cieri solitum
 circuitibus, hæ spiritum afferunt, in
 meditullio affusionis orbicularis con
 untibus, quibus uteri vasa * in di
 pennis valuis adumbrata responden
 debent. Totidem autem numeri
 sunt, quot ipse uterus habet. Vteri
 fundus *, supra quem portio intestini
 recti * conspicua est: & cervix eiu
 dem, unde init sinus muliebris, siue
 genitalis sulcus, in quem collum vesi
 cæ µ inseritur, lotium eò profundenas
 * Vasa inferiorem partem vteri, cervi
 cem & sinum implicantia, quorum
 origo est, ab ijs ramis, qui utrinq; ad
 coxas & crura contendunt. & Vesica
 urinaria eversa. Hæc vice straguli em
 brijo in utero superiacet: quemadmo
 dum intestina, tanquam eulcita aliu
 stercorebus farta atq; inculcata, eidem
 ad decubitum substernuntur. Tam
 sribola auctore Plinio animalium ori
 go est, quæ secundum Arnobium, in
 vtero dum sunt, inter stercoreis vtress
 & saccati humoris obscœnissimas fec
 rias degunt. Ο σπηγγες sive canales vri
 narij

arij, in utrumq; latus abiecti. π Os
 erucis vteri. 1. 2. Exstantes collicu-
 eiusdem, iuxta quos labiorum mo-
 o margines orificium ambiunt.

Apertis summotisq; inuolucris
 uibus *τα ἐμβρυα* ad diem vsq; nata
 em quasi indormiunt, conspiciun-

ur iam vasa vmbilici, ex collectione
 rcumquaq; dispersa, & in orbicula-
 em affusionem oblitterata. A Chori-
 n. B Orbicularis affusio, siue carnea
 bstantia ipsi obnata, orbi plenæ lu-
 e similis. In chorij internam super-
 ciem C vasa vmbilici prius velut in
 scem collecta digeruntur. Ea littera

D notat

D notata sunt. E *ἀμν* membrana
 priore tenerior, velut tela aranei, &
 foetui, quem hic exclusum esse cernis
 extrinsecus in orbem proximè cum
 cumiecta. Chorion totum succin-
 git. Funis vmbilici F, per quem cer-
 tubulum quendam foetus prima fo-
 menta suscipit, hoc est, tum sangui-
 nem ad nutritionem, tum spiritum
 vitalem ad sui refectionem fugit: qui
 nomine Salomon ei sanitatem impu-
 tat. Aegyptij grassatores, qui pro
 supplicio viui hodiè exuuntur corice
 satis confirmant, quantum is momen-
 ti ad vitam sustinendam & succiden-
 dam habeat. Nam ita demùm magni
 cum crutiatu viuunt, si tortor vmbi-
 licum ferro non attingat. Eo tacto
 illicò expirant. De causa huius re-
 sanè mirificæ, quā indicare solum, non
 explicare volumus, doctioribus qua-
 rendum erit vltèrius. Quo nomini
 infantibus recens natis ab assilente
 parturienti scalpro cautè admodum
 præsecetur. Conditus is est ex venâ
 aliàs vna, aliàs gemina G, & duabus al-
 terijs H, *ἑρᾶχω* item I, iuxta Vesali-
 quide:

quidem opinionem, vbi amnion ex-
 cesserit, desinente, lotiumq; foetus in
 interiectum vtriq; involuenti mem-
 branæ spacium exonerante. Sed non
 reperitur is, nisi in cornutis, & urina
 intra amnion citra noxam ob sudoris
 ammissionem colligitur, utrisq; inuo-
 lucris undiq; adeò pertinaciter invi-
 cem commissis, vt inter ea neq; recipi
 quicquam humoris, neq; colligi pos-
 sit. Omnia vasa induit Κ κέλυσμα δερ-
 ματικόν, id est, putamen coriaceum,
 nodis quibusdam & non interceptum,
 sed distinctum. Omnes hi canales in
 am editis in lucem ferati cessatione
 orgere solent, residuesq; tandem exo-
 lescere. M Cæso siue foetus præcox an-
 te statutum tempus vtero exemptus:
 quem ritu Naturæ capite gigni mos
 est, pedibus efferri. Namq; subeni-
 um circumagitur. Secus Agrippis
 accidit, qui nascentes in pedes proce-
 unt septem nonnunquam, aut ple-
 unq; nouem Lunæ cursibus, qui men-
 ses appellantur, quia mensa spacia
 perficiunt. Ita autem natali die nudi,
 in humo nuda statim ad ploratum
 edimur

edimur in lucem pariter omnes, ^{partus}
 vsuram eius sponte naturæ lamentu ^{peccatis}
 bili vagitu invocemus. Nullum ^{teos neq}
 animalium aliud ad lacrymas abijco ^{stunt}
 tur, & hoc protinus vitæ principii ^{scilicet}
 Quod augurium est vitæ ab ipso lucc ^{nefer}
 rudimento pænitandoq; orsu ad fr ^{natu}
 gilem conditionem & crebram ^{scilicet}
 tem calamitatum: cuius quicum ^{quisque}
 semper memor fuerit, nã is demu ^{pum est}
 æqua lance vitam pensitasse suam n ^{o curo illu}
 bis censendus est. Editur autem ^{fœtus}
 tus exacta gestationis periodo, plus ^{viras at}
 minus septimo aut nono mense, par ^{at}
 tim sua ipsius, partim vteri contenti ^{us}
 one, genio nimirum defraudatus su ^{us}
 tam ob molem corporaturæ, quã ^{us}
 calorem cordis: Huic enim respira ^{us}
 one liberiore atq; olim in vtero op ^{us}
 est, & lactis ad nutricatum comm ^{us}
 tu liberaliore atq; uberiore. Am ^{us}
 perfectum partum nihil à foetu ed ^{us}
 tur vitale. Hinc octimestres foetus ^{us}
 cuntur parenti Medicinæ ^{scilicet}
^{scilicet}, esse & non esse, nasci quidem illi ^{us}
 & viuere, sed quoniam minus diu v ^{us}
 cturi sunt, esse non videri. Cuiusmo ^{us}
 partu

partus Palladae nominatur & dicitur
 neuter, vel generis neutrius, neq; vi-
 rus neq; mortuus, quippe praecox &
 actutum obiturus, nisi coeli suffragi-
 um seruârit: quod de terra Aegypti
 refert Aristoteles, in qua octauo men-
 ti nati non ferè intermoriuntur, sed &
 feliciter adolefcunt. Nam octime-
 stris qui est, venit post diem partus, qui
 ptimestris esse debebat: ante diem
 crò illius, qui nonimestris erat futu-
 rus. Fatalis ergò & funestus omnis
 vitus ante diem, atq; post diem etiam.
 Huius generis Festo exterricini-
 us, & Ciceroni Latinorum
 scientissimo abortus.

SCE

SCELETVS QVO SER

es ossium atq; compages ἐκ κεφαλῆς καὶ
πόδας in conspectu ponitur

Nemo callet, inquit Ecclesiastes. quemadmodum ossa solidamenta corporis formentur in aluo materna. Ea in humano corpore nodata adjuncta inuicem nervis mirabilibus commissuras habent, & ad stabilitatem aptas, & ad artus finiendos accommodatas, & ad motum, & ad omni nem corporis actionem: minimè solidi, ne in gradiendo pigritia & gravitas retardaret: sed cavata, & ad vigorem corporis conservandum munda, & intrinsecus referta: quibus membra tanquam retinaculis utitur excurrere aut resistere, minimo nutu, labore numero totius corporis molem temperant & flectens. Eorum σύνταξις siue constructio ἀνα λόγως, hoc est, temperatione partium, coaptatione ac responsione numero, proportionem quadam artificis, & naturæ cōpacta, nervisque substricta σκελετὸς græcis dicitur

Diurno

Vive memor mortis,
Perpetis, illa pios

sed cum spe divite vitæ
post sua fata manet.

let cum de digne
pottus ista manet

Vive namor mortis
Pectus illi pios

iu

*Dividitur is tripartito in Caput,
Truncum & Artus.*

Capite complectimur caluam & faciem. Calua cerebrum vt galea indiget (vnde *κρανίον* dicitur) globosa, nisi quòd in vertice extuberat, circa tempora vtrinque compressa est. Ex superioris ossa eius pectinatim instarque serrae dentatae coaluere, quas græci *ραφᾶς*: de quibus supra. In feruidis terrarum tractibus nonnunquam sine eiusmodi suturis calua est, *ἀρραφῆς*, qualis Hippocrati sana putatur, nempe firmissima, & ab iniurijs & extrinsecus imminuentibus malis tutissima. α Os *μεσώπριον* Frontis prominens, quod in medio sæpè finditur, futura sagittali ad *σφρόγγον*, id est, intercilium, & ad radicem narium prorsus pertinente, idem uè in viris pariter atque in mulieribus. Partu in lucem edito mollicuius adhuc est. Eo autem loci *τὸ α* statimimus, quo veteres senorum suorum frontem, si quid deliquissent grauius, poenæ nomine litteris per igno-

miniam inurere soliti sunt. Qui Plu-
 nio sunt vultus inscripti: Plauto ser-
 inde litterati dicti, supra quod velu-
 totius ædificij fastigium vertex est, in-
 ter quem & sinciput diu ad pulsus ar-
 teriarum micat, priusquam solidetur.
 Vtrinque ad α quasi frontis proiectus
 est, ubi superciliorum subgründia om-
 bitæ oculorum obiacent. In aver-
 parte occiput hic occultatur. Quo-
 vtrunque interiacet, *ινίς*, id est, verticis
 os est ϵ , vnde tanquam è centro circuli
 lus, capillorum seges in orbem mini-
 me indecorè vertitur. Horum pri-
 mum commissurâ coronaria, alterum
 lamdoide, tertium sagittali siue vir-
 gata definitur. Vtrinque sunt ossa tem-
 porum *κροταφῶν γ*, sic dicta, quod pul-
 sus arteriarum illic evidens, & infla-
 ta plaga lethalis sit. A multitudi-
 nem autem processuum *πολυδῆ*, à dūriti-
 petreæ *λιθώδῆ* nuncupantur, futuris, quæ
 imbricis more applicantur auribus
 circumscripta. δ Os genæ superioris
 cuius caro, qua inuestitur, eminens
 tior & verè lactei ruboris, corporis be-
 ne natu-

è nati genuinam succulentiam præse-
 rt. In hac sedem pudoris esse natura
 oluit, qui tanquam persona ad pec-
 candum opponeretur: indubitatum
 a puero, argumentum indolis. Hippos-
 crates à forma in speciem orbis globa-
 κύκλον προσώπου appellat: Pollux μῆλα.
 aliqua sui parte, processu nempe re-
 tò exporrecto, ζήγωμα siue os ingi-
 pecie absolvit, quod os temporum
 perforamen, per quod facultas au-
 iendi est, incohauerat.

ε Osgenæ superioris, cui & fora-
 men incisum est, nervi proximè sub-
 er oculi orbita foras elabentis, &
 mortariola dentium superiorum im-
 rella. In palato recta futura discri-
 minatur. ζ Maxilla inferior, osse vni-
 o prædita, in recens natis etiam ge-
 mino, cuius loculamentis inferior
 entium series radicibus depacta suis
 æret. Ea sepi siue macerici superiori
 spondet. Dentibus in ore ad cibos
 um dispensationem constructis man-
 itur, atq; sub his extenuatur, & mo-
 turcibus, detorto ab edendo voca-

bulo: Hos rerum parens & conditor
 cuius nullum opus est superuacante
 um, non ut cætera membra infan-
 statim addidit, ne infantem lacte edu-
 candum grauaret inutiliter, & fonte
 uberum per quos alimenta deriuam-
 tur, vexaret inter sugendum; sed in
 tempus præstitutum, hoc est ab lactam-
 di, exortum eorum distulit, quos prius
 abdiderat atq; occuluerat. Scilicet
 quia iam solidiores cibi hæc instru-
 menta postulant, cessante nutrimen-
 to lacteo. Primæ digestionis præfecti
 sunt, quam rudius etiam inco-
 hant. Quinimmo & locutionis po-
 tissimum ratione dentes planè fortiti-
 sumus homines, quando ad littera-
 rum pressiore pronuntiationem
 sonorumq; distinctionem conferre
 plurimum constat: & præter cæteros
 egregiè quidem primores, vocis ser-
 monisq; regimen tenentes, quippe
 qui concentu quodam excipiant
 ictum linguæ, seriemq; structuræ, ac
 magnitudine mutilent aut hebetent
 verba, & cum defluxere, explanatio-

nemi

nem omnem adimant. Vnde & infan-
 tes non ante incipiunt fari, quàm
 dentes habuerint, & senes amissis ijs
 sic balbutiunt, vt ad infantiam reuo-
 uti denuò esse videantur. Vtrobique sunt
 exdecim, statutis temporum curri-
 culis erumpentes. Quatuor aduersi,
 a secandi munere *τομείς & διχασηρες*, ab
 acutic *ὀξεῖς*: quòd interridendum verò
 restricti nudentur, *γελάστροι* nominati.
 Hi morso escam diuidunt. Intimi de-
 cem vtrinq; molendo eandem confici-
 unt, attrituq; in frusta comminuunt,
 latitudinem ad eum usum nacti pla-
 nam. Ab emerſu admodum sero, &
 ætatis perfectione, *ὀψίγονοι καὶ κραντήρες*:
 ab insertione clauorum simili, *τόμφοι*:
 cumq; mustitantes pueri enitentibus
 ijs fari soleant, *φρασηρες* appellati sunt.
 Postremi autem priuatim *σωφρονισήρες*,
 quòd tùm *σωφρονεῖν*, id est, temperan-
 tes esse incipiamus. Auicennæ ex ar-
 gumento, dentes sensus & intellectus.
 Vtrisq; interlocati sunt, præ cæteris
 magis exerti, & in meditullio consti-
 tuti, *κυώδοντες* canini, partim in acue-

tum producti, partim lati. Perpaucis
 dentes *συμφυεῖς* sunt, id est, os unum
 extantum, intercurfantibusq; lineis
 ad dentium speciem distinctum. 7 Nas
 ossa inter orbitas oculorum, & ex cornu
 finio harum exoriuntur à iugo siue
 dorso eius diuisa, vtrinq; singula a
 malas deuergentia, spiramentaq; nari
 rium includentia: quorum infima
 parti *πτερυγίων* siue pinnula adhæret ad
 usum digitorum tractabilis. E dorso
 diaphragma imbricem narium com
 stituit. Isthmum & intersepimentum
 aliàs vocant. Multa nasi officia com
 stituuntur, vnum ducendi spiritum
 vnde *ὁὐὸς τῶ πνεύματος* dicitur: alter
 rum capiendi odores: tertium, vt per
 eius cauernas purgamenta cerebri dec
 fluant.

*Basis caluariae, quâ trunco
 insidet.*

OS occipitis, camera cerebelli, pa
 tentissimo perterebratum foras
 mine, quo medulla dorsalis (cere
 brum analogia referens) in tubum spi
 nae tra-

æ traijcitur, & in uniuerſum corpus
 uiuerſos ſtolones emittit. Quod ſi os
 oc audentiùs procurrat tubere ſuo,
 oc eſt, rotundum ex caluariæ oſſe
 xtrà ſolidum eijciatur, *περβολὴν* Hip-
 ocrates vocat. Nobis verbum è ver-
 o exprimentibus cum Vitruuio pro-

I 4 iecturam

iecturam vertere liceat. *b* Eius caput
 duo utrinque procedentia, primæ
 uicis vertebræ coartantur. *c* Processus
 ossis temporum teres gracilisque,
 cornucolo aurium introitu, refertur
 calamus scriptorium, *συλοειδής d*:
 ter eiusdem iuxta sub via auris ma-
 xiæ ritu protuberat, *μαστοειδής*. *πρόεξ*
ἀκροειδής e, nudus quidem & inob-
 tus, sed ne vox prætervolaret au-
 pretextum ex cartilagine & hac co-
 chæ instar caua, ut aër colligi & vox
 percussu quodam retenta per cauernarum
 angustias meare possit: de qua
 deinceps plura, *f* Os iugale *ζυγώδες*
 uis temporum arcuatim transversum
 que obtenditur. Incohatur ab
 temporum, & processu eius ossis
 superioris, in quo *μῆλον* est, absoluitur
 Dicto arcui *τὸ ζυγώματι* subest *συν-
 νοειδής g*, quod cuniculatim ossibus
 væ & maxillæ superioris intermittit
 Ei species cunei nomen fecit. Inter
 sui facie arctiore sellam efformat,
 quam glandula pituitaria Cerebri
 pervacua instillat. Processus emittit
 con-

concavos utrinq; singulos *h*, qui ad
 postremum macerici dentium, instar
 alarum in vespertilionibus deorsum
 panduntur, reflexu suo palatum fini-
 entes. *i* Portio ossis maxillæ superio-
 ris, in quo *μῆλον* est. *k* Os genæ superio-
 ris, quod sepit ordo dentium, sub pa-
 lato futuræ beneficio in duo dispeci-
 tur. *l* Os in palati fine transversim præ-
 cedenti velut affuitur. His duobus os-
 sibus supernè imminet atq; insistent,
 anteriore quidem parte, *διάφραγμα*
nasi, cuius paullò antè meminimus:
 posteriore verò os vomeris *m*, dia-
 phragmati conterminum. Ab utroq;
 tanquam interfinio nares *n* fenestran-
 tur. Intra narium amplitudinem statim
 aduersa sunt intuentibus *πρυγνώδη* ossa,
 velut lamellæ tenera atq; porosa. In-
 terius autem ad summum narium ab-
 conditum est *τὸ ῥινοειδές*, (Colatorium
 nostræ scholæ vocant) spiraculis exili-
 bus cū aëri & odoribus, tū
 etiam interiorum exhala-
 tioni pervium.

Aurium meatum, quem prius reliquimus, nunc in petroso sinistri lateris ossis quod è calua exemptum est, exhibemus tùm cavitatem earundem secundam, fenestellas geminas, per quas aëris sonum ferenti discursus est.

VT ordiamur à penitioribus, a secundus auris meatus est: & primus statim foris obuius, semperq; pateat introitus corniculus, quo vox ad aurium meatus.

tuosum iter habet, multissimum cum flexibus ne aër subito irruens, sensu qui harmonia quadam est, ha-

dat: tùm etiam sordium plenum, vbi si qua bestiola conetur irrepere, in ijs tanquam in visco adhærescat. Latini aurium marmorata dicunt auctor Plinio, iuniores etiam cerumina. Lili-

ea transversa quæ suprà γ circuitu
 quodam, in intima primi meatus ora
 rsum educitur, crepido est, è qua
 er abruptum in secundam auris cavi-
 tem scruposam, & multum habentem
 in se asperitatis descenditur. In
 ambitu crepidinis membrana extenta
 uitatem vtramq; discludit, atq; in-
 rsepit, tenera illa, at dura tamen,
 nò ab aere icta clarius perstrepat.
 am semper melius personat, quod
 aruit tympanum obduruitq;. Mem-
 anæ intersipientis dorso chorda pe-
 nde vt nervus militari tympano at-
 nditur, cuius ope tergemina ossicu-
 membranæ implicantur. Eorum
 um malleolo, alterum incudi, ter-
 um equestri stapedi forma *δελταιδεῖ*
 ppondet. Malleolus, vtrumq; pro-
 1. cessum membranæ impin-
 git: tubere autem suo *ο γλῶσσις*
 2. *δὲ κοίλοτητι* incudis sese offert,
 3. *εἰς* inarticulatur. Incus 2
 duobus cruribus innititur,
 orum brevior affirmatur tympano,
 agius autem summo stapedis apicem
 obli-

obligatur. Stapes 3 basi sua fenestra
 ovali immerfus vestibulo labyrinthi
 infidit. Officula hæc ita affabrè
 inuicem per *διεσπασίαν* devincta sunt,
 vt omninò dubium non sit, quin sul-
 untis externi aëris appulsu vibrata
 ad membranā allisā, perindè aut in-
 tò etiam magis ad *διάσπασιν* conduc-
 sonorum, atq; dentes ad vocis exp-
 nationem, litterarumq; expressior-
 enunciationem. Sed facilius est ta-
 bus præsertim de rebus, quid non scit-
 m9 quàm quid scitamus dicere. Dū
 abruptū infrà crepidinem descendit,
 in cavitatē secundā, quæ congenito
 ritu differta est, aduersum spectant
 foramina, quibus eam cavitatem
 tura quasi fenestrat, vnde Fenest-
 las nominare placuit. Earum vna
 prior est, ovata specie: altera im-
 rior, retrusa atq; abdita: illa Ova-
 dicitur, hæc neq; dum indigitata
 Ubi *a* est, ibi os fenestellarum in au-
 tudinem quasi clivulum quendam
 editum assurgit, propter cunicul-
 qui subter clivo in Labyrinthum
 Cochli

Cochleam furtim quadantenus agnoscitur. Cæteræ partes deiectæ cancellatæq; cauernulis atq; recessibus plenæ sunt, præbentibus seu suffugia, seu disverticula congenito spiritui, qui quò prior est, magisq; tersus, eò liquidius audimus. Os styli scriptorij forma, cornicula aurium introitui subiectum. Mucro ossis petraei, intra calvariam versus lectulum ossis cunei & vesperionum alas porrectus: qui quadam portione foramen, in amplitudinem faucium retrò dehiscens, efforatur, per quod è sella ossis cunei purgamenta cerebri abijciuntur.

*Sequens figura delineationem proponit
liquarum duarum cavitatum, quas
Natura placuit in profundo ossis petraei
penitus abstrudere, Vt nisi osse eò
proxime sub fenestellis disse-
cto, cerni haud queant.*

Exhibet Cochleam, arte quadam
& machinatione spectabilem: in
fundo Labyrinthum duobus tribuivè
infi-

in signem seu conclavi-
bus, seu concamerati-
onibus, in quas è fenestris itinera sunt, ex

ovali quidem aliquot angustissimæ
ex innominata altera unum amplum
sed flexuosum, quasi obiter eò dirc-
ctum. Nam in Cochleam, à tortili
spirataq; buccinorum cochlearum
structura sic cognominatam, præcipue
aperitur. Atq; hæc quidem loca om-
nia læuatiore læviaq; sunt, atq; ex illis
bus membranulis quasi iniecto tecti-
rio obiter constrata: denique con-
niti spiritus assiduis verberibus pau-
mentata: quo per lubrica viarum co-
peditè citraq; offensionem neq; vsp-
am interstans soni qualitas læ-
queat.

Nimirum in aurium fabrica sp-
ctatur illa *εὐρυθμία*, quæ in architecto-
rum operibus tria complectitur: *τάξις*
διάθεσις καὶ *ὁμονομία*. Aër igitur soni im-
butus qualitate (quem Auicenna
non inscitè vndam vocalem appellat
primum membranæ per introitum

cornu

rncolum placidè alliditur. Mem.
 ana momento characterem soni sus-
 cit, personandoq; ossiculis ceu gra-
 nijs quibusdam (mihi enim valde
 rsuadeo, hunc stylum naturæ esse
 anè mirificum, quem nequeas admi-
 ratione consequi) congenito spiritui
 ticutatim inscribit: qui porro ima-
 nem soni per Eneistras in Labyrin-
 um, mox indidem in Cochleam de-
 t, vbi longa ambage ad neruū ἀκροῦ
 ratim traicitur, à quo ad commu-
 m sensum, arbitrum acceptarum à
 nsibus exterioribus formarum spes-
 erumq; , ac velut animi protonota-
 um, dimanando εἰ τὰ ὑπερνοῦντα (vt
 ato loquitur) demum pertinet. Et
 ec nobis quidem esse ratio κοινῶν
 norum videtur. Reliqua aliorum
 dijs relinquimus: quibus Quintilia-
 illud suggerimus: pigri esse ingenij,
 ntentum esse ijs, quæ sunt ab alijs
 venta, siquidem mentis acrimoniæ
 nil non humanarum rerum subiicit
 . Neq; dissidimus, sagaciores, id
 od nos in ijs, quæ oculatam disci-
 plinæ

plinæ anatomicæ cognitionem in
omnino refugiant, adipisci neque-
mus, consequi adhuc posse. Alius enim
alio plus virium habet. Nunc ab
cursu in semitam redimus, & ad
τὸν revertimur.

I I. Sub adverso collo utrinque
sunt claviculae siue iuguli θ, quae
compages colli cum trunco consti-
tur, græcis κλείδες dictæ, quas in p-
lio fregisse fertur Philippus Mac-
Cauum medium, quo disparantur
guli, σφαγή appellatur, sub qua θ
est. εἶρον os oblongum, sub clavic-
pars est pectoris, quò concurrunt
stæ: ita dictum, quòd inibi sit π
τῶν, id est, mentis firmitas, quæ
eoloci cor est, καὶ τὸ ζωτικόν, siue
lis portio, unde mens sibi vim hau-
Id finit ξιφοειδὲς + à similitudine ca-
tis gladij. Ab extremo enim sterni
ut aptum paullò super πνεύματιον,
macho vice propugnaculi est. ὤμοι
ται κ (latinis scoptula operta, aliqua
dò & scapulæ) a tergo, quæ de-
sunt, spinæ dorsi incumbunt, quib-

collu-

collum fulcitur. In alarum modum
 constantijs, qui tibi sunt obnoxij, ala-
 inde nuncupati. Eorum canitati
 meri caput insinuatur. λ Crates ce-
 arum fornicata, cuius amplexu in-
 rna viscera conteguntur, vt muniti-
 tra sint. πλευραι siue costæ duodenæ
 ent, quibus pectus Natura contigna-
 tit: septem γνήσαι germanæ, superiores
 s in pēs & maiores, καὶ ἐξοχήν nomine ge-
 laceris insignitæ. Quinq; νόσαι adulteræ
 ab pectore, minores & breviores. μ
 qua s sacrum, vel à granditate ita dictum,
 el quia membra generi propagando
 cludit: vel quia arcani quid ei affin-
 tur à nonnullis, putantibus divinitus
 periri tempore partus, foetuq; exclu-
 miraculo solidari: quo de inferius:
 situ autem ijs, qui exquisitione ori-
 inum, id est, etymologijs gaudent,
 πωσσόνδυλον sub vertebrum. Nàm vel
 fundamentum substernitur verte-
 ris reliquis, supra quoquo spina quod
 ersus ingenuè flectitur, interim ipso
 manente immobili. Circa hoc con-
 unium lumborum & ossis sacri pro-
 K clivis

clivis admodum est luxatio in hominibus & animantibus cæteris. Si iustus bacillo è vestigio hîc elumbatur fitq; crurum impotens suorum. Medici la ei malo præsentissima hæc est, si cauda surrectum hinc inde manu in alia veluti libraveris. Quin & homines hic incipiunt λαρδῶσθαι, ne recto statim incedere queant. Præterea lumbi qui ruli sunt, qui nimirum indulgentes Veneri tùm νεογάμοι & φιλόλαγνοι nuptiarum mariti, dùm geniali toro naturæ limites intemperanter excedunt, multaturq; lumbi fagio, cum pectorosa in pandi dorsi ostentatione: etsi his plagarumq; medulla dorsi in tabem dorsalem exoluitur. Vertebrarum (quæ ita translato nomine de verticulis fuerunt, quæ in collo quidem septenæ sunt, in dorso duodenæ, lumbi quinque absoluntur à nothis costarum ad os sacrum: quem numerum vertebrarum lumbarium nusquam alibi quàm in homine reperire est, ne in simia quidem. Latinis lumborum regio est, qua succingimur. Super septem

super

superioribus volubile collum conver-
 titur : Septendecim posterioribus om-
 nis spinæ flexus continetur. Has igitur
 acrum os finit, quod ipsum quoq; de
 luribus confertum est ossibus, vertes
 ratim sibi mutuò connexis, plerunq;
 multoties 6, in cadavere à nobis
 cto 7, ut subiecta figura sub littera *μ*
 monstrat. *κόκκυξ* v Cauda, ab ima
 arte sacro appensa demittitur, ossi-
 us 4 teretibus structa.

Tot nimirum
 vertebratis ossi-
 bus invicem col-
 gatis, spina dor-
 absoluitur, quæ
 animali id plas-
 est, quod in na-
 gio carina. Si-
 tetiam in fili-
 urnijs sui finem
 mporis præsto.

antibus carinatur tandem, inq; mo-
 m fornicis decursu ætatis, perinde
 suibus naturæ sponte, arcuatur.
 edius tubus spinæ, quo ad decur-

sum dorsalis medullæ perterebitur
est, *ἱερὰ σύριγξ* appellatur.

ξ Ossa quæ sacro pertinent
utrinq; astricta sunt, varia indipiscitur nomina. Summa enim pars
alibus, os *λαγόνων*: ima à pube, *ὀστέον*
βης: media, ubi os femoris in veni
bro secundum Vallam, aut potius a
tabulo voluitur, *ἰσχίον* nominat
• Cartilago, qua tanquam ferrum
ossa ea ad pubem cohærent ita fir
ter, ut in partu minimè hiscere q
ant, foetu viam foràs affectante. S
qui extremum caudæ dictæ locum
cedere autumant. Vtrumq; hor
finge fieri; uti multa fieri posse
duntur, licet nunquā fiant: perpart
tamen *ἀμφίδεον* siue extremam oram
osculo uteri, ex qua emergendum
ampliabunt. Ad unius ergò natu
rerum vim & maiestatem hominiss
clusio referri debet. Hominem
rās prodire res est parua dictu, sed
su mirabilis & æstimatione immen
estq; adeo homo & manet natu
miraculum.

I. Restant κῶλα five artus. Mani-
 us prior dos est, vtpote rationis fa-
 centiæq; ministris, & instrumentis
 εὖς πᾶς τέχνας aptissimis: quibus solus
 homo, quoniām ratione vtitur, & in
 omnes artes cadunt, à Deo donatus est.
 Radius ῥ inter scapulas & cubi-
 tum medium est, cuius summum car-
 tum in orbem rotundum in scapula-
 rum verticillato osse ita collocatur, vt
 manus vtrolibet agitari ac contorque-
 re expedite queat. Ima cauitas ad cu-
 bitum τροχλιώδης est, id est, orbiculis
 trochleæ similis. Ab huius flexu cubi-
 tus init, duobus constans ossibus:
 quorum maius ρ. πήχυς vlna, vnā cum
 radius quasi rotatione trochlearum
 circumactūque voluitur. Minus ei
 assistens σ. κερκίς dicitur, nobis radi-
 us. Hæc duo fines suos in carpum ἡ de-
 mittunt ossibus οὐκ εὖς λοιδῶς, id
 est, turbinis figura compactum: in
 quo continentes arteriarum pulsus
 nodulis atq; interuallis suis emicant,
 à medicis iniecta manu exploran-
 tur. Hic radix est extremæ manus, &

prima palmæ pars. *μετακάρπιον* u. *τομή*
 antè digitos expansus, latinis palmæ
 est, quatuor conditus ossibus, mutuo
 deligatis coalitu. ϕ Manus extrema,
 quinque fissæ digitos, quorum primi
 à pollendi argumento, quòd toti ma-
 nu soli æquipollicat, pollex, & *ἀν-
 χειρ* vocatur. Secundus index demon-
 strator & salutaris. Tertius sive mi-
 dius ob muneris infamiam, verpus,
 impudicus, quòd protensus ipse, du-
 bus alijs vtrinque complicatis, inguinis
 speciem quandam exprimit. Persu-
 ad genus quoddam sannæ refert. Quatuor-
 tus annularis, & à provincia medicus
 quo prisci solebāt pharmaca olim mi-
 scere. Quintus auricularis & minimus.
 Digiti pariter omnes *διδόνδυλοι*
 sunt, quindecim continentes *φαλάγγ-
 γας*, quæ & *σφυαλίδες* sunt, hoc est, im-
 ternodia in aciem quasi disposita
 quorum commissura cum mollioribus
 aliquantò sit, etiam contractio facilior
 est, facilisque porrectio. *σησαμοειδῶν* ossium
 um, quæ ad compagum inanitatem in-
 ferriendā, & stabiliendis articulis sub-
 strata sunt, incertus planè numerus.

Initi.

Initium crurum (quibus veluti
 ratuminibus erecta corporis compa-
 es innititur) à coxendice est, quæ cor-
 us δέχῃλον reddunt: ab ijs enim findi
 am incipit. Os femoris χψ non re-
 tum, sed repandum notant: & prior
 uidem character χ prægrande eius ca-
 ut, quod coxæ profundè immersum
 a sinu eius vertitur. Supra quod col-
 um gracilescens insistit duobus pro-
 fessibus, quos τροχαντήρας vocant, id
 est, rotatores. ω ossa genu, ubi femur
 extremitati tibix committitur, obiter
 odis flexuræ adhaerentia & versatilia.
 aufanias molas vocat, nos patellam:
 qua auersa pars poples nominatur.
 infra genu σκέλ θ, id est, tibia, simili-
 ter cubito δίοστεον. Maius a nomen ob-
 net totius, alterum minus b fibula
 vocatur: græcis hoc πέρσνη: illud κερκίς
 citur. Huius infimæ partes c mal-
 oli sunt, non modicè prominentes
 excarnes.

Pes dicitur quicquid infra est, ἔρ-
 νον μεταβατήον, id est, instrumentum
 adiedi, quod per eum loco moues

amur: præterea consistendi etiam fundamen-
 damentum. *ῥιμῆς* is est. Prima enim
 pars continet os calcis, cui sceler
 noster insistit, ideo hic non obuium
 & Astragalum d. dissimilem ijs, qui positi
 rum in ludicro *ὀστρομαχίᾳ*, siue ludo
 lario usus est, qui ovillis obibatur: *ὀστρομαχίᾳ*
σκαφοειδὲς e, à cavitate lintris ita *σκαφοειδὲς*
 nominatum. De astragalo qui plus
 exigit, ei consulenda erit nostra sym-
 p̄sis ossium, in qua castigatus à no-
 est locus Aristotelis 2. hist. anim.
 cap. 1. vel ab authore perperam sc̄-
 ptus, vel ab Aristarcho quodam po-
 beio ita detortus, qui maculam hanc
 candidissimo loco ille vit, luxando
 stema orationis, quod in artus
 nostra redijt. Præter hæc, continet
 tarsum f, quatuor structum ossiculis
 quorum tria nominata sunt: quartum
κνῆστῆρ, à cubi siue tesserae forma dictu-
 tur. Secunda pars g *πυλῶν* siue plantilla
 ta, universi corporis fundamentum
 porrectior longiorq̃, ut stabile con-
 pus efficeret planitie sua. Quinque
 ossibus compacta est uti carpus, co-
 respo-

respondet. Ab his pars tertia oritur,
 scilicet series digitorum speciem mas-
 culis, quàm usum præferentium, qui
 omnes *δικόνδυλοι* sunt, & gradatim com-
 positi, & ternas *σφυταλίδας* habent,
 nequestrato pollice, qui *μονοκόνδυλος*
 est, & duabus tantum scuticulis præ-
 titus. Inter articulos horum similiter
 incerto numero sita accu suppacta
 sunt officula *σησιμοειδή* nuncupata.

In profundo corporis delitescunt
 adhuc alia duo ossa, *ύοειδές* unum, &
 alterum *καθ' τὴν κεφαλὴν τῆς καρδίας*. Pri-
 us illud à specie τῶν *υ* appellatū basi sua
 linguae radici substernitur, unde
 K 5 nis

nis coagmentatum ossibus: quorum humiliora cornua 6 scutiformi laryngis cartilagini adalligantur: proceriora reliqua γ, surriguntur ad processum styli scriptorij modo exsertos.

Cordis os conterminis plicibus ostiolorum arteriae ventriculi 1, & aortae 2 adiacet, & truncatum circuli quadratum penè absolvens. In alijs animalibus χονδρώδες est, in quibusdam χροώδες: in nobis, qui corda habemus ανώτερα & humectiora, ferè tantum ἵστα σκληροτέρα.

Haecenus praecipuorum membrorum, id est, partium corporis rationem, quasi prima elementa Naturae pro ut quidem ingenij mediocritas aut pusillitas intelligentiae nostrae tulit, summa quaeque leviter decerpendo non tam explicuimus, quam rudioris peniculo delineavimus: idque non eodem modo ut cornicem oculos, quem admodum dicitur, hoc est, ut si quid apud maiores nostros fuit in isto studio admirationis, id reddere suspectum, aut potius steri-

eriorum verendam pietatem & disci-
 plinam censorio more suggillare cu-
 eremus: (quid enim hoc aliud esset
 quam mingere in cineres patrios?) sed
 ijs, qui nobis plus possunt, qualem-
 unq; stimulum adderemus, vt expe-
 ri & ipsi aliquid, & ob emolumen-
 um publicum litterarum monumen-
 s tradere, posteritatiq; communica-
 benignè vellent, memores illius,
 quod Plato ad Archytam scripsisse per-
 betur: non sibi se soli natum homo
 eminerit, sed patriæ, sed suis, vt perex-
 qua adeò pars ipsi relinquatur. Si
 a fortè lectori angustioribus termi-
 natis finibus esse videbuntur, ea ubi
 loci plus, vel temporis subcisiui
 nobis suppetierit, latius exsequemur.
 Sed ex ipsis illis, quæ dicta, vel sum-
 marum potius perstricta sunt, satis su-
 riq; constare potest, quanta vi pro-
 videntia, quanto quasi artificio à sum-
 mo illo rerum conditore quisq; no-
 tum factus sit: quanta amentia sit
 icuri, qui exclusa providentia,
 tantumvis eius in omnibus, quæ spi-
 rant,

rant, mirabilem inesse rationem
 deat, originem animalium fortui
 atq; turbulentis atomorum, quas
 pellat, id est, corporum quorunda
 solidorum atq; individuorum, per
 finitum & inane huc & illuc volita
 tium concursionibus fuerit au
 imputare. Cuius furori in præsent
 opponendum duximus clausulæ lo
 Hiobi illud: αἱ χεῖρες σου ἔπλασαν με
 ριε, καὶ ἐποίησαν. ἢ ἔχ' ὥσπερ γάλα με
 μελζας; ἔπηξας δὲ με ἴσα τυρῶ; δέρμα
 κρέας με ἐνέδυσας. ὅστέοις δὲ καὶ νέρυσι με ἐν
 ρας, ζῶν τε καὶ ἔλεος ἔθες παρ' ἐμοί. ἢ
 ἐπιτοκῶν σου ἐφύλαξέ με τὸ πνεῦμα. Quo
 verbum è verbo exprimentes ita tra
 tulimus: Manus tuæ more figuli fœ
 marunt me Domine, atq; architecta
 sunt. Nonnè vt lac me mulsisti,
 tanquam caseum coagulasti? Induisti
 me pelle & carnibus, deq; ossibus
 nervis compegisti. Vitam mihi po
 immensa tua misericordia largitus es
 atq; etiamnum procuratione assidu
 spiritum mihi tueris meum. Prode
 Apelles aliquis, qui tam penicillo ex
 primere

orimat fabricam hominis, quàm suis
 coloribus semel hîc ob oculos est po-
 sita. Hoc igitur lucubrationis labo-
 re quantulocunq; nobis ipsi abundè
 satisfecisse arbitrabimur, & officium
 ritè implere nostrum, si aliquid saltem
 utilitatis inde ad tyrones redierit :
 de quo existimatio sua cuiq; sit, &
 vt libitum ei fuerit,
 opinetur.

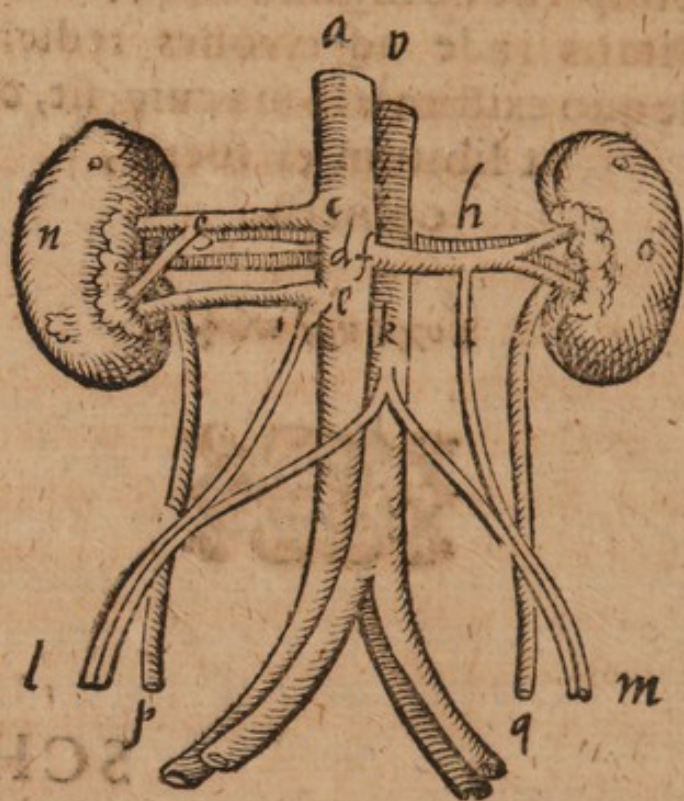
Εὐχὰς καὶ πόνοι.

SCHE

*SCHEMA RERVM ET
Venarum emulgentium.*

- a. Venæ cavæ truncus.
 b. Aortæ caudex, qui per declivē dōm
 unā cum cavā defertur.
 c. d. e. Tres emulgentes serie quadam
 & c. *Alasmar* à cavæ dextræ
 pull

pullulascentes : inter quas media *d.* cæteris est obscurior & penitiùs abstrusa.

Emulgens sinistra, nihil prorsus à Naturæ usitata forma distans, cum emulgente obscuriore dextri lateris, quæ κατὰ πλάγιον cava propius spinam enascitur, in una eademq; linea, sed intervallo quodam interjecto sita.

Divisio summæ emulgentis in duos furculos, quibus renem petit.

Comes arteria, summæ emulgenti substrata, similiterq; divisa.

Vena spermatica dextræ emulgentis infimæ germen. Etenim par hîc ratio est utrobique exortus seminalium venarum.

Ἐκφύσις arteriarum è grandiore ramo pertinentium in testes, unde postea gemini propagantur rivi, utrinque unus, ad comineatum vitalis spiritus impertiendum testibus.

In hoc grandi ramo, non in ipso caudice, divortium fit arteriarum feminalium.

- l. m.* Commune jugum, in quod divi-
tia, venarum & arteriarum forma
coni deorsum fastigiatur. Reliqua
defecta sunt, cum nihil evariare
n. o. Renum uterque, quorum dexte-
corpore erat paullo habitio-
haud dubie ob propaginum va-
rum multitudinem.
p. q. Vires abtruncati.

Hujusmodi fabricam renum, & sp-
forum in reductas eorum par-
vasculorum, theatro nostro, (cuius admi-
Generositas Tua, Baro inclyte, po-
fuit maxima) repræsentavit primò
me sectum strangulati cuiusdam caecos,
ver, anno Iesu Christi 1579, ci-
medium mensis Febrarii. Cern-
primùm erat tres venas emulgenti-
(sequestratiles insolenti verbo di-
ris) è dextro cavæ latere, serie qu-
dam, sed ex aliquo intervallo pro-
untes. Quarum duæ intuenti statim
se offerebant, sinistra emulgenti-
adverso quidem sita, at non, ut
solent, ἐν Ἀγμέτῳ oppposita, una
pec-

anteriore, altera inferiore loco, utrisq;
 interjecta tertia paullo inferius, & in
 quodam quasi recessu lumbos versus
 obdita, propius aliquantò ad sinistram
 emulgentem directò accedebat, quæ
 inflata cava, serius cæteris duabus
 concepto spiritu turgescibat. In adie-
 tu ad renum portas (ita resima vocan-
 tur renum, vbi caro eorum nonnihil
 depressa, è duobus utrinq; promontor-
 ibus sensim in planitiem redit, ac ve-
 nit dehiscit, quo promptius vasa pos-
 sunt admitti) nulla è tribus illis emul-
 gentibus findebatur, præter summam,
 & primò pote maximam, & quidem in ramos
 amicos, quorum superior recto ductu
 circum substantiam ingrediebatur,
 Cæter inferior & aliquantò minor, per
 obliquum infimæ emulgenti associa-
 tas eodem tendebat. Vtrumq; eius ra-
 tum sua comitabatur arteria. Reli-
 quæ emulgentes, vt indivisæ, ita soli-
 tariæ, coniugumq; arteriarum ex-
 plicatas erant. Intra carnem ipsius viscer-
 um, & omnium pariter emulgentium pro-
 pagines innumeræ, & multò quidem
 L   plures

plures, quàm affolet, in sinum renum
 qui ad feri alendo renum corpori jã
 amplius inutilis, stillicidium excip
 endum incisus est, extremis suis osc
 lis desinebant. Proinde mirum n
 est, verrucularum glandium int
 communem sinum pensilium valum
 rum more à renum dorso utrinq; sp
 ctantium, numerum increvisse, qu
 lotij transcolationi præfectæ papill
 rumq; ritu in uberibus animantium
 exilibus ac visum fugientibus por
 perviæ sunt. Infima trium emulgee
 tium ad confinium cavæ, unde fue
 explantata, proferebat de se venæ
æqualiter (quod alias tantum ac p
 petuò quidem in sinistris usu veni
 solet) cuius caput suprà in modum
 infundibuli dilatabatur, partibus i
 ferioribus sese in canalem arctiore
 coangustantibus, quò seminis mat
 ria profundi affluentius, ac ceu pr
 digi potuit. Non enim aliundè, quã
 hinc peti posse causæ videntur, nec
 solum uberioris in isto homine sem
 nis proventus, & aviditatis exerce
 di v

di venerem propè inexhaustæ, quæq;
 vix fatiari posset, super qua paullò an-
 te supplicium questus fuerat, ingenuè
 negans ullo unquam præter hunc
 in vita sese morbo divexatum fuisse:
 sed & *θηλυγονίας* perpetuæ, cui solùm
 habilis à natura esset. Nunquam
 enim marem procreavit, neq; in con-
 jugio, neque in adulterio atq; stupris,
 quibus creberrimè sese polluerat, ob-
 assiduos stimulos impetusq; veneris,
 quos inhibere omninò ipse nequit.
 Est autem hoc satis notum jam atq; te-
 statum, ductus, quibus in corpore pro-
 vincia aliquò deferendi materiam da-
 ta est, tantò promptius & liberalius
 sibi concreditos humores distribuere,
 quantò sunt decliviores. Rursum quò
τύσις seminis liquidior est, magisq;
 fluxa, hoc effœminatius ferè id esse,
 quippe quòd negligentius elaboretur,
 & caloris, qui eius quasi anima est,
 minus possideat. Denique quantò
 semen de copiosioris feri ammissione
 acrius redditur, tantò ad veneris usum
 incitare ac lacescere vehementius.

Hinc nimirum neq; modum Ulenere
 sibi facere, neq; marem procreare p
 tuit. Iam verò etiam *αρεσμευμένης* ar
 rias è caudice aortæ vidisses emergee
 non similiter aliis, sed praegrandes
 ramum ac singularem rectā aliqu
 usq; inde progredi, postea infra exco
 tum pollicis latitudine in alios du
 dirimi, directos in involucra testium
 ad vitalem iis spiritum afferendum.
 corporibus animantium nusquam p
 rinde ludit diuina potentia & sapie
 tia, ut in renibus & stomachis eorum
 emulgentibus. Castorem eò nup
 secumimus, ut liqueret nobis, qui
 nam essent castoria, vetustati diu p
 testibus perperam existimata, cum si
 potius *φύσσει ἀδυνάωδες ἐν μίαις δερχῆς* *α*
νέζ & γυμένας. hoc est, ad inguina siti fo
 liculi ex uno ortu connexi, quorum
 instar est in leporibus, & in avium g
 nere iis geminae glandes *κατὰ τὸ ὀρροπ*
γίον respondere videntur: In eo igitur
 lateris sinistri emulgentes quoq; t
 geminae erant non tamen abs se di
 junctæ, quæ inflatæ sacculum oblong
 gum

um representabant, suffertum gos-
ypio, aut pulvere, & in medio secun-
dum longitudinem aliquoties inter-
cutum.

Præter hunc seu luxum, seu lu-
xum naturæ in emulgentibus, præsens
cadaver exhibebat spectantibus alia
πανιώτερα, inter quæ fuit defectus cæ-
ci intestini: ut non immeritò subdu-
bitetur aliquibus, sit ne illud ἐνεκά τι-
μι institutum. Quem enim nostris
quidem in corporibus usum habeat,
non tam affirmare possum, quàm
quærere. Pollux ideò videtur inte-
stini nomine dedignatus fuisse, cum
sit tantum σωμαπλόν τι τῷ λεπιδίῳ. Eius lo-
co autem viscebatur vix ἰχνογραφία seu
rudimentum quoddam, prominentius
scilicet tuberculum instar papillæ in
uberibus: quod certè vicem illius ge-
nere, aut munus, quale quale sit, obi-
cere minimè potuit. In brutis usus ma-
nifestior est, in quibus sacci speciem
præbet. Cumq; sit velut δαπτέρα γαστῆρ,
nihil vel parum cedens ventriculo, aut
colo intestino, κατ' ἐξοχλήν, id est, no-

mine insigni *έντερον* appellatur. Com-
ceptaculum est sordium alui, quibus
etiam refertum dissectiones demom-
strant. Cæteris animantibus *ύψι πρόβοις*
id est, excelsa pervadentibus fex simi-
liter in hoc tanquam in alveo collig-
tur, ne, dùm in altum enitun-
tur, chylo ea iterum per-
misceatur.

*DE VALVVLIS MEM-
braneis quorundam Vasorum, & in pri-
mæ cohortis, quæ in interna capacitæ va-
narum brachiorum & crurum sese nobis in
cadavere anno 79. obtulit, ha-
ctenus incognita.*

MEmbranarum, quæ canali-
um vasorumque extremis tan-
quam foribus obduntur, anti-
quitas ferè in cordis historia meminit,
differentium tam situ, quam forma,
Aliæ enim illarum intrò, aliæ foràs
spectant: Quædam *τριγλώχινες*, id est,
trifurcæ appellatæ sunt, quod cuspidess
telo-

Concelorum representent: quædam ad
 quibus literæ similitudinem factæ *στυμοειδείς*.
 Omnibus commune officium est, pro-
 hibere, ne semel hausta vel reddita
 materia remeet. Hodie inter medi-
 cos usus obtinuit, ut membranæ istæ
 valvæ atq; ostiola nominarentur. Me-
 minit Galenus aliarum adhuc mem-
 branularum iis in vasis, quæ provida
 natura foetui, dum utero absq; respi-
 randi munere fertur, privatim elargi-
 ta est. E caudice cavæ, proximè sub
 basi cordis ad dextram eius aurem,
 qua arteriæ venalis, dextram pulmo-
 nis sedem adeuntis portio ipsi trans-
 versim subiicitur, seu foramen est ef-
 figie ovata, quo cava in arteriam venalẽ
 pervia dehiscit, quòq; vasa hæc mutuò
 sese exosculantur (*ἀναστόμωσιν* Galenus
 nominat, καὶ σύντηξιν) seu propago pe-
 cularis, qua sanguis crassior, neque
 dum a corde elaboratus, in pulmo-
 nes foetus distribuitur. Ad cuius oram
 instar operculi membranea substan-
 tia subnexa est, quæ obstaculo foret
 sanguinis in cavam venam restagnati-

oni. Similiter Aorta annatam filia
arterialem venam, quâ in dextram p
monis regionem contorquetur ad sp
ritus vitæ distributionem, pertinet
seu communi duntaxat ostio, seu c
nali peculiari, ad cuius finem, n
quidem Galenus, sed Ilesalius, & a
te ipsum Fallopius valvam in orbem
obdidere, ne spiritus semel in arteria
lem venam dimissus, in amplitudi
nem aortæ remigraret. His vasis for
tus ab adultis distinguitur: absq; qu
bus foret, non modò non nutriri pu
mo Embrij, neq; vivere, sed ne forma
ri quidem omninò posset. Statim
nativitate vasa illis membranulis ob
signantur, ac velut emerita, & jã
rude donata, perinde ut vasa umbili
calia, coalescunt. Realdus ureterum
finibus valvas allocat, similes versat
tilibus follium fenestris, cedentes lo
tio in vesicam illabenti, at regressum
suo objectu eidem non permittentes
quibus certè opus esse non videtur, ob
ureterum in vesicam insertionem, ma
chinatione quadam atq; solertia insti
tutam

cutam, quam Vesalius quidem inter
 propriam & communem alteram,
 atq; à peritonæo vesicæ circumdatam
 unicam: Fallopius inter duas propri-
 as fieri asserit. Idem Realdus neq;
 oscilla mesaraicarum sanè quàm ex-
 lia in internam intestinorum cape-
 linem pertinentia, valvis destituit, ne
 mel directus intestinis chylus co-
 lem restagnare possit. Quòd si ita es-
 se donaverimus, uti esse anatomico
 illi visum est, quomodò non dico de-
 luctus crudi adhuc chyli, sed jam ab
 Epate in sanguinem elaborati, neces-
 saria ad alendum distributio, non im-
 edietur, qua perinde intestina carere
 equeunt, ut universa in corpore Res-
 ub. membrorum, quorum vita ali-
 mento sustinetur? Sanè per venas eas-
 em peraguntur chyli ad jecur *Διὰ δόσις*,
 sanguinis nutrimentalis indidem
 intestina *παλινδρομία*, licet nonnul-
 cum temporum, tum officiorum
 icissitudine. Neq; ulli patrocinari
 refugium Galeni potest, è cava non
 utem è Mesaræo venas producentes,
 L 5   inte-

intestinorum educationi destinata
 Videtur ergò fides huius observationis
 labare, cui fluxus Epaticus etiam r
 fragratur, qui fieri non posset, valv
 lis illis regurgitationem impedienu
 bus. Sunt præterea, qui bilis vent
 culæ ductibus in intestina directis
 militer valvas præficiunt, ad fel eò ex
 onerandum. Sed ad venarum rever
 tamur membranulas. Amatus in schico
 lio curationis 52 centuria prima au
 vidisse se in aliquot cadaueribus ostio
 la sive opercula, ad initium venæ ca
 rentis conjuge, ne semel sorptum sa
 guinem de se possit refundere ac re
 gurgitare. Ideoq; cavam venam, quam
 putealem nominat, inficiatur infla
 posse, si imæ parti venæ carentis pa
 inserta cannula, & ventus sursum ven
 sus cavam actus fuerit. Nititur Ama
 tus autoritate Iohannis Baptistæ Ca
 nani, quem affirmat Vesalius idem re
 tulisse sibi non solum de vena αὐγὰς
 sed & emulgentibus, & de ea, quæ jux
 ta elatiorem sacri ossis sedem occu
 rit. Fallopius et si litem Vesalij de se
 tionis

tione axillaris in pleuridite perpetuò
 in brachio dextro instituenda, ubi ubi
 est inflammatio, non vult suam facere:
 erroris tamen Amatum coarguit,
 quòd fortasse in suo illo examine &
 distractione coriacei corporis venarum
 sum, quàm diligentissima, ipse omne
 eundem fibrarum genus sensui obvi-
 um deprehenderet, aut opercula in-
 quirendo nunquam posset peruestiga-
 re. Bartholomæus Eustachius hoc ut
 commentum prorsus ἀφύσικον rideret.
 Cesalio paullo benignius observato-
 res illos tractat, ratus extuberantio-
 rem corporis venæ crassitiem utrisq;
 composuisse, ansamq; præbuisse allucia-
 andi: quippe quæ ad ramorum exor-
 tus, propè orificia speciem membra-
 rum mentiri soleat, cum interim
 nihil aliud sit, quàm margo quidam
 at limbus exstantior, qualem circa
 rumq; ventriculi ostium, & in arte-
 rum corpore universo infra enatas
 de propagines passim videre est. No-
 s neutrum est observatum, ne-
 e valva membranulis cordis assimis
 lis,

lis, neque crepido vel limbus, a
 quocunq; modo appellare licet: v
 rum ad exortus emulgentium in th
 bus visa est membrana triquetra, osti
 emulgentium subter ita prætenfa,
 unâ cum eo repræsentaret quasi co
 pus terræ, umbram in plano abs se pro
 iicientis. Nam emulgentis orificium
 orbis forma est, ipsa vero membrana
 trigoni specie. Eiusmodi membra
 passim occurrunt tam in caue trun
 maggiore, dùm per dorsi declive deffe
 tur, quàm in cruribus, ramorum m
 norum ostiis inferius præfectæ. Mai
 res enim rami alteras illas, de quib
 mox dicitur, *στυμνοειδῆς* membram
 adipiscuntur. Eustachio osculum v
 ne coronæ modò cordis basin au
 plexantis, elegantissima membrana
 cornutam lunam referente, tanqua
 janitricæ obtegatur. Vteunq; res sc
 habeat, istiusmodi valvis nostrorum
 hominum diligentia excitata est,
 maiore studio postea in partium p
 netralia inquisitum. De ostiolo à m
 bis in altero cadavere reperto ad co
 fim

finia intestinorum ilei & coli, postea
 verba faciemus. Nunc de valvarum
 turba, in venis artuum, hoc est, ma-
 nuum & pedum, dicere potissimum
 instituimus. Fertur anno LXXIX in-
 cuncte Hieronymus Fabricius ab Aqua-
 pendente anatomicus & chirurgus
 clarissimus, Patavii spectantium ocu-
 lis subjecisse ostiola in venis brachio-
 rum & crurum, cordis membranulis
 similima, alias unica, alias & multo
 quidem crebrius gemina, adeo ma-
 gna, ut dimidium capacitatis venarum
 interciperent, interius per intervalla
 eminatim disposita sub ipsis exorti-
 us ramorum, qui e lateribus cavae
 in externas artuum partes, nutritio-
 nis causa disseminantur. Hoc au-
 tem ipsis assignare munus, ut ob-
 tent, quod sanguis, manibus pedibusq;
 assiduo incalcescentibus motu minus
 impetuosè & affatim affundatur: abs-
 que quibus foret, partes superiores
 venio defraudatum suo, infernas con-
 traria uberiore alimenti affluente ag-
 gravatum atque oppressum, ipsasq;
 adco

adeo venas nimia distentas copia d
ruptum iri. Ad hæc easdem rob
addere ipsi venarum corpori, & in
modicam dilationem earum inhibere.
Truncum cavæ & jugulares ideò ill
destitui, quò nutrimentum liberri
nulloq; obstaculo distribui quoq;
versum possit, ad id, quod assidu
corporis nostri fluore variis ex causis
continenter dissipatum est, instaur
randum, spirituumq; jacturam comp
pensandam.

Hæc sunt quæ partim auditico
accepi, partim cognovi de scheda co
servationem Fabricii continenti
quam Noriberga ad memisit vir co
rissimus Georgius Palm, Reipub.
lius inclytæ medicus, amicus me
summus. Eodem anno LXXIX w
tente ipse quoq; theatro nostro hæc
membranas venarum repræsentat
Quamvis enim paullò pòst, quàm
tavii eas monstrasset Fabricius, in
davere, cuius tùm temporis copia
batur, interna venarum capacitas
spongia sursum extensa, sanguinem

alicubi deprehenderem velut inter-
 ceptum harescere: quod tamen pri-
 ma illa confectione τῇ κατ' ἐξέτησιν, &
 quæ casu evenit similiore, quàm τῇ κατ'
 Περὶ τῆς δόξης institutæ, accurratam om-
 nium dignotionem non molirer, ostia-
 ola tùm neglecta sunt. Adhac ad σκε-
 λετὰ concinnationem festinanti non
 tantum suppeditabat ocii, quantum
 inaquævis particula ad cognitionem
 sui peculiarem postularet. Admoni-
 us dein observatione Fabricii, (per
 quem enim hac in re profecerim, non
 quidem me pudet ingenuè fateri: alia-
 er si faciam, aut in plagii crimen in-
 urram, vel Aesopicae corniculæ col-
 lectas pennas de reliquis avibus sibi
 commodantis, risum de me move-
 m omnibus necesse est) cæpi vaso-
 rum in brachiis & cruribus penitissi-
 ma rimari diligentius, & voti mei
 compos factus sum. Quemadmodum
 autem à me pervestigata sint ostiola,
 quæq; proprie ipsis videatur compete-
 re muneris provincia, precium operæ
 est annotare, subiecta trunca venæ
 parte,

parte, velut per transfennam ostio
 offerente: idq; tantum eo fine & con
 filio, ut eruditissimæ Fabricii schollæ
 quibus nobis expectatione diutius co
 rendum fuit, in lucem aliquandò pr
 vocentur. Et confido enim, & de g
 nio viri liberalissimo mihi pollice
 è ditissima penu suarum observati
 num ad utilitatem publicam ipsu
 hæc & alia multa, quæ conscrip
 sunt ab eo diligenter, & sunt sublim
 ora, quàm quæ à nobis expecta
 queunt, benignissimè depromptu
 rum esse.

Sæpius iàm dicta ostiola alt
 duntaxat valvarum generi in corde in
 spondent, sola figura, non ratione
 ficii. Sunt enim *σιγμοειδείς τὸ σχῆμα*
 quemadmodum membranæ cordis : a
 ostia aortæ, & venæ arterialis. Si
 neq; venarum, quibus insunt, cap
 citatem intercipiunt, neq; ramoru
 ἐκ πλαγίᾳ ab illis emergentium me
 tus occludunt. Ab ipsis quidem
 mis propè absunt, sed aliquo rame
 intervallo itaq; enascuntur utrinq;

in ma

in medio ipsa non contingant se mu-
 tando, sed tramitem relinquant, quo
 sanguis labi deorsum, ac reliquis or-
 ganis subsequeantibus valvis æquè in-
 tendere possit. Hoc posito: est enim
 manifesta manifestum, ut probationis non
 indigeat, nisi æquilibratam (sic *ισορ-
 ρισία*, si placet, appellemus) è corporis
 penitus tollere velis: verendum
 ut non fuerit, ne valvarum gratia
 corporis partes superiores, genio suo
 defraudentur: contra inferiores quæ
 prærogativa seu loci, quò vergunt
 a sponte humoris, seu exercitiorum,
 in quibus artus assiduè versantur, im-
 modica copia prægraventur. Est enim
 certe hîc non tam ad *ὀρεῖν* siue *πορῆν*
 amorem attendendū, quàm potius ad
 naturam, quæ in corporis administrati-
 one sua jura habet, & ad vim partis cus-
 sâ; , qua ab illa velut dotata est. Natus
 cum toti moderetur, etiam clauū te-
 rat & gubernaculum humorum ne-
 cesse est, absq; quo foret, perpetua in
 corpore metuenda esset *ἀναρχία ἀσύν-
 ητος*: cuiusmodi animadvertere li-

M

cet in

cet in ὄργασμῳ, natura humorum rabo
 & furore de statu atque fastigio impo
 rii sui deiecta. Tum enim humor m
 turæ frenum excutens, ferocitate c
 ultat, sibiq; permissus ac ceu cæstu
 percitus, quoquò versus ruit, & pæ
 sim solutèq; velut oberrans fluctuat
 & fluit refluitq; in visceribus atq; vi
 nis, non sine præsentaneo principu
 partium, in quas momentum facili
 discrimine, nisi protinùs compescatur
 Cumq; magnam in animantium co
 poribus conformandis rationem m
 tura habuerit τῆς ἰσότητος ἢ ἀναλογίᾳ
 sanguinis com meatum geometrico
 proportionem ita distribuit, ut ea
 unumquodq; membrum, quocunq;
 loco situm in corpore fuerit, de me
 sum suum redeat: ut non immerit
 justitiæ nomen apud Hippocratem ob
 tinuerit. Præterea quævis particula
 modò sibi constiterit ipsa, tantum
 suo pte instinctu attrahit, quantum e
 usu est, idq; fibrarum, quibus intext
 est, ministerio, modò evidenter, me
 tuq; locali, modò sine sensu & qua
 inquit

inquiete, perinde ut fibræ carnis ali-
 quid, vel nihil habuerint. Si jam eti-
 am venæ conditæ sunt ἀπαλῶς ἐνενδ-
 υνέσεως τε ἀπα καὶ τῆς εἰς πάντα τὰ μέρη
 πορᾶς, hoc est, non solum sanguinis in
 partes ferendi derivandiq; gratia, sed
 ut ad elaborationem eius nonnihil
 conferant, dubio procul cursum &
 impetum sanguinis, dūm coctioni
 eius incumbunt, ipsæ quoq; retarda-
 bunt, siquidem ad omnem ἀλλοίωσιν qui-
 ete opus est. Ex quibus jam hoc se-
 quitur, quæ natura sanguinem ad par-
 tes superiores attrahit, ibidemq; tam
 diu detinet, ac ceu suspendit, quoad
 sibi id, cuius egent, inde libaverint,
 ne unquam desit penus ad alendum
 necessarius: eadem humorum impe-
 tum, qui κάτω fit & pressum, ita mo-
 deratur, ne partibus inferioribus on-
 eri sit, multo minùs exitio, ut nulla
 deo in loco prærogativa esse, neq; in-
 teriores plus privilegii partibus superi-
 oribus habere possint. Idcirco pri-
 mæ debentur naturæ, secundæ valvulis:
 neq; hæ solæ sufficiunt ad sanguinem

suffrenandum impediendumq; , quo-
 minus largiter partibus inferioribus
 affluat. Est verò in hoc quoq; mag-
 operè commendanda naturæ solertia
 quòd ramis, in quos cava multifaria
 in artubus diffinditur, valvulas sujic-
 re maluit, quàm ostiis eorum præpo-
 nere. Sic enim regurgitatio humo-
 rum exclusa fuisset, quæ quantope-
 conducat, non solùm de revulsione
 bus artis nostræ, sed de foemineo le-
 iam sexu manifestum est. Virginibus
 adolescētioribus, & mulieribus paullatim
 ante illum circuitum, quo mensis
 sunt soliti promanare, aut his etiam
 præparcè stillantibus: adhuc tempore
 gestationis uteri, præsertim embryoniam
 infirmo, & gravidis ἀνθυμία labo-
 rantibus, pleniorēq; victu sese saggi-
 nantibus, sæpenuerò sanguine frons-
 culento, aut subventaneo etiam flatu
 de continente caloris motione non
 secus ac spuma in lebetē genito, variis
 cum in modum adeò turgent venæ femo-
 rum, poplitis, & quæ imos talco-
 occupant, quo loci maximè inter illos
 impli-

simplicitate glomerantur, ut distensa
 supra modum cutis tenerascit, & jam
 iam pertimescenda sit valorum rup-
 tura: quas tamen eventu constat pro-
 fusione liberaliore, aut foetu in lucem
 edito, postea inaniri rursusq; fidere. Id
 autem fieri omnino non posset, si,
 quemadmodum in corde, ita in venis
 valvulae penitus ipsarum ostia obtura-
 rent. Qualis fiat discursus humorum
 utrò citroq; redarguunt in febrium
 horroribus, rigoribus, perfrigeratio-
 neq; extremorum universa, in pani-
 cis item terroribus, & repentinis, ani-
 musq; percellentibus motibus, pal-
 lor & algor totius corporis. Quin
 etiam chyrurgorum vulgo eiusmodi
παλινδρομία non est incognita: qui in
 illo apparatu sectionem venae an-
 tecedente uno vinculo partem mem-
 bri superiorem paullum ligant, prius-
 quam verò inferiori alterum injici-
 ant, membrum aliquandiu sursum
 versus mulcent, vinculoq; perstrin-
 gunt, quò cum ad locum, cui scal-
 prum adigendum est, sanguis protru-
 ditur,

datur, eoque distenta vena magis fit
 obvia. Porro quemadmodum venarum
 robur addere, dilatationemque earum
 impedire possint, ostiola equidem
 non video, cum nusquam corpus ve-
 narum delicatius sit & gracilius, nun-
 quam textu constet rariore, & tantum
 non, ut videtur, lacero, atque ubi mem-
 branulae illae velut abscedunt. Hae
 propter vel lenissimo inspiratu insen-
 ti calami illico foras protuberat in
 quendam utriculum, qui in tenelli-
 suis, quasi ampullae instar obtinet
 tunicaque, quae in bulbis caparum repe-
 ritur, nihilo densior est: qui conce-
 ptus sanguis mora diuturniore detine-
 tur, ut eo commodius à furculis in ex-
 ternos musculos abeuntibus, quibus
 cava utrinque fruticatur, attrahi possit.
 Præter hunc usum non ausim ego
 membranis ascribere alium. Num
 alicubi venæ τῇ Διὰ πηδῶν, hoc est, san-
 guinis sudorulentæ transcolationi sim-
 opportuniore, aut perinde obnoxiae
 haud scio. Epatis parenchyma solum
 excipio, cuius venas omnium, quae
 sparsae

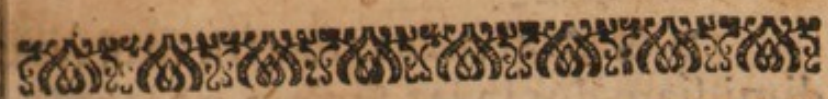
sparguntur in corpus, tenuissimas natura machinata est, utpotè principio gignendi sanguinis vicinas, neque ulli quicquam perpetiendi periculo expositas. Sedem enim habent tutissimam in suo viscere, extra quod postea ipsis alia induitur tunica, ne periclitentur, dum vel longiore feruntur extramite, aut alicubi suspenduntur, aut duriori corpori (velut ossi) incumbunt.

Secundum hæc, quæ à me dicta sunt hætenus, ita jam finiri ostiola possunt, ut in venis crurum & brachiorum nihil aliud esse dicantur, quam *ἐπ' ἀνδρῶν* (liceat enim mihi Dionisii ex Ephesio novum nomen huc arcescere & rei novæ accommodare) ἢ *τῆς ἐπὶ τῶν ἀγγείδιον τῆς αἵματος*, id est efflorescentia seu portiuncula quædam tunice venarum, reterens dimidiati orbis in plano, aut lunæ cornutæ figuram, antèriusq; abscedens, ut peculiare quoddam sanguinis vasculum, intra venarum amplitudinem constituat, in

quod divertens ipse, eatenus possit
 detineri, quoad à vasorum rivulis, ac
 latera cavæ forâs elabentibus, hauriatur,
 tur, neque præproperè præter vecti usque
 fructu externæ partes defraudetur. Stet-
 tim incunt valvæ supra subterq; pos-
 alarum inguinumq; adenes, proximæ
 subramorum eductionibus locatæ, et
 ad medium usq; capacitatis venarum
 pertinentes. Passim occurrunt, sed com-
 junctim tamen semper geminæ, utrim-
 que scilicet una, nisi paullò suprâ trans-
 versa ligamenta, quæ fasciarum ritu
 tendines manuum, pedum, ac digito-
 rum continent, ubi venarum ampli-
 tudo coarctari incipit, ideòq; simul
 valvarum *διδυμότης* deminui, donec pec-
 nitus evanescant. Numerus earum
 prorsus incertus est, & verò intervalla
 quibus disclusæ sunt, admodum dis-
 paria: ipse positus aliàs magis, aliàs mi-
 nus ordinatus seriè, ferè alterna ut se-
 quentium membranularum cor-
 nua, præcedentium media
 sive convexa respiciant
 & vicissim.

ADUMBRATIO OSTIO-
rum, ut sese illa obtulere in cada ve-
re Anno 79 mense Decembri
dissectioni nostræ sub-
jecto.

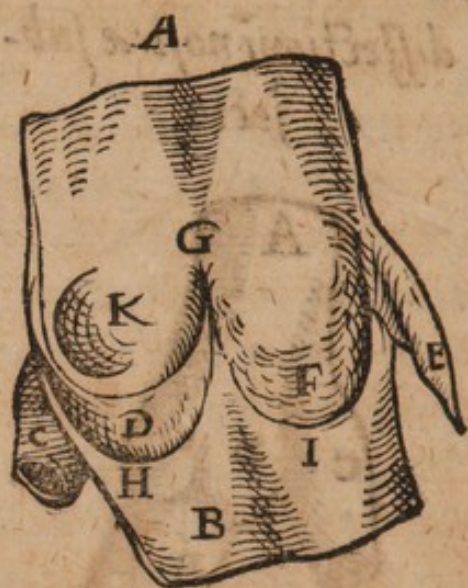
P Ræfens figura crura petentis venæ
 inflatæ & supra subterq; abtrunca-
 tæ portionem cōmonstrat, quem
 admodum foris ea apparet. Ad *A* qui-
 lem superiorem eius regionem propè
 poplitem. *B.* verò Inferiorem & hu-
 miliorem: *C.* ramum indicat è dex-
 tro latere foràs prorumpentem in mus-
 culos, ut nutrimento eius educetur.

M 5

D &

D & E. valvulæ ramo illi subiectæ
dimidiam duntaxat faciem notant fœ-
rās quasi in loculum protuberantem
in quo morari aliquantisper sangui-
possit.

Hæc altera eandem portionem
oculis subijcit, sed in longum disse-
ctam, ut interior eius facies inno-
tescat.

A. B. C. characteres idem signam
quod in priore.

D. valvulam subiectam laterali
ramo, non passam illam, sed venam
corpori pressè attensam: quæ orbem
dimidium non complet, ne possit in-
termine.

intermediam capacitatem venæ inter-
cludere, sanguinemq; inferioribus in-
tercipere. E. monstrat alteram val-
vam in sinistra hîc rejectam, ubi ali-
qua adhuc sui parte adhæret. F. Cor-
pus venæ sub valvula multò quàm
alibi, tenerius & quasi lacerum, ut
valva inde abstracta esse alicubi vide-
ri possit. G. meta unde valvæ pandun-
tur atq; aperiuntur, & in quam exit
earum circumferentia. H. I. Imi val-
varum ventres, in quos sanguis de-
mergitur. K. orificium rami lateralis,
qui C. litera notatus est, cui valvula.
D. famulitium quoddam præstat in-
tendo demorandoq; sanguine: aliter
præter fluens ipse minùs commodè at-
trahi posset.

*DE VALVA ILEI FORI-
bus ad introitum in colum
præfecta.*

Præter enumeratas, & jàm demon-
stratas valvas, aliam nobis secun-
dum cadauer exhibuit, illic intra
capacitatem intestini latitantem, ubi
Ileum

Ileon & Colum sunt contermina, si quis
 tis crassam illam ac firmam rigidam
 sed quæ ita Ileï foribus obderetur, ut
 illabenti feci, jam exsuctæ ab intesti-
 nis gracilibus cedere posset. Nam in
 tro spectabat, margini coli, qua
 dextro reni & femur moventi muscu-
 lo objacet, affirmata. Fortuito
 nobis inventa est. Etenim cum
 lum per apertum à nobis cæci intesti-
 ni caput inseruissemus, dein per cap-
 citatem coli traiectum cuperemus in-
 tra Ileon adigere, semel atq; iterum
 in obstaculum incurrimus. Dissecto
 postea colo valvula conspecta est, cui
 ius obiectu conatus noster fuerat elu-
 sus. Hæc dum tex sordidior in colum
 detruditur cedere solet, posteaquam
 incidit illic claudi, nequid eius in
 Ileon remigret. Quod fieri equidem
 nonnunquam posset in vehementior
 re corporum è dextris in sinistra versa-
 tione. Sursum autem procurata
 intestinorum inflationem valva idcirco
 non impedit, quòd turgidis spiritu im-
 testinis capacitas reddita amplior nec
 queat

queat ab illa observari. Eadem valva
 non ita dudum in Castore seu Fibro re-
 perta nobis est non in ipso statim con-
 finio Ilei coli & cæci: sed in interna
 cæci capacitae ita Ilei exitui præposi-
 ta, ut cæco versus sinistrum admodum
 firmiter adhæreret essetq; carnosior:
 dextrorsum verò, quâ gemina coli
 tubera respiciebat *Πηγλυωτιδ* in mo-
 dum à carnosio illo principio velut gra-
 cilescens incubaret, & vicissim
 aperiri ac claudi versus illam
 partem ingenuè
 posset.

F I N I S.

